

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25.—, za in-
semstvo Din 40.— neobvezno.

Oglas po tarifu.

Uredništvo:

Ljubljana, Knaflcova ulica št. 5/L.
Telefon št. 2072 in 2044, ponoči tudi
št. 2034.

Rokopisi se ne vračajo.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravišništvo: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 2036.Inzeratni oddelk: Ljubljana, Prešer-
nova ulica št. 4. — Telefon št. 2492Podružnici: Maribor, Aleksandrova
št. 13 — Celje, Aleksandrova cestaRačun pri poštnem črku: zavodu: Ljub-
ljana št. 11.821 — Praha číslo 78.180,
Wien, Nr. 105.241.

Ljubljana, 3. avgusta.

Skoro istočasno, ko je g. Korošec razkladal v Kranju ljubezen do radik-
lov in pripovedoval, kako je SLS si-
gurna, da že okoli 12. septembra pride
v vlado, je imel v Arnavtovičih pri Vi-
sokem v Bosni g. Davidovič z g. Spa-
hom zbor, na katerem je govoril o vladi
g. Vukičevića. Topot je ni toliko napa-
dal, a izrekel je, da je ta vlada le za to
tu, da izvede »slobodne izbore« (svo-
bodne vsaj za vladne radikale in demo-
krate), radi česar »čemo poddržavati
koalicijo, dok ne svrši taj svoj veliki
zadatak«.

Torej najdalje do volitev. Po volitvah
pa pojde drugače. Tako je izjavjal vodja
večje izmed obeh koalicijskih strank.
Medtem čujemo soglasne obsebe go-
spoda Vukičevića od grupe gg. Uzuno-
viča in Marka Trifkoviča. Kdo tedaj
g. Vukičeviću še ostane. Malo jih je že
zdaj in po 11. septembru jih bo še manj.
Med njimi pa je SLS.

Na slabo karto je g. Korošec stavil
vse šance SLS. On pač zaupa v zvezdo
radikalije, in sicer onega njenega dela,
ki ga danes povsod kratko odpravljajo
s »polica-radikalij«. Z njimi se hoče go-
spod Korošec popolnoma spojit in smo-
čuli v tem oziru značilen govor klero-
radikalnega govornika v Celju, navdu-
šeno sprejetega od SLS, da bo kmalu
popolnoma izvedena fuzija SLS z NRS.
Enim prevlada med Srbi, drugim iz-
ključna moč v Sloveniji, vse drugo,
načelo, nacionalnost, socialnost, na-
prednost, državljanske svoboščine, vse
to je zadnja skrb v Vukičevićevih ra-
dikalah in naših klero-radikalov. V polici-
jskih metodah so si eni in drugi enaki.

Važno pa je, da smo za ta korak SLS
zvedli pred volitvami. Skoro da mora-
mo izreči g. Korošcu posebno zahvalo
imenom slovenskih volilcev, da je blejs-
ki pakt tako bahavo obesil na veliki
zvon in ž njim v Kranju tako glasno
zvonil. Hotel je zajce oplasti, a celo
zajci vedo, da bo po 11. septembru go-
spod Vukičević vesel, če bo svojo kožo
na varno odnesel. Povedal pa nam je,
da kdor voli klerikalce, voli policia-radika-
le, in to je stvar, ki jo morajo slo-
venski volilci vedeti. Volilci, pozor,
opozorite svoje tovariše povsod, da
11. septembra 1927, ni le boj med nami
in SLS, ampak boj med demokracijo
in policia-radikalijo, ki v Sloveniji na-
stopa to pot še pod firmo SLS!

Ob tem stanju je kaj težavno stališče
onih naprednjakov, ki so tekom let
smatrali za potrebno vstopiti v NRS.
Vztrajno so vzdržali vse možne grdi-
boje svoje stranke zlasti njena pakтира-
nja z Nemci in klerikalci. Prav za prav
jih je NRS, če izvajamo ugoditve v
raznih personalnih intrigah, prav pošte-
no ignorirala in zaničevala. In tudi
končni čin pakta s klerikalci se je pri-
čel preko glav slovenskih radikalov, ki
so bili postavljeni pred gotovo dejstvo.
Edino logično bi bilo, da oni radikali, ki
se navdušujejo za g. Vukičevića, kar
vstopijo v SLS, ako jih bo hotela spre-
jeti. Oni pa, ki hočejo še biti napred-
njaki, pa morajo, ako kaj drži na sebe,
pač druge konsekvence izvajati. Med-
tem je mariborski radikalni klik iz-
podletela kombinacija z Nemci in zdaj
celo Madžari, zadnji njih up, javljajo,
da gredo z Nemci. Tako gredo vse te
nemoralne manipulacije na zaslužno
gnojišče. Ostanje pa poedinci, ki so
nacionalni in napredni in ti na vse strani
prodani in izigrani so pač postavljeni
pred novo stanje.

Mednarodni turistski
kongres na naši rivijeri

Split, 3. avgusta. n. V drugi polovici av-
gusta se vrši v Splitu velik kongres medna-
rodne turistične zveze, ki ima svojo cen-
tralo v Haagu. Ministrstvo za trgovino in
industrijo je stavilo na razpolago luksuzni
parnik, ki bo vozil goste ob vsej jugoslo-
venski obali. Kongres bo zasedal na parni-
ku, tako da bodo gostje imeli priliko, da
se obenem seznanijo z lepoto jugosloven-
ske rivijere. Po kongresu prirede udeleženci
izlet v Sarajevo, Cetinje in preko Južne
Srbije v Beograd.

Nema kredita...

Split, 3. avgusta. n. Z ozirom na izjavo
ministra za trgovino, da morajo komisije,
ki imajo nalog proučiti vprašanje svobod-
ne cone v Splitu in na Sušaku prekiniti svo-
je delovanje vsled pomanjkanja kreditov,
sta splitska in sušaska mestna občina spo-
razumno dali na razpolago potrebna sred-
stva, da lahko komisija svoje delo do-
konča.

Železniška nesreča

Osijek, 3. avgusta. n. V bližini postaje
Staro Topolje se je pripetila danes ob pri-
hodu beogradskega brzovlaka železniška ne-
sreča. V trenutku, ko je privozil vlak, je
peljal preko tira kmečki voz, na katerem
sta sedela dva moška in neka ženska. Lo-
komotiva je voz popolnoma zdrobila. Ho-
pec Mato Došan je bil na mestu mrtve,
njegova spremljevalca pa je suneč vrge-
l v jarek. Ostala sta nepoškodovana. Oba
konja sta bila popolnoma razmesarjena.

Davidovič napoveduje konec
koalicije z radikali

Izjavlja, da traja zveza DZ z g. Vukičevićem le do volitev. —
Danes se sestane finančni odbor. — Opozicija pripravlja ostro
debato. — Klerikalci kot Vukičevićeva rezerva

Beograd, 3. avgusta. p. V Beogradu
tudi danes ni bilo važnejših dogodkov.
Tekom dneva so se vrnili s svojih agi-
tacijskih potovanj nekateri ministri, ki
so takoj po svojem prihodu posetili mi-
nistrskega predsednika Vukičevića in
mu poročali o svojih uspehih. V mini-
strstvih počiva vse delo. Popoldne se
je vrnil tudi predsednik Nar. skupšči-
ne Marko Trifković, ki je na svojih
včerajšnjih shodih nadaljeval svojo
kampanjo proti vladi.

Vsa pozornost političnih krogov ve-
lja jutrišnji seji plenuma finančnega
odбора, ki je sklicana za 5. popoldne.
V opozicijskih krogih se naglašja, da
se bo ob tej priliki začelo vprašanje
volilnega terorja. Z ozirom na dogo-
de zadnjih dni in na obnovljeno ak-
cijo pasčevcev proti vladi napovedujejo
mnogi, da bo prišla vlada v finančnem
odboru v zelo mučen položaj. Sam
predsednik finančnega odbora g. Rado-
njič je radi vladnih mahinacij proti
njegovim kandidaturam v Subotici skrajno
nerazpoložen, a tudi pasčevci pretijo,
da bodo glasovali proti vladnim pred-
logom. Demokracije so sicer zelo rez-
virani, vendar pa se v poučenih krogih
zatrjuje, da bodo poslanci Veljković,
Sečurov in Jojič nastopili proti vladi.
Na nje skušajo vplivati merodajni fak-
torji demokratske stranke, naglašajoč,
da bi izzivanje novih konfliktov tre-

notno ne bilo v interesu stranke. Vla-
da izjavlja, da ima pripravljeno rez-
ervo, ker bodo klerikalci pri tej priliki
prvič dokumentirali svoje zavezništvo
z g. Vukičevićem s tem, da bodo gla-
sovali za vse vladne predloge.

Listi objavljajo Davidovičev in Spa-
hov govor na zboru v Arnavtovičih v
Bosni. Davidovič je bil sicer precej rez-
erviran ter je poudarjal, da ne želi
razpada sedanje vlade. Zatrjeval je,
da so se razmere od zadnjih njegovih
govorov nekoliko zboljšale in da je g.
Vukičević na tem, da izvrši nekatere
svoje obveze napram DZ. Na drugi
strani pa je Davidovič napovedal kon-
ec Vukičevićeve vlade in koalicije z
radikali z izjavo, da je edina naloga
te koalicije, izvršiti volitve. »Samo ako
se bodo spoštovala naša prava in ako
bo dana popolna volilna svoboda vsem
državljanom, homo držali koalicijo,
dokler ne izvrši to svojo veliko nalo-
go.« Davidovičeva napoved prekinjenja
odnošajev z Vukičevićem je tudi indi-
rekten odgovor na izvajanja Vukičevi-
čevega zaveznika g. Korošca v Kranju.
Mnogoznamitno je vzbudil tudi go-
vor dr. Spahe, ki je ostro napadel dr.
Sršića in bosanske radikale. Nihče ni
v dvomu, da je njegov napad naper-
jen dejansko proti celi radikalni stran-
ki.

Zanimivosti iz volilne borbe

Značilne volilne koalicije. — Borba vseh radikalov proti vsem
radikalom. — Agitacijska morala. — Hrvatski klerikalci v od-
loženi obleki SLS. — Demokrati se delajo norca iz dr. Korošca.
Kdo bo osnoval »četrtro« stranko

Beograd, 3. avgusta. p. Poročila iz
notranjosti države pravijo, da postaja
volilno gibanje vedno živalnejše. Kon-
cem tega tedna in v toku prihodnjega
bo vloženi večina kandidatskih list.
Volilnih koalicij je malo. Najznačilnejše
so volilne koalicije med zemljoradniki
in SDS v Bosni, med hrvatskimi fede-
ralističnimi strankami na Hrvatskem in
v Dalmaciji ter med Madžari in radikali
v Vojvodini.

Vesti o popolni razcepljenosti radikal-
ske stranke dobivajo naravnost kata-
strofalni značaj. Med radikali je uve-
ljavljeno načelo: borba vseh proti vsem.
Danes se poroča s Cetinja, da je na-
vzlic akcij ministra Velje Popovića
razkol med črnogorskim radikali postal
definitiven in bodo tudi tam vložene tri
radikalne liste. Ravno tako so se raz-
bila pogajanja v osijekskem okrožju,
kjer so tudi vložene tri liste. Tako je
skoraj v vseh volilnih okrajih.

Beogradske liste so polni dopisov raz-
nih radikalnih prvkov, ki se medse-
bojno grdi in si očitajo vse mogoče
nečedne stvari. Stalno se ponavljajo oč-
itek, da se skuša kot najjačja strankar-
ska instanca v NRS uveljaviti — po-
litika. »Politika« objavlja danes v do-
kaz, na kako nemoralen način se vrši
agitacija, besedilo pisma, ki ga je po-
stal bivši minister L. Marković pred-
sednikom radikalnih organizacij v
Hercegovini. V tem pismu sporoča go-
spod Marković, da je z ministrom
agrarne reforme uredil, da se bo bivšim
dobrovolcem v Hercegovini takoj dela-
la zemlja. Radikalni odbori naj raz-
delijo dobrovolce v dve skupini: prvo,
ki takoj dobi, drugo, ki lahko še čaka.
Vse pa naj se izvrši »na način, koji
če da koristi našoj stranci...«

Precej pozornosti je vzbudil v Beo-
gradu volilni proglas posestrske stranke
SLS, Hrvatske pučke stranke, ki se
proklamira kot strogo avtonomistična
stranka ter zahteva poseben parlament
za ujedinjeno Hrvatsko (Hrvatsko,
Dalmacijo, otoke, Medimurje ter Hrva-
te iz Bačke in Baranje) v Zagrebu s
podkraljem (banom). Volilni proglas
hrvatskih klerikalcev je interesanten
baš v trenutku, ko slovenski klerikalci
zamenjujejo avtonomijo s samoupravo.
Kot posebno pikantnost se beleži, da po-
ziva vol. proglas klerikalne volilce, naj
složno udarijo radikalno stranko — za-
veznico slov. klerikalcev...

Diskusija o Koroščevem netaktni-
nem govoru v Kranju se nadaljuje. Vu-
kičevićevemu delu vlade so Koroščeva
izvajanja očividno mučna, demokrati
pa so pričeli javno iz Korošca norce
biti. Današnje »Novosti«, ki so v službi
demokratskega dela vlade, ironično
vprašujejo v uvodniku, odkod g. Ko-
rošcu ta dalekovidnost, da ve že danes,
kaj bo po volitvah. Ves svet ve, da go-
spod Vukičević nima drugih pristašev
nego današnje svoje radikalne minis-
tre. Na kateri osnovi smatra torej go-
spod Korošec svoj vstop v vlado g.
Vukičevića kot sigurno stvar? Go-
spod Korošec govori o tem samo iz raz-
loga, da bi imel čim boljše šance v ljuti
borbi proti naprednim elementom v

Sloveniji. To je ves smisel njegovega
pakta.

Tudi ideja snovanja velikega demo-
kratskega bloka je stalen predmet raz-
govorov. Interesantno so v tem oziru
izvajanja zagrebške klerikalne »Narod-
ne Politike«, ki očividno računa s tem
blokom kot gotovim dejstvom, proglša,
da ne bo napravil »četrtro stranke«
g. Vukičević, temveč gg. Davidovič
in Pribežević ter navaja kot program te
demokratske politične kombinacije bor-
bo za svobodo in državljanska prava
proti diktaturi.

Kandidature

Split, 3. avgusta. n. Danes je bila vlože-
na kot prva kandidatna lista SDS za se-
verno Dalmacijo. Nosilec je g. Svetozar Pri-
bičević.

Osijek, 3. avgusta. n. Včeraj so se mu-
dili tukaj zastopniki nemške stranke s po-
slancem dr. Kraftom in Moserjem v svrhu
pogajanj z Davidovičevci glede skupnega
nastopa pri volitvah. Ker pa so Davidovi-
čevci med tem že vložili svojo kandidatno
listo, so ostala tozadevna pogajanja brez-
uspešna. Pač pa je bil med obema strank-
ma dosežen dogovor, da se v volilni kam-
panji medsebojno ne bosta napadali.

Zagreb, 3. avgusta. n. Socialistična stran-
ka Jugoslavije je danes postavila svoje
kandidate za Hrvatsko in Slavonijo. V za-
grebskem okrožju je nosilec liste Gojko
Berberović, v varaždinskem Milan Hara-
mica, v okrožju Belovar-Križevci prof. Ma-
sko Fischer, v modruško-reškem okrožju
Milan Haramina, v požeškem tajnik Delav-
ske zbornice Pfeifer, v Virovitici dr. Iva-
nič, v Sremsu pa bivši minister Vitomir Ko-
rač.

Hudodelstvo velikega župana

Beograd, 3. avgusta. a. Današnja »Politi-
ka« poroča, da je prispel v Niš načelnik
notranjega ministra, ki sodi disciplinarno
preiskavo proti niškemu velikemu županu
Nikoliću. Ta je namreč obtožen, da je pod-
piral listo bivšega ministrskega predsedni-
ka Nikole Uzunovića, ne pa liste kandida-
ta sedanje vlade inž. Cvetkovića.

Odplačilo g. Vukičevića
Dem. zajednici

Beograd, 3. avgusta. p. Danes je bil po
posebnem kurirju odposlan na Blede ukaz
o upokojitvi odnosno imenovanju šestih
sreskih poglavarjev v smislu zahtev, ki jih
je v imenu Demokratske zajednice stavil
g. Vukičeviću zunanji minister dr. Mar-
inković.

Krvav boj za vodo

Katastrofalna suša v Dalmaciji.

Split, 3. avgusta. n. V Južni Dalmaciji je
suša uničila vse poljske prideleke. V sredo
popoldne je udarila na Krko toča, ki je po-
vročila ogromno škodo. Oblasni odbor je
prosil vlado za nujno pomoč.

Šibenik, 3. avgusta. n. V Šibeniku in v
vseh okoličinah vlada veliko pomanjkanje vo-
de. Radi tega je nastal med seljaki danes
popoldne pri nekem studencu, h kateremu
prihajajo po vodo več ur daleč, prepri-
prete, tekom katerega je bilo 10 oseb tež-
je ranjenih. Orožništvo, ki je moralo inter-
venirati, je 15 oseb aretiralo.

Zakaj je Italija proti priključitvi Avstrije
k Nemčiji

Oficijozen francoski komentar k Mussolinijevim izjavam. —
Priključitev bi pomenila konec italijanskega vpliva v srednji
Evropi

Pariz, 3. avgusta. d. »Temps« raz-
pravlja na uvodnem mestu o zadnjem
Mussolinijevem govoru o italijanski zu-
nanji politiki in opozarja, da so bile ve-
sti o italijanski intervenciji v Avstriji
formelno demantirane. Naravno je, da
so kakor v vseh drugih evropskih pre-
stolnicah tudi v Rimu z največjo pozor-
nostjo zasledovali razvoj dunajskih do-
godkov. Revolucija na Dunaju in po-
novni polom Avstrije bi bila v resnici
dogodek, napram kateremu bi nobena
vlada v Evropi ne mogla ostati indife-
rentna. Od tega povsem razumljivega
zanimanja pa do intervencije pa je še
velik korak. Res je, da so dunajski ne-
miri znova obrnili pozornost vsega
sveta na problem nezavisnosti Avstrije.
Mussolini se je zato ponovno dotaknil
priključitve Avstrije k Nemčiji in na-
glasil, da je ostalo stališče Italije pri
tem vprašanju popolnoma nespremenje-
no. Treba je le pozdravljati, nadaljuje
člankar, da je Mussolini z odločnimi
besedami razpršil iluzije gotovih kro-

gov v inozemstvu, ki so bili mnenja,
da bo mogoče pridobiti Italijo z gotovi-
mi koncesijami k popuščanju.

Italija, nadaljuje »Temps«, ima mno-
go več interesov, kakor katerakoli dru-
ga država, da nastopi proti priključitvi
Avstrije. Položaj Italije, ki si ga je pri-
dobila potem mirovnih pogodb v srednji
Evropi, njena varnost in njena bodo-
čnost so odvisne od rešitve tega proble-
ma. Ustvaritev mogočne Nemčije v
srednji Evropi, ki bi pomenila obnovo
nemškega prodiranja na vzhod in proti
Trstu, bi značila obenem konec italij-
anskega vpliva v srednji Evropi. Od Mus-
solinijeve vlade pa take popustljivosti
nikakor ni pričakovati. Četudi bi pod
gotovimi okoliščinami prišlo do zbliz-
anja med Italijo in Nemčijo, bi si mogle
Nemčija zasigurati stalno prijatelj-
stvo Italije samo za ceno formalne in
končno veljavne odpovedi na priključi-
tev Avstrije. Zaukrat pa Nemčija ne
kaže niti želje po italijanskem prijatel-
stvu niti volje za toliko resignacijo.

Predsednik Coolidge ne bo več kandidiral

Senzacionalna izjava predsednika Zedinjenih držav. — Ozadje
njegovega sklepa

Rapid - City, 3. avgusta. d. Predsednik Coolidge je podal včeraj ob priliki četrte oblet-
nice njegove izvolitve za predsednika iz-
javo, da pri novih volitvah leta 1928. ne na-
merava več kandidirati za predsedniško
mesto.

Coolidgeove sklep se tolmači kot popolna
zmaga farmerjev ameriškega zapada, ki pri-
padajo republikanski stranki. Če dalje časa
so opetovano zahtevali, naj republikanska
stranka kandidira na to mesto moža, ki se
bo v večji meri zavezal za interese ameri-
škega poljedelstva in ameriške bombazne in-
dustrije. Farmerji kandidirajo za predsedni-
ka senatorja Lowdena, ki je napravil lamsko
leto naučno potovanje po Evropi in pred-
vsem študiral združništvo in javnopravno
organizacijo poljedelskega kredita. Če bo
njegova kandidatura prodrla, bo po vsej pri-
liki postal sedanji londonski poslanik
Houghton državni tajnik novega pred-
sed-

nika. Veledustriji pa zahtevajo kandida-
turo sedanjega trgovskega ministra Hoo-
verja. Splošno prevladuje prepričanje, da
prihajajo za republikansko stranko v poštev
kot kandidatje v prvi vrsti trgovinski pod-
tajnik Hoover, sedanji podpredsednik Da-
wes in bivši državni podtajnik Hughes, ki je
že pri zadnjih volitvah kandidiral. Ne iz-
ključuje pa se tudi kandidatura senatorja
Longwortha, zeta Roosevelta, in bivšega gu-
vernerja v Illinoisu Lowdena.

Kljub temu, da je sklep Coolidgea, s ka-
terim se odpoveduje nadaljnji kandidaturi, iz-
zval splošno presenečenje, se obenem opo-
zarja na to, da je bil že dvakrat zaporedoma
in da obstaja že od Washingtona naprej obič-
čaj, da ne more noben predsednik trikrat
zaporedoma kandidirati na to mesto. Zato
vlada prepričanje, da je ta tradicija v prvi
vrsti vzrok Coolidgeove odpovedi.

Proučavanje japonskih predlogov v Ženevi

Angleška delegacija dobila nove instrukcije. — Za danes dolo-
čena plenarna seja zopet odložena?

Ženeva, 3. avgusta (lo.). Včeraj so se na-
daljevala pogajanja med delegati, kar vzu-
ja mnenje, da se konferenca ni še definitiv-
no ponesrečila. Akoravno so pogajanja o naj-
važnejših spori ostala brezuspešna, sku-
šajo delegati kljub temu doseči nekaj spo-
razum. Razpravljalo se je tudi o japonskih
predlogih. Dne 28. julija je izjavil zunanji
minister Chamberlain v spodnji zbornici, da
so japonski predlogi pripravljeni za sporazum
in da ni zaprek za sporazum o gradbenem
programu križark v bližnji prihodnosti.
Sporazum bi imel začasno veljavo do poteka
washingtonske pogodbe meseca decembra
1931. leta.

Druge države bi lahko v tem času gradile
toliko 10.000tonskih križark, kolikor bi smat-

rale za potrebno. Gradbeni program bi se
lahko razdelil na več let. Merodajni krogi
amatrjo, da bi ti predlogi zadovoljili ame-
riške Zedinjene države, ki bi na ta način
zgradile toliko vojniških ladij, kolikor bi jih
bilo treba za izenačenje z angleškimi kri-
žarkami.

London, 3. avgusta (lo.). Kakor poročajo,
bo jutrišnja plenarna seja razorožitevne
konference v Ženevi za kratek čas odložena,
da se prouče japonski predlogi. Prizadete
vlade so bile tozadevno že informirane.

London, 3. avgusta. s. Vlada je imela do-
poldne in popoldne sejo, na kateri se je raz-
pravljalo o novih japonskih predlogih v Že-
nevi. Obenem so se odposlala Bridgemanu
nova navodila.

Stavka v Budimpešti se širi

Zdi se, da igrajo pri stavkovnem gibanju inozemski agitatorji
važno vlogo

Budimpešta, 3. avgusta. s. Stavkovno giba-
nje v raznih industrijskih obratih zavzema
vedno večje dimenzije. V železniški industriji
stavka že 8000 delavcev in sicer 4200 pri
električni družbi za žarnice, 3000 pri muni-
cijski tvornici Manfred Weiss in 800 v osta-
lih železniških obratih. V Cseplovih tvorni-
cah so se danes pričela pogajanja, vendar pa
se ni dosegel sporazum. Ker so se ta poga-

janja izjalovila, so stopili v stavko tudi de-
lavci plinar, tako da so morali prenehati
z delom v tvornicah, ki so navezane na pli-
narno. Pri tem je prizadetih približno 3000
delavcev. Prava stavkarska parola ni bila iz-
dana. Ravnatelji tvornic še niso sklepali o
svojih odločitvah, vendar se računa s sploš-
nim izprtjem v tvornici Manfred Weiss. Po-
licija je v strogi pripravljenosti.

Ustanavljanje meščanske
garde v Avstriji

Dunaj, 3. avgusta. s. Prijave k meščanski
gardi se vsak dan množijo. Danes je več
organizacij prijavilo svoje sodelovanje. Tu-
di organizatorična dela napredujejo. Ven-
dar se namerava pričeti z aktivnim delova-
njem meščanske garde šele takrat, ako
akcija vlade glede razpusta občinske stra-
že ne bi imela uspeha. Dr. Seipel nadaljuje
svoje pogajanja s socialnimi demokrati
glede razpusta dunajske občinske straže.

Dunaj, 3. avgusta. (be.). »Abend« poroča,
da velesile ne bodo protestirale proti usta-
novitvi občinske straže na Dunaju, ker sta
Francija in Mala antanta odrekli sodelova-
nje pri tozadevni diplomatski akciji.

Važen sestanek v Kanadi

Newyork, 3. avgusta. (be.). Kellogg in Da-
wes se sestanejo v nedeljo v Middle Bridgu
na kanadski meji z angleškim ministrskim
predsednikom Baldwinom.

Sovjeti in opozicija

Moskva, 3. avgusta. s. »Pravda« poroča,
da so Sokolnikov in drugi opozicijski
prenehali z opozicijo proti sovetom. Več
oseb, ki so v zadnjem času podpisale opo-
zijske dokumente, je izjavilo, da pre-
klicujejo svoje podpise.

V Nemčiji računajo
z novo vojno!

Pariz, 3. avgusta. (pa.) Listi priobčujejo
obširne izvlečke o načrtu reorganizacije
nemške armade v reviji »Menschheit«, ka-
terega sta sestavila dva častnika nemške
armade. Častnika predlagata, naj se rez-
va reorganizira tako, da bo štela v vojnem
času 450.000 mož, ki bodo lahko takoj kolo-
nizirali ozemlje odvzeto Poljski. Lista po-
vdarjajo, da ne bo nobena država dopustila
da se ponovno razvije nemški militarizem,
ki je nakopal svetu toliko gorja. »Matin«
piše, da častniki nemške armade predvide-
vajo bližnji konflikt s poljsko državo.

Namere bivšega rumunskega
prestonolaslednika

London, 3. avgusta. (be.). »Daily Eypress«
poroča, da namerava bivši rumunski pre-
stolonaslednik Karel, ki je bil svojčasno
zaradi nastopa proti sedanjemu ministrsko-
mu predsedniku Bratianu prisiljen, da se
odpove rumunskemu prestolu, ki pa ima v
Rumuniji tudi še danes mnogo pristašev,
zahtevati revizijo svoje odpovedi na ru-
munski prestol.

Ekspres Calais-Angora

Pariz, 3. avgusta. (be.). Včeraj je odpeljal
prvi ekspresni vlak Calais-Pariz-Angora,

Na razdobju slovenske politike

(Misli in opazovanja nevtralnca.)

VI.

Slovenska ljudska stranka se predstavlja svetu kot edina legitimna zastopnica Slovenstva in se ponaša pred nami s svojim delom za Slovenstvo, — a zopet jo moramo vprašati: Kaj je v teh osmih letih za Slovenstvo naredila, kaj Slovenstvu moralno in materialno pridobila?

Katero svoje dejanje nam more SLS danes pokazati, ki bi ga mogli priznati vsaj kot efektivno moralno pridobitev Slovenstva, če že materialnih nikjer ne vidimo? Ali je morda posebno povzdignil ugled, veljavo in moč Slovenstva tisti junaški čin dr. Korošca, da je strgal z vrat svojega kluba v Beogradu cirilski napis? To je bila obenem tudi edina politična pridobitev, ki jo je doslej izvajala SLS za Slovenstvo, drugih iščemo zaman.

Ce premostimo politično SLS skozi vso to dobo, od zedinjenja pa do danes, tedaj vidimo, da se je ta njena politika gibalna na popolnoma napačni liniji, ki zato tudi ni spravila Slovenstva niti za korak naprej, ampak nasprotno, porinila je Slovenstvo vedno le nazaj. Ta zgrešena politika SLS je največ kriva, da smo Slovenci, mesto da bi bili vedno v ospredju, bili vedno le v ozadju, in da potemtakem naravno Slovenija doslej ni mogla napredovati, ampak je morala nazadovati.

Temeljna in tako usodopolna napačna politika dr. Korošca je pač ta, da še vedno ni prav spoznal položaja nas Slovencev v tej državi in s tem tudi ne vloge, ki nam je odkazana v našem sožitju s Srbi in Hrvatji. Slovenska politika Korošca je danes v bistvu ista, kot je bila slovenska politika prej pod Avstrijo; to se pravi: gospod Korošec se bojuje danes na prav isti način proti Beogradu, kot smo se prej bojevali proti Dunaju.

To je seveda povsem napačno. Naš sedanjí položaj je bistveno drugačen in s tem tudi naša sedanja vloga. Mi Slovenci smo v tej državi tretji državni in nacionalni element, oziroma politični element, ki smo sicer politično-fizično najslabšeji, zato pa nam je dobroljiva usoda pomagala na drugi strani, namreč z ugodnejšo politično pozicijo v našem razmerju do obeh ostalih elementov, Srbov in Hrvatov. Da se kratko izrazim: nam Slovincem je v naši državi odkazana politična vloga jezika na tehnični, — vsekakor zelo važna in tudi dobičkanosna vloga.

Ves notranji politični razvoj naše države v teh letih nam je dovolj pokazal, da imamo opraviti z močno rivaliteto med Zagrebom in Beogradom in da bomo imeli s tem še dolgo ali pa najbrže vedno opraviti. In da je to za Slovenijo le dobro, da ustvarja to vsakovrstno ugodno konjunkturo, ki jih je le treba znati prav izrabiti. Ali po domače povedano, po starem slovenskem pregovoru: Kjer se prepirata dva, tretji dobiček ima.

Baš zadnji dve leti sta bili za slovensko politiko ena sama vrsta najlepših priložnosti za uspešno in za Slovenijo dobičkanosno udejstvovanje. A dr. Korošec tega ni znal. Ker ni prav spoznal in razumel stvarnega položaja, zato tudi ni znal nobeno priliko prav zagrabiti in izrabiti, ni znal slovenske politike prav usmeriti.

Zato smo ga tudi vedno videli samo eksperimentirati, zavirati in delati eno napako za drugo. Nikoli se dr. Korošec v teh letih ni znal prav orientirati ne napram srbski ne napram hrvatski strani, ne napram obojem; nikoli ni znal držati prave distance na eno kakor na drugo stran, nikoli pa se tudi ni znal obdržati v potrebnem ravnotežju. Enkrat smo ga videli operirati na slovensko-hrvatski protisrbski fronti, drugič na slovenskosrbski protihrvatski fronti, tretjič zopet je maneviral s katoliško fronto, le edine pravilne in potrebne slovenske fronte kot zvezne fronte s srbsko in hrvatsko fronto, tega »voditelja slovenskega naroda in slovenske politike« nismo doslej še videli postavljati. Enkrat se je orijentiral dr. Korošec proti Zagrebu, drugič proti Beogradu; sedaj je izzival Zagreb, sedaj Beograd; in končni rezultat in efekt njegove dosedanje politike je, da se je zameril tu kakor tam in pokvaril slovensko pozicijo na vse strani, oškodoval Slovenstvo vseh pold.

Ko bi človek hotel našteti in prethetati vse politične napake dr. Korošca izza zadnjih osem let, bi mogel napisati o tem debelo knjigo. A kar je za tega politika najbolj karakteristično in kar ga frapantno razlikuje od drugih politikov in celo od Stjepana Radića, je to, da ga vidimo iste napake vedno zopet ponavljati. Očividno g. Korošec doselej vse slabe izkušnje in vsi njegovi neuspehi niso nič izučili. On se od tega ne da premostiti in neomajljivo zasleduje dalje svojo »ravno in dosledno linijo«, kakor bi to zapisal »Slovenec«.

Tako je dr. Korošec baš v najnovejšem času zopet zagrešil politično napako, ki je osunila celo njegove najvdanejše častilce, in to s svojim govorom v Kranju. Tam se je oficijelno proglasil in predstavil kot člana prahodnje vlade in v tem svojstvu najostreje nastopil proti Stjepanu Radiću, izjavivši kategorično, da v tej in v bodočih vladah za Radića ni mesta, da je zato vsak glas, ki se odda na Hrvatskem in Slovenskem in v srbskih krajih za Radića, izgubljen.

Da agitira dr. Korošec po svojih volilnih shodih proti Radiću v prilog SLS

in njenih zaveznih, to je povsem razumljivo in nihče se ne more nad tem spodifikati. Toda tukaj ima stvar čisto drugačno lice. Tu je, kakor rečeno, dr. Korošec nastopil proti Radiću kot faktor, v katerega rokah je odločitev, kdo naj bo v vladi in kdo ne. Treba le pomisliti na konsekvence. Naša država je parlamentarna monarhija in vlade se postavljajo iz parlamentarne večine in s kraljevim ukrepom. Ali ni vsa politična zgodovina Jugoslavije dokaz, da pri nas nobena možnost ni izključena? Ali ne vidi g. Korošec na sebi, da je po 17. aprilu prišel blejski pakt in ali ne sluti, da more po tem aktu zani slediti zopet drugi 17. april? Kje na svetu ste že videli šefa male politične stranke, ki se v očigled povsem nesigurnemu izidu volitev napihuje ter odreja, kdo bo smel biti ali ne biti v vladi, katera se bo sestavljala šele po volitvah? G. Korošec je v Kranju pokazal, da je izgubil sposobnost mirne presoje političnih možnosti in nemožnosti, kar je znak jako karakteristične duševne nesigurnosti. A tudi s stališča povsem klerikalne politične ideologije je kranjski izrek g. Korošca velika hiba. Izključitev g. Korošca iz SLS in vlade so klerikalci stalno proglašali za

sovražen akt proti slovenskemu narodu, češ, SLS je kot večinska slovenska stranka toliko kakor slovenski narod. Podobna je pozicija Radića in HSS pri Hrvatih. Zakaj pa tu ne velja stara klerikalna logika? Kaj bi porekel dr. Korošec, ko bi danes g. Radić, s pikavim paktom g. Vukičevića v žepu, tako nastopil proti njemu, dr. Korošču? To bi bilo ogorčenje v taboru SLS! In seveda bi jej dalo to le izbornu volilno orožje v roke proti taki vladi, ki se snuje brez Slovencev, oziroma proti Slovincem.

Potislil je to orožje sedaj dr. Korošec tudi g. Radiću v roke. Ali je mislil, da bo s svojimi izjavami Radiću pri teh volitvah škodil? Evidentno je, da mu bo s tem le pomagal. Boljše usluge torej g. Korošec Radiću ni mogel izkazati, kot mu jo je izkazal s svojim kranjskim govorom, ki ga je »Slovenec« označil kot »znamenitega«, — znamenitega pač po veliki taktični napaki, ki jo je zopet zagrešil vodja SLS. Zares: Čim dalje bolj nerazumljivejša nam postaja politika dr. Korošca; tem razumljivejša pa nam postaja, zakaj je bilanca Slovenstva pod firmo SLS izza zadnjih osem let tako strašno pasivna.

„Presenečenje za kronske vpokojence“

Mesto izplačila dinarskih pokojnin so sedaj kronske penzionistom naprtili še plačevanje dohodnine, invalidskega davka ter komorske doklade. — Usodna posledica finančnega zakona, ki ga je uzakonila klero-radikalna vlada. — Norčevanje »Slovenca« iz staroupokojencev

Tekom včerajšnjega dne se je zgledilo v našem uredništvu več od starosti in bede omagavljih ljubljanskih kronske upokojencev; pokazali so nam plačilne listke finančne uprave, iz katerih smo razvideli, da je pričela davčna oblast tirjati od teh najbednejših revežev od 1. avgusta dalje dohodnino, invalidski in komorski davek, ki jih doslej niso plačevali. Kako naj bi tudi, saj po ogromni večini sploh ne prejemajo pokojnine nad eksistenčnim minimumom!

V srce nas je zabolelo, ko so nam upokojenci pripovedovali, kako bedno živijo, kakšno jesen jim je nacionalna država poskrbela po 30, 35 in 40 letih zvestega službovanja v javnih službah. Zato je vprašanje kronske upokojencev eno najbolj pečečih socialnih vprašanj, ki obstajajo v naši državi. Sedaj pa je prišla davčna uprava in je tem revežem naložila še davke, čeprav njihovi dohodki večinoma ne dosežejo eksistenčnega minimuma. Država jim že več let obljubila prevedbe in izplačila evo sedaj novih bremen! Upravičeno se kronske upokojenci sprašujejo, kdo jim je pripravil to »presenečenje«. Razume se, da finančna uprava sama ni kriva. Ona prosto postopa po besedilu zakona. Gre torej za zakon! Na podlagi katerih zakonov se sedaj nakrat pobirajo nove davščine od kronske upokojencev in kdo je to davčno pooblastilo uzakonil, podpisal in izdal finančnim upravam v ravnanje?

Nove davke na skrajno bedne kronske pokojnine, tudi na one pod eksistenčnim minimumom, ki sicer velja za vse ostale državljane, je vpeljala kleroradikalna vlada dne 31. marca 1927, ko je izglasovala sedaj veljavni finančni zakon.

Do letos je bila v veljavi določba, ki je bila sprejeta že v finančni zakon za l. 1924. 1925 in ki je procentualno obdavčila samo aktivne državne nameštence in dinarske upokojence, glede kronske upokojencev pa odročala, da so podvrženi splošnim davčnim predpisom. Za kronske upokojence je veljal torej tudi eksistenčni minimum in ker so njihovi prejemki večinoma pod tem minimumom, tudi niso plačevali davka od njih.

V letošnjem proračunu, ki ga je sprejela klerikalno-radikalna vlada, pa je izjemne a utemeljene določbe za kronske upokojen-

ce ni več. Nasprotno! Čl. 86 letošnjega finančnega zakona določa izrecno in na novo, da morajo tudi vsi upokojenci, brez razlike ali so ginarski ali kronske, plačevati od svojih prejemkov najmanj 4% davka in k temu še invalidski in komorski davek.

Klerikalci, ki so glasovali za ta finančni zakon in ga uveljavili, so torej s tem oropali kronske upokojence blagodatni eksistenčnega minimuma, ki jih je oproščal plačevanja davkov, ako poleg svoje pokojnine niso imeli še drugih dohodkov. Kronske upokojence je torej sedaj na slabšem kakor kak drug revež z enakimi dohodki. Tu se lahko sklicuje na eksistenčni minimum in mu dohodnine ni treba plačati. Kronske upokojence pa bodo od njegove že itak sramotno nizke pokojnine neusmiljeno odtrgali še davke.

Mesto prevedbe na dinarske pokojnine so kronske penzioniste udarili z izjemnim davkom To je na glavo postavljena socialna in davčna politika kleroradikalnega zavestništva pod katerim je bil izglasovan žalostni proračun za l. 1927. Obnovo tega režima klerikalci z zadoščenjem napovedujejo.

Tako je torej s tem žalostnim davkom. Zdal pa poslušajte, kaj pravi »Slovenec«. Pod naslovom »Prenehanje za kronske upokojence« poroča skrito med dnevnimi novicami: »Vreme« je poročalo, da se prevedejo kronske upokojenci s 1. avgustom — seve le formalno na dinarske. Namesto prevedbe pa so dobili lepo darilo v obliki odteglaja. Od borne kronske pokojnine se jim je 2. avgusta privrkat odtegnila dohodnina invalidski davek in komorna doklada. Ker so bili upokojenci doslej teh davkov vedno oproščeni, prosimo finančno deležajočo pojasnila o nenadni uvedbi tega davka. Hkratu pa se obračamo na naše poslance s prošnjo, da nemudoma intervenirajo pri finančnem ministristvu.

Ali je mogoča še večja hinavščina?

Stranka, ki je sama vpeljala nov davek proti finančno upravo za — pojasnilo! Poslanci, ki so sami glasovali za te brezsrčne davke, naj — nemudoma intervenirajo pri finančnem ministristvu. Ali ni to naravnost grozno norčevanje iz ubogih državnih upokojencev?

zicije, ki je napadala SLS baš radi tega, ker je naložila vsem stanovom in tudi katehetskemu beračilu čez mero visok dohodninski davek? Ali ne bi bilo pošteno od katehetov da bi v zahvalo, kajti tudi hvaležnost je krščanska vrtilna, glasovali za SDS in pokazali SLS fige, kakor jih bodo pokazali tej stranki tudi drugi?

Kaj še! Gospodje kateheti bodo šli med agitatorje za ono stranko ki je zanje na vladi tako lepo poskrbela, da sedaj v »Slovenec« objavljajo jeremijade proti »visokemu odmerjenemu dohodninskemu davku«, proti »vnebovpijočim krivicam«, proti preveč »temeljnim plač v dinarske, ki so šle ad acta«.

Med hočemo in nočemo ...

Dr. Korošec je v Kranju govoril tudi o glagolu »hočemo«. Dejal je čisto v svojih dosedanjih žargonu:

»Državi hočemo (!) dati vse, kar potrebujemo za svoj razvoj in obstoj, zato ponovno odklanjamo, da se nas imenuje separatista, a za slovenski narod hočemo zahtevati vse, kar je njemu potrebno za njegovo prosvetno, družabno in gospodarsko življenje. Nobenega stanu nočemo (!) prežreti v svojem delovanju, ne kmeta, ne delavca, ne obrtnika, ne trgovca, ne industrijca, ne brezposelnega, ne duhovnika, ne učitelja, ne uradnika, ne zasebnega uslužbenca«.

Tudi tukaj stari dr. Koroščevi glagoli »hočemo« in »nočemo«. Zakaj je dr. Koroševa stranka pozabila na ta dva tako važna glagola, ko je bila letos v vladi? Kaj vse je hotela SLS! Federacijo, republiko (na celjskem shodu l. 1923), komunizem, krščanski socializem, zakonodajno avtonomijo, kraljevskega namestnika, pa razbremenitev davkov, visoke meze za delavstvo, idealne pogoje za državno uradništvo, podpore za kmetijstvo itd. itd.

Kakšna pa je bila ročnost to stranki na vladi? Kmetijstvo v Sloveniji ni dobilo niti malekoste pridobitve mlekarstva šole v Škofji Loki, čeprav je bil tedaj minister po-heldestva dr. Kulovec. Cestnin odborom klerikalni minister inž. Sernek ni vrnil nih ohih 10 milijonov, ki jih je država protizakomito pobrala in ki jih je odtagala njihove pravemu namenu v Sloveniji. Dr. Kulovec ni pomagal poplavljencom v Sloveniji. Delavstvo je dobilo nove davke, zasebni nameštenci takisto, uradništvo je postalo brezpravno, njih prejemki reducirani, duhovniki so ostali prikrajšani, kakor so bili pod Radićem in radikali. Industrija, obrtniki in trgovci so odrekli pravico samoodločbe ter so jim razpustili novo izvoljeno trgovsko zbornico v Ljubljani. SLS je udarila na vladi prav vse stanove.

Taka je ta Koroševa pesem o glagolu hoteti.

Politične beležke

Razkroj radićevščine v Sloveniji

Včerašnji »Kmetijski list« nas je potrdil v pravilnosti naziranja, da je Radićeva stranka v Sloveniji v popolnem razkroju. Celo glasilo g. Pucelja in Prepeluha je polno samih napadov na bivše ustanovitelje Samostojne kmetijske stranke, zlasti na g. Kularja, Roškerja in Ureka, ki so ostali zvesti kmetičnemu programu, spoznali pa škodljivost hrvatske radićevščine za slovenskega kmeta ter se v soglasju s tisoč svojih političnih prijateljev pridružili skupni napredni fronti, ki odgovarja splošnemu razpoloženju naprednega slovenskega podeželskega ljudstva. Razumljivo je, da je radićevskim pripraznam, ki so hoteli tudi pri sedanjih volitvah spraviti »Samostojne« v popolno Radićevo odvisnost, energičen nastop prvoboriteljev SKS silno vznemiril. Pokvari je račun zagrebške radićevske gospode, ki bi se rada mastila s kroglikami slovenskih kmetov. »Kmetijski list« prav žalostno in obupano priznava, da je iz slovenske Radićevske stranke izstopila tudi ona duhovščina, s katero se je g. Pucelj tako rad pobahal, da gre z njim. Kako obupani so Radićevi generali v Ljubljani nad razkrojem svoje stranke, je videti zlasti tudi po tem, da nimajo za volitve nobene pametne besede in da hujskajo v »Kmetičnem listu« proti »pokvarjeni gospodi«. To delo menda zato, ker je glavni voditelj slov. radićevščine g. Albin Prepeluh, ki nikdar ni bil kmet in ki spada tudi — kakor piše »Kmetijski list« — med gospodo. »ki je sicer vrsto let trgala blaže po školskih klopih in pri tem izpremenila svoje možgane v al-dovico in koruznico«. G. Prepeluh zna take stvari prav lepo napisati, pozabila pa, da če kdo v Sloveniji toče samega sebe po zobeh, je to on, kadar piše o »pokvarjeni gospodi«. V »Kmetičnem listu« je zanimivo še to, da piše o shodu SDS, odnosno g. Juga in dr. Rapeta na Raki, dasi tega shoda tamkaj dosedaj sploh še ni bilo. Na uvodnem mestu pa bife radićevski srežki kandidat, ki je v lastnem okraju silno priljubljen, plat zvona češ: »Vsi na plan«. Uničiti je treba SDS«, ubogti g. Azman in »Kmetijski list«, ki to priobčuje. Popolnega razkroja radićevščine niti nihov patron St. Radić ne more več zadržati.

Praško pismo

H. — Praha, 1. avgusta.

Politika je na političnih. Prezident republike, ministri predsednik in mnogo politikov letuje v Karlovih Varih in sploh izven Prage. Afera lorda Rothermerea se napihuje samo v tisku, drugače pa si nihče ne jemlje k srcu poslovnih akcij angleškega zasebnika. Zlasti sedaj ne, ko se je londonski dopisnik »Az Estac« Kiss izdal, da je on dobavitelj lordovih listov v vseh zadevah, ki se tičejo Madžarske.

Prav tako se je zdela takoj prvi hip neverjetna senzacionalna vest berlinskega »Vorwärtsa«, da je češkoslovaški predložila Avstriji carinsko unijo. Danes se je ta napačna informacija službeno demantirala.

Listi zasledujejo nenavadno pozorno razvoj politične situacije v Jugoslaviji zadnje tedne pred skupščinskimi volitvami. Včerašnja »Narodna Politika« je prinesla o nji uvodnik. Benikove pa je imel interview s Stjepanom Radićem o vprašanju: Česa je treba jugoslovenskemu poljedelcu? Radić na samo vprašanje ni odgovoril; očividno se mu je hotel izogniti. Mimogrede pa primerja jugoslovenskega kmeta s češkim in jugoslovenskega politika kmetijske stranke s češkim agrarcem. Tej primerjavi je treba pristaviti to — le: Češka agrarna stranka je zrasla iz trdega gospodarskega dela, ki je bilo smoteno razdeljeno za več let naprej, ni pa zrasla iz demagogije. Ni nič obljubila, temveč je le klicala: »Poljedelci, združimo se! V organizaciji je moč! Poljedelci so bili pred sedanjim režimom prav tako razcepljeni in na kmetih so se prav tako borile med sabo razne kmetije, kakor se dogaja to v Jugoslaviji. Agrarna stranka je gradila svojo politiko na varovanju interesov podeželskega ljudstva, to pa vedno v gospodarskem smislu, zato je tudi eminentno gospodarska stranka, ki stoji in pade s svojimi ogromnimi zadržanimi podjetji. Po zaslugi te izrazito strokovne organizacije se je stranka razvila tako daleč, da je že od začetka republike — čeprav brez hrupa in neprestanega kričanja o potrebi reform — najmočnejša vladna stranka v državi. Češki kmet je zaradi gospodarske pozicije svoje stranke daleč pred socialističnim delavstvom in celo daleč pred inteligenco, ki je popolnoma razdrobljena in politično čisto brezpomembna. Lahko trdimo, da češko državo vlada — če tudi molče — kmet«.

Vsega tega pa g. Radić ne vidi in ne more videti — seveda na škodo jugoslovenskega kmetijskega stanu.

V Pragi je umrl zadnji možki potomec slavnega pedagoga I. A. Komenskoga V. I.

Figulus, Nemec po rodu. Bil je potomec hčerki Komenskoga, ki se je poročila z zvestim sotrudnikom svojega obeta Jablenskim, rector Figulo. Potomec to rodbino so bili ugledni prauki pridigarji; rajni J. Figulus je bil dobrodušen mož, a nemirnega duha. Vse življenje je bil daleč v tujini, prehodil pa je skoraj vse svet. Najdalje je bil v Južni Afriki. Čeprav je bil Nemec, je stopil med vojno v angleško vojsko. Nemci so ga sodili kot dezerterja in obsodili in contumaciam. Po prerutu je prišel na Češko. S seboj je pripeljal hčerko, ki je zdaj 14 let stara. Sam ni razumel češkega jezika, med tem ko se hčerka šola na čeških dekliških šolah in dobro obvlada jezik davnih prednikov. Figulus ima kot rodbinski spomin pečatni prstan Jane Amosa Komenskoga, ki se je ohranil v rodbini vse do danes

Pred novimi političnimi boji v Nemčiji

Krvavi dunajski dogodki so močno odmevali tudi v Nemčiji. Vprašanje priključitve Avstrije je postalo zopet predmet živahne diskusije. Najprej so dunajske dogodke izrabljali pristaši priključitve, češ da se je nesposobnost Avstrije za življenje zopet izkazala na eklatanten način in da se morajo tozadevne določbe mirovne pogodbe na vsak način izpremeniti. Tako je n. pr. pisala »Kölnische Zeitung«: »Zeleti je, da Avstrija čim prej spravi v zadrego Svet Društva narodov s tem, da ga prisili, da zavzame stališče v vprašanju priključitve«. Podobno se je izražalo vse nemško časopisje. Edino nacionalistična »Kreuzzeitung« je nastopila proti tej agitaciji, češ da je v sedanjem času neoprotuna, ker Francija in Italija z vso odločnostjo nasprotujeta priključitvi Avstrije Nemčiji, vsled česar je ves napor zaman. Če bi Nemčija anektirala Avstrijo, bi se izpostavila nevarnosti novega obkroženja. Ako pa bi se odrekla temu načrtu, bi koncem koncev pritegnila v svojo vplivno sfero vse države srednje in istočne Evrope.

Pisava nacionalističnega organa je izzvala veliko razburjenje med pristaši priključitve in stranka sama je morala podati izjavo, da ni spremenila svojega stališča glede tega vprašanja. Pozabila pa je povedati, kakšno je to stališče. Zdi se pa, da so začeli nekateri konservativni in protestantski krogi v Nemčiji dvomiti o tem, da-li bi priključitev Avstrije, kjer je polovica katoliških klerikalcev, druga polovica pa levo orijentiranih socializmov, ojačala pruski konservativizem in njegove načrte za oblast nad Nemčijo.

K tej polemiki se je pridružil še drug nepričakovan incident, ki je dokaj značilen za sedanjí razvoj nemške notranje politike. K dunajskim dogodkom je zavzel stališče tudi predsednik »Reichsbannerja« Hoersing in je v imenu treh milijonov članov te republikanske obrambne organizacije izdal manifest, v katerem se je popolnoma solidariziral z avstrijskimi socialisti in ostro napadel vlado krščanskega socialca doktorja Seipla. Berlinska vlada je Hoersinga dezavuirala, češ da se je neprimerno vmešal v notranje zadeve prijateljske države, in ga prisilila, da se je odreklo položaju predsednika pruske Saksonske. Hoersing se je umaknil z izjavo, da se bo odslej ves posvetil organizaciji »Reichsbannerja«, iz katere namerava zgraditi močno bojovno organizacijo po vzgledu avstrijskega socialističnega »Schutzbunda«.

Iz protesta proti tej izjavi je izstopil državni kancelar Marx iz »Reichsbannerja«, čeprav je bil predsedniški kandidat te organizacije proti Hindenburgu. Prepadi, ki deli stranke sedanje vladne koalicije od opozicije, se je z Marxovim korakom še poglobilo. — »Reichsbanner«, ki je včasih združeval vse stranke »weimarske koalicije«: demokrate, socialiste in katoliški centrum, prehaja bolj in bolj v čisto socialistične vode. Katoliški klerikalci pa se orijentirajo vedno odločneje na desno. Sicer so na intervencijo dr. Wirtha sklenili katoliški zastopniki v »Reichsbannerju«, da ne bodo sledili dr. Marxu, to pa zgolj zato, da ne bi ta močna organizacija postala izključno socialistična armada. Navzlic temu trenutnemu uspehu dr. Wirtha pa se ne da tajiti, da se katoliški centrum vedno bolj približuje nemškimi nacionalcem, ki jim je omogočil povratek k državnemu krmlu, da zapuščajo in prehaja z razvitimi zastavami v desničarski tabor.

Notranji položaj v Nemčiji postaja torej zopet napet in na jesen se obeta ostra parlamentarna borba.

Iz letalskega sveta

Berlin, 3. avgusta. (be.) Davi sta startala v Dessauu nemška letalca Loose Köhlin in Ristic Eduard, ki sta hotela potolči sedanjí svetovni rekord ameriškega letalca Chamberlina. Köhl je moral kmalu po startu zaradi defekta v motorju zopet pristati, Ristic pa trenutno še nadaljuje svoj polet.

Berlin, 3. avgusta. (be.) Mednarodni krogi se resno bavijo s problemom organizacije nemškega prekooceanskega zračnega prometa. V to svrhu je projektirana posebna družba, ki bi zgradila več najmodernejših letal, opremljenih specialno za tako vožnjo. Letala bi poleg potniškega oskrbovala tudi poštni promet.

Dunaj, 3. avgusta. (be.) Angleško vojaško letalo, ki je hotelo poleteti v Indijo, je padlo v bližini Linca v Dunav. Oba letalca sta ranjena.

Ogromen požar v tvornici sladkorja v Novem Vrbsu

Novi Sad, 3. avgusta. n. Sinoči je izbruhnil v tvornici sladkorja v Vrbsu iz doslej še nepojasnjenega vzroka požar, ki je kmalu zajel celo skladišče. Škoda znaša več milijonov. Do danes zvečer ognja še niso mogli pogasiti.

Naši kraji in ljudje

Škandalozen postopek z jugoslovenskimi potniki na italijanskem parobrodu

Pred tedni smo kratko poročali o pretepu med italijanskimi fašisti in našimi izseljenci na parobrodu »Belvedere«. Pretep je zahteval smrtno žrtev. O dogodku, ki naj bo kričče svari vsem našim izseljencem, smo prejeli naslednje poročilo očividca:

Na ladji »Belvedere«, 3. maja. Dne 12. aprila t. l. smo se ukrcali na italijanski parnik »Belvedere« (last družbe »Cosulich«) za potovanje v Južno Ameriko. V Splitu smo dobili prirastek 50 Dalmatincev in tako smo v najlepšem sporazumu med petjem in plešom nadaljevali pot. V Napulju smo dobili še kopico Italijanov, tako da je bil parnik prenapolnjen. Kljub temu, da so nas mučili stenice in druge golazni, smo ob sicer zadostni ali zelo neokusni hrani še v dokaj veselim razpoloženju nadaljevali pot do ekvatorja.

Ne spominjam se natančno dne, ko je priredilo vodstvo parnika slavnost. Okrasili so krov, spravili so skupaj vse godce in s slavnostnim govorom se je pričela veselica. V kratkih stavkih se nam je povedalo, da smo prebredli ravnin in prišli s severne na južno poloto naše zemlje. Glavni del govora pa se je sukal okoli Mussolinija, njemu so govoril nazdravljali ter napravili z napuljskimi Italijani obhod po parniku. Tu je padla kocka. Od tega dne so pričeli Italijani izživati potnike druge narodnosti. Poljakom so zabranili na njihov narodni praznik godbo in petje. Posebno ost so pa obrnili proti Slovincem in Jugoslovenom vobče. Dnevno so se vršili obhodi s prepevanjem »Giovinezze«.

Dne 3. maja je prišlo do prerekanja med Dalmatincem Brzičem in nekim Italijanom radi malenkosti. Italijani so ga obkolili in ga brez povičja začeli obdelavati. Nekaj nas je stalo na vzvišenem mestu v bližini in kakor hitro smo uvideli, da postaja stvar kritična — eden izmed prepirajočih se Napuljcev je že dvignil nož in hotel zabosti Dalmatinca — smo zaklicali na pomoč. Italijani so uvideli, da bi v eventualnem splošnem spopadu z Jugosloveni podlegli ter so porinili Brziča v roke ravno prišlega ladijskega reditelja (policista), ki ga je s pomočjo Italijanov naglo odtrgal v ječo, ne da bi vedel kaj.

Mi smo takoj zahtevali, naj se zaprosimo nasilni Italijani, posebni oni, ki je hotel z nožem operirati. Nadzorni organ pa je izjavil, da radi miru ne more tako postopati in je obdržal Dalmatinca v zaporu, čeravno po nedolžnem. Radi te pristranosti smo se pritožili pri vodstvu in zahtevali, naj napravi red, zahtevali smo zadoščenje in prosili vodstvo, naj prepove izzivanje Italijanov. Vodstvo pa ni genilo z mezinem, Italijani so postali še predrznejši in so začeli med prepevanjem in tuljenjem »Giovinezze« zbijati drugim pokrivala z glave. Njihovo tuljenje je narasčalo na čast Italiji. Nato so začele padati poskve na račun Jugoslavije. Kljub naši potrpežljivosti smo sedaj vendar parkrat zaklicali »Živela Jugoslavija!«. Ker pa nismo barbari, kakršnega izraza se Italijani radi poslužujejo nasproti drugim narodom, nismo rabili nikakih posvk, kakor Italijani namram nam. Ker je postajala situacija precej napeta, so intervenirali mornarji; razkropili so italijanske razgrajče in ustavili njihovo tuljenje.

Nastal je zopet mir. Jugosloveni smo bili nekako na gornjem koncu ladje. Po preteku kake pol ure pa je nastal grozen krik. Italijani so se zopet spravili nad nekega Dalmatinca, ga zgrabili in začeli je padati po njem. Dalmatincev je pričel kričati in razgrajati. Ko pa je uvidel, da sam samcat ne bo kos so zahrbtnim napadalcem, je hotel pobegniti. Reditelji-mornarji pa so ga prišli in ga hoteli peljati pred kapitana, češ da je največji razgrajč. Iz strahu, da bi ga pretepal in zaprl, je ušel na drog, kjer je pritrjena radio-antena. Mornarji so se kakor divji vrgli za njim, nekateri po lestvah, drugi po vrheli.

Obstojala je velika nevarnost, da treščijo vsi z velikanske višine deloma na krov, deloma v morje. Zato so ubežniki obljubili, da bo prost, če pride pristovolj doli. Čim pa se je spustil nazaj na krov, so ga ponovno prišli in odtrgali kljub dani obljubi kakor razbojnika na poveljniški most pred kape-tana.

Po preteku dveh minut je Dalmatincev zaklical s krepkim glasom: »Živela Jugoslavija!« — in njegovo telo je z višine zgrmelo v morje.

Kaj se je zgodilo z njim na poveljniškem mostu, kamor so ga tirali štirje mornarji, nam je ostalo tajno. Najbolj verjetno je, da je Dalmatincev iz strahu pred nasiljem raje sam skočil v morje. A ne v samomirnem namenu, ker je še krepko plaval proti ladji, a naposled izginil v valovih. Ker je nastal mrak, so ostali tudi vsi rešilni poskusi brez-uspešni.

Nepobitno dejstvo je, da krivda za tragično smrt 23 let starega Dalmatinca Josipa Juvanoviča iz Siveriča pada na vodstvo parnika, posebno, ker je bilo ravno tisti dan po naši deputaciji opozorjeno na nevarnost in izzivanje Italijanov ter naprošeno, naj naredi red

ter nasilneže in tudi vinjeno moštvo v takne na varno. Vse obsodbe je vredno, da se na parniku točijo žgane pijače brez omejitve, čeprav rodijo velikanski dobiček.

Prosimo naše izseljeniške oblasti, naj poskrbe, da se bodo naši emigranti vozili na ladjah, kjer se njihov narodni čut ne bo žalil in sramotil. Emigrantom priporočamo, naj bodo previdni pri izbiri parnikov. In h koncu izražamo globoko sožalje prizadeti rodbini Juvanovičev.

K. S.

Povratak aretiranih turistov iz Gorice

Svarilo našim planincem.

Turisti, o katerih smo pisali, da so se v soboto napotili iz Ljubljane v naše divne planine, kjer pa so jih na Vršču, ko so nehote prestopili mejo, aretirali Italijani, so se sinoči vrnili v Ljubljano. Vzrok, zakaj Italijani tako negostoljubno in brezobzirno postopajo z našimi ljudmi, skoro ne bo težko uganiti. Dočim pri nas kar mrgoli tujcev, letoviščarjev in izletnikov po celi Gorenjski, jih Italijani pogrešajo in se skoro zdi, da jih hočejo kar s silo pritegniti v blaženo Italijo.

V nedeljo se je torej podala iz Aljaževge doma na pohod družba 3 turistov in 2 turistin (gg. Walter Bürger, inž. Steinwenter ter Mihael Bizjak in gdč. Pavla Rozmanova ter Marija Černetova). Odšli so čez Razor na Vršču; tam vodi pot nekoliko korakov od naše meje po italijanskem ozemlju. Komaj so nevede prestopili mejo, že so

jih zajeli Italijani in ni pomagala nobena prošnja, naj jih pustijo, da se vrnejo zopet na naše ozemlje. Gnali so celo družbo v Dom na Vršču in od tam v Trento, kjer so prenočevali. Drugo jutro ob 5. so jih tirali dalje v Bovec in odtod v Kobarid, kjer so jih za eno noč vtaknili v ječo. Naslednjega dne so jih odpeljali v Gorico na kvesturo, kjer so postopali ž njimi kakor z razbojniki. Lahko so možem kakor damam vzeli celo odtiske prstov in popisali natančno vsakega posebej. Nato so jih iz Gorice ekspedirali nazaj do meje v Jugoslavijo.

S šikaniranjem poštenih planincev si Italijani nikjer nikoli ne bodo pridobili simpatij. Našemu tujskemu prometu na tak način tudi ne bodo mogli škodovati, kajti odgnali bodo celo tiste, ki so se kdaj namenili posetiti njihove kraje.

Obenem pa smatramo za umestno, da v zvezi z gornjim dogodkom objavimo naslednje svarilo, ki smo ga prejeli iz osrednje pisarne SPD:

Slovensko Planinsko Društvo resno svari svoje člane, naj ne prekoračijo italijanske meje brez potnih listov in naj ne delajo društvu nepotrebnih stroškov za kolektivno in intervencije. Naj turisti svoje izlete omejujejo na naše kraje in če že hočejo, naj raje posejajo kraje v Avstriji, kjer je po pogodbi turistijska cona, ki sega 10 km preko meje in kjer se postopa z našimi turisti kakor z ljudmi. Za prehod preko avstrijske meje zadostuje redna članska legitimacija s sliko, ki je potrjena od policijske direkcije v Ljubljani, ali od županstva, pod katero spada lastnik legitimacije.

Pohorski letoviščarji

Jaz sem graščak. Kajne, samozave-stno sem se predstavljal. Z »jaz« se sploh ne prične v slovenščini pisati, ni slovnično pravilno, toda kolikokrat sem čital: Mi cesar avstrijski, kralj češki itd. — zakaj bi pa jaz že bolj skromno ne pričel pisati pisem s svoje graščine.

Moja graščina je Mariborska koča na Pohorju, kamor že tri leta zahajam, da si zopet uredim duševno in telesno ravnotežje. Oboje najdem tu. Najboljši planinski zrak v višini od 1100 do 1300 m, višinsko solnce in pa smrekovi gozdovi zakrpajo vse tiste bolezenske madeže, ki se jih človek nalezje v mestnem in pisarniškem prahu ter v zakajenih cvičarskih beznicah. Tudi če imaš že prisadno piko na pljučih, jo tukaj iz-že dobrotno solnce in zrak smrekovih gozdov, v katere moraš stopiti, če greš tri korake iz koče.

In tako se duševno okrepiš! Daleč proč od malomestnih intrig, duhomirnih političnih razgovorov in babjih čenč, oživiš in se pomladiš. Svež in prožen postane duh in v srce se nase-lji nekako otroško veselje do vsega, kar je okrog tebe.

Najbolj do narave. Sedim za svojo graščino na klopici in gledam pred seboj najlepšo panoramo, ki je lepše ne more ustvariti noben umetnik. Na levo, na desno in pred seboj vidim pohorske brda, menjajoča se iz bogatih smrekovih gozdov in rodovitnih polj in travnikov s posameznimi hišami sredi takega kompleksa. Zdi se mi, kakor bi bila posajena posamezna kraljestva po teh brdih, ki prav polagoma prehajajo v ravnino, po kateri teče železna cesta iz Celja v Maribor in iz Pragerskega v Ptuj. Na levo se vije, kakor srebrna kača razborita Drava po prostnem Ptujem polju in se izgublja proti vzhodu. Vso ravnino okrožajo venci gora, od katerih poznam le Boč in Donačko goro. Zadaj za temi vidim nov okvir še višjih hribov, ki pa se že izgubljajo v meglenem ozračju. Pa čemu bi opisoval to panoramo, ko je ne morem; bralec, pridi sem in oglej si jo!

Zanimivejšje je življenje okrog koče. Mariborska koča je velika zgradba, ki ima v visokem pritličju kuhinjo, manjšo sobo in dve veliki, elegantni obednici. Tu se skrbi za našega telesnega človeka, tu ga »uganjamo« zvečer. Kakih 30 korakov od glavne koče stoji ponosna enonadstropna stavba, naš hotel, kjer taborimo ponoči v udobnih posteljah in prijetnih sobah.

Čez dan sploh ni nobenega pod streho; vse je zunaj v solncu in zraku. Deca se pase po gozdu na črnih in rdečih jagodah, malinah, nabira obenem brusnice in gobe. Ko se tega naveliča, gre na gugalnico, bije žogo ali se drugače igra. Odrasli, ki imamo prisadne pike in pikice na pljučih, ledvičah, želodcu ali na kakem drugem delu našega grešnega telesa, se solničimo, kakor Adami — seveda s figovimi peresi —

na udobnih pričanah, ki so nameščene v lepem zavetju. Marsikoga uspava vroče solnce in čuje se močno žaganje in hropenje. Sosedo ta »nervozira«, zato ga z bilko narahlo podregne v nos ali ušesa, zaspani žagar pa otepava z rokami »muhe« in kremži obraz, kar vzbudi splošen smeh. »Ali sem zaspal?« leno vpraša in trudno dvigne trepalnice. »Pa še kako glasno!« mu odgovorimo.

Druga skupina pridno balinca, tretja se zabava na ruskem kegljišču, se spre-haja po smrekovem gozdu, čita ali se kako drugače udaja užitku: dolce far niente. Naše pridne ženske perejo, šivajo ali likajo, leže na travi ali prijateljsko obirajo svoje ljube sosedo. Samice po večini berejo ali telovadijo in skušajo doseči moderno linijo. Izjemo dela le gospodična Mara, ki se hoče za 5 kil odebiliti, čeprav ima naravnost idealno moderno linijo. Pogrnuti smo, da je to najbrž zahteva njenega srčnega prijatelja. Naše ženske so za njeno kuro s tiho željo, da bi se jim čim bolj približala v obsegu in teži, moški pa ji odločno odsvetujemo, kajti včeraj smo jo tehtali in imela je šestdeset in eno kilo, torej je že na meji moderne linije. Če pa noče poslušati naših dobrih svetov, naj dere v svojo pogubo, še žal ji bo v predpustu — no, če ne bo že poprej splavala v sladki zakonski raj (jarem velja namreč samo za nas moške) ...

Tako je naše življenje do poldne, ko začne pri koči zvoniti velik kravji zvonec, ki kliče po igriščih, gozdi in travnikih raztreseno čredo, ki se kaj hitro zbere k skupnemu krmiljenju; kajti tudi brezdelje v zraku in solncu naprav-lja glad. Vsak hoče najprej imeti krmno in uboga Ančka mora marsikatero preslišati, ako je ne prinese hitro.

Od česa pa je odvisen dobrobit letoviščarjev v Mariborski koči? Od Lu-ce in Miška! Čeprav le oslička, sta pa le najvažnejša faktorja, ki nas oskrbu-jeta s hrano in vsem potrebnim. En dan v Maribor, en dan v Hoče — vedno sta na potu in prinašata težko otovorjena potrebščine za letoviščarje. Z vozom se namreč ne more k nam (zato nimamo nobenega bolnega letoviščarja), ampak vsak mora peš gori. Vse drugo prineseta Luca in Miško, ki sta zato tudi v največji časti. Vsak dan jim hodimo naproti in se jih zveselimo, ko zagledamo njih vedno migljajoča ušesa, saj nam prinašata poleg vsega drugega časopise in pošto. Kakor v triumfu z velikim častnim spremstvom nabere do koče in tu se okrem njimvrida cela kolonija. Nadomeščata nam vsa druga prometna sredstva, zato sem jima moral posvetiti posebno poglavje.

Po obedu delamo izlete k Ruški koči, k Sv. Bolfenku, k razglednemu stolpu ali pa pečemo krompir v gozdu. Poslednje opravilo je najbolj zabavno za odrasle in deco. Koliko je smeha, ko

vse, mlado in staro, vlači skupaj drva in ko se zažge grmada. Na žareče oglje polaga pohorski letoviščar krompir in ga obrača, da je lepo pečen. In ko je lepo spečen, se malo ostrže črna skorja, dene v sredino malo slanice ali sirovega masla in sol, potem se pa tako slastno hrusta, kot največjo slaščico. Pohorski letoviščar je pri pečenju vedno ženjen, zato mu podajajo čašo vina, da mu nadomestijo obilni znoj, ki teče z njega. No, tudi ostala družba postaja po krompirju in slanini žejna, zato se z vodo napolnjeno vedro prinese bližje. No, vode ne pijemo, pač pa božjo kapljico iz tistih zelenk, ki se hladijo v vodi. Razpoloženje je vedno bolj razigrano, začne se peti in naenkrat pride g. Snuderl z aparatom in nas ovekoveti. Da smo res dobre volje, lahko vidite na sliki.

In ko se proti večeru oglasi kravji zvonec in koči, pripojejo z ene strani izletniki k Ruški koči, z druge strani s pohorsko himno pa veseli krompir-jevci. Ves dan zapuščene restavracijske sobe ožive, kakor bi se v njih naselil roj čebel. To šumno vrvenje in klepetanje pa postane kmalu svečano tiho, sliši se le še ropotanje pribora po krožnikih in sem in tja kakor cmokanje.

Ki krma — to nepotrebno zlo — pospravljen, se prične pogovor od mize do mize o popoldanskih doživljajih, čitajo se časopisi in pisma ter pripovedujejo najnovejši dogodki. O politiki ne govorimo, ker smo vsi enodušnega mnenja, da je politika tisto zlo, ki je vzrok vsake nezadovoljnosti v naši državi. Eden ali drugi sede h klavirju, zaigra kako pesem in poje zraven. Navadno se pridružijo drugi in koncert se prične. Nastopi naši kučegazda z violino ali kitaro in zapoje šaljive kuplete, ki jih sprti zлага in nam pripravlja najboljše smeh. Potem pride še Gustelj s harmoniko in koncert, šaljivi nastopi ter ples se vrstijo do letoviške ure. Včasih ostane naš g. Starejši in z lepimi besedami napije dobrodošlico kakemu novemu gostu. Da med tem tudi pojemo, je po sebi umevno, a največkrat zadoni v splošno veselost pohorska himna, od katere naj za konec tega poglavja navedem eno kitico:

Jedan peva, drugi svira,
treči kese vizitira.
Haj, haj, mi cigani,
juhahaj u kavani,
faraoska naša sorta
htela sve da smota.

Naši umetniki na počitnicah

Rodbina našega priljubljenega gled. igralca in režiserja g. Zvonimirja Rogoza.

Senzacija s tatvino ob Gradaščici

Ljubljana, 3. avgusta

»Vollmond«, Pasji brod, Krevlja, kakor se imenujejo vsi idilični kotički in male kotlice na Gradaščici za Mirjem, ob koji kar mrgoli predmestnega drobiža, pa tudi odraslih ljudi, lepih gospodin, krepkih fantov, okroglih mammic in muštacastih muštacarjev, potrebnih solca in zraka ter osvežujoče vode, so imeli danes popoldne prav mučno senzacijo. Menda prvič v teh letih, kar se je tako rekoč kar sama ustanovila, danes tako zelo obiskana »Gradaška Slatina« in je posetnike včasih izvrstno zabaval kapetan Pasjega broda, univerzalni umetnik Jože iz Tr-novega, je završalo danes okrog 15. med gosti nizdol ob toku Gradaščice: »Tatvina! ... Tat je sunil zlato uro z verzičico in v obsek vdelanimi briljanti! Tako nesramnost! Toliko poštenih ljudi, pa se drzne med nje tat! Vražji umzovici! Uf, da bi ga dobili!« Eh, morda pa na stvari ni nič in nas je kdo potegnil? so podvomili nekateri.

Toda motili so se. Tatvina je bila res izvršena in tatu je že nestalo. Oškodovan je bil uradnik TPD g. Engelbert Wisiak. Razobesil je svojo obleko na neko drevo, kakih 20 korakov od brega Gradaščice blizu Tržaške ceste. Zanašal se je na zgodovinsko znano poštenost kopalcev ob Gradaščici in je odšel v vodo, ne da bi pazil na obleko. Kmalu zatem pa je, kakor pripoveduje nekateri, prišel mimo drevesa neznan »civilist«, oblečen mlajši človek, ki je najbrže opazil verzičico in posegel še po uro v žep tuje obleke.

Wisiak je tatvino opazil šele, ko je tat že izginil. Uzmovica so nekateri pričeli zasledovati s kolesi, vendar je bil fant brzokone s plinom takrat že na varnem. O tatvini je g. Wisiak takoj obvestil tudi policijo ter sta se nemudoma podala na lice mesta dva detek-

Laura la Plante

slovita umetnica, znana iz vele-filma »Polnočno solnce«, igra danes v svojem najnovejšem filmu:

„Rendez-vous Anice“

Pustolovna komedija v 7 velikih dejanjih. Film je poln duhovitih komičnih zapletljajev. Višek režije!

Danes ob 4., pol 8. in 9. uri.

Pri vseh predstavah orkester!

Kino Dvor.

Telefon 2730.

tiva in začela vršiti izsledovanje. Po dobljenih informacijah sta baje tatu že za petami.

Srezki poglavar na čelu roparske tolpe

Pred tri in pol letom je iz samostana Dubočice pri Plevlju izginil pop Risto Nenadić. Vsa znamenja so kazala, da je postal žrtev zločinskih morilcev, katerih pa ni bilo mogoče izslediti. Šele sedanjí srezki poglavar Milan Anatsijević je po kratki, a energični preiskavi našel nekatere sledove in odredil razne aretacije. Našlo se je tudi truplo umorjenega popa, in sicer pod ruševinami nekaterih samostanskih celic, ki so jih zločinci zažgali par dni po izvršenem umoru. Minulo nedeljo so ostanke popa Riste Nenadića pokopali na najsvetejši način. Pogrebu je prisostvovalo nad 3 tisoč ljudi.

Istočasno so orožniki v Peči aretirali Ljubo Damjanovića, bivšega srezkega poglavarja v Plevlju. Po preiskavi se je namreč razodelo, da je on bil vodja zločinske tolpe, ki je ubila popa Nenadića. Ko so Damjanovića z avtomobilom pripeljali v Plevlje, ga je hotela množica linčati, kar pa je preprečil srezki poglavar Anatsijević. Preiskava se nadaljuje in vzbuja vedno večjo senzacijo, ker dokazuje, da je Ljuba Damjanović kot srezki poglavar v Plevlju stal na čelu razbojniške tolpe, ki ima na vesti več doslej nepojasnjenih ropov in umorov.

Živa pokopana

Zagrebska policija preiskuje te dni zanimiv in zagoneten slučaj. Dne 21. junija 1920 leta je umrla v bolnici usmrljenih sester v Zagrebu neka Barbara Kajba. Sedaj pa se je ugotovilo, da je pokopana Barba živa in popolnoma zdrava. Živi pri svojih starših neke v okolici Zagreba.

Barbka je namreč od svojega moža, železniškega uslužbenca, že več let ločena. Mož je po ločitvi poiskal drugo žensko in začel z njo živeti v divjem zakonu. Toda priležnica je zbolela in mož jo je na podlagi poročnega lista oddal v bolnico kot svojo legitimno ženo. Ko je v bolnici umrla, je bila tudi pod imenom njegove žene pokopana. Ker pa je med tem tudi on umrl, policija doslej ni mogla ugotoviti identitete umrle in se polizvedovanja sedaj v tej smeri nadaljujejo.

Dama pod vodo

Maribor, 3. avgusta.

Popoldne okrog 16. je v mestnem kopališču v Dravi skoraj utonila neka dama, ki zna sicer dobro plavati in se je spustila v vodo, kakor vsak dan sto in sto drugih. In to na mestu, ki ni prav nič nevarno. Naenkrat pa je omagala in s poslednjimi močmi mahalala samo še z rokami nad vodno gladino.

Navzlic temu, da je bilo v neposredni bližini mnogo kopalcev, ki so videli damo, ni nikdo sumil, da bi se lahko pripetila kaka nesreča. Budno oko kopalškega mojstra g. Ziehrerja, ki je stal na izvidnem mostu, pa je opazilo nevarnost. Oblečen, kakor je bil, je skočil g. Ziehrer v Dravo in je vlek el damo na izvidnem mostu, pa je opazilo nevarnost. Oblečen, kakor je bil, je skočil g. Ziehrer v Dravo in je vlek el damo na suho ter jo z nezvestno princel v kabino, kjer so jo z umetnim dihanjem zopet spravili k zavesti. Ker dama ni hotela navesti podrobnosti o svoji nezgodi, sklepajo kopalci, da je prijel krč, ali pa ji je bruhnil nepričakovano vodni val v pljuča, da je izgubila zavest in se začela potapljati.

Dogodek ponovno dokazuje, kako umestna je bila naredba mestne občine, da je nastavila posebno moč za izdajanje kopaliških kart in s tem olajšala delo g. Ziehrerja, ki bi bil sicer preobložen z delom. Kopališki mojster je včeraj rešil samo v letošnji sezoni že sedmo žrtev gotove smrti v valovih in za-sluzi za to vse priznanje.

Prvo nagrado

je dosegla Pebeco pasta za zobe na argentinški industrijski izloibi v Buenos Airesu l. 1925. Zastopana je bila konkurenca vsega sveta. Ali je treba boljše izpicevala?

PEBECO, pasta za zobe.

Pri pečenju krompirja

Domače vesti

* **Francosko odlikovanje vel. župana dr. Baltića.** Prezident Francoske republike Doumergue je odlikoval g. dr. Vilka Baltića velikega župana v Učkah. z občinskim križcem častne legije.

* **Zveza jugoslovenskih mest.** Uprava zveze jugoslovenskih mest je ministru za notranje stvari predložila svoj pravilnik v odobrenje. Pravilnik je pregledan in predložen ministru v podpis.

* **Radio-postaja v Domžalah.** Glasom odloka ministra pošte in brzojava se odpravi tekom letošnjega leta moderna radio-postaja v Domžalah. Postaja dobavi Nemčija na račun reparacij.

* **Izpremembe v sodni službi.** Imenovan: so: za ravnatelja zemljiške knjige v 1. skupini II. kategorije pri deželni sodišči v Ljubljani Josip Rus, doslej pri okrožnem sodišču v Novem mestu; za pisarniškega ravnatelja v 2. skupini II. kategorije pri okrožnem sodišču v Mariboru Jakob Podlesnik, doslej višji pisarniški predstojnik pri istem sodišču; za pisarniškega ravnatelja v 2. skupini II. kategorije pri deželni sodišču v Ljubljani Rajko Stokec, doslej pis. predstojnik pri istem sodišču; za višjega pisarniškega predstojnika v 3. skupini II. kategorije pri okrožnem sodišču v Mariboru Martin Gašper, doslej asistent pri istem sodišču; za vodjo zemljiške knjige v 3. skupini II. kategorije pri deželni sodišču v Ljubljani Franc Petrovič, doslej višji pisarniški oficijal istotam. Za višje pisarniške oficijale v 3. skupini II. kategorije na dosedanjih službenih mestih so imenovani pisarniški oficijali: Anton Mehle pri okrožnem sodišču v Novem mestu, Gregor Vrabčič pri okrožnem sodišču v Trzinu, Al. Gunde pri okrožnem sodišču v Novem mestu, Anton Dokler pri okrajnem sodišču v Sevnici, Josko Čampa pri višjem deželni sodišču v Ljubljani in Dragotin Schmit pri okrajnem sodišču v Trebnju; za pis. oficijala v 4. skupini II. kategorije na dosedanjih službenih mestih: Angela Lapajnar, kancelistinja pri višjem deželni sodišču v Ljubljani; Ivan Drame, kancelist pri okrožnem sodišču v Mariboru, in Fortunat Stanovšek, kancelist pri okrajnem sodišču v Laškem. V 2. skupini III. kategorije so pomaknjeni kancelisti: Josip Klanta pri okrožnem sodišču v Kranju; Martin Trojner pri okrožnem sodišču v Mariboru, Rudolf Bižal pri okrajnem sodišču v Slov. Bistrici, Ludovik Fürst pri okrajnem sodišču v Smarju pri Jelšah, Viktor Bonča pri okrajnem sodišču v Mariboru, Ana Čerček pri višjem deželni sodišču v Ljubljani, Konrad Loschdorfer pri okrajnem sodišču v Sevnici, Janko Fras pri okrajnem sodišču v Šmarjah pri Jelšah, Anton Gostiša, pri okrajnem sodišču v Radečah, in Janko Vakselj pri višjem deželni sodišču v Ljubljani; za izvršilnega uradnika v 3. skupini III. kat. pri okrajnem sodišču v Ptuj Anton Merc, doslej poduradnik pri okrajnem sodišču v Mariboru; za pisarniškega pripravnika v 5. skupini II. kategorije v področju višjega deželne sodišča v Ljubljani Franc Miklavčič; za upravitelja jetnišnice v 3. skupini II. kategorije pri deželni sodišču v Ljubljani Alojzij Čuček, preglednik jetnišnice pri okrajnem sodišču v Mariboru; za preglednika jetnišnice v 4. skupini II. kat. pri okrajnem sodišču v Mariboru pa Ant. Močnik, doslej pristav pri moški kaznilnici v Mariboru.

* **Himen.** V Beogradu sta se poročila v nedeljo gđ. Mira Lia Berghauserjeva iz Ljubljane in g. Milan Ferdo Ferjančič iz Kranja, sedaj oba privatna uradnika v Beogradu. — Poročilo se je 18. m. m. g. Ferdo Čermak, tehnični uradnik drž. žel. v Ljubljani, z gđ. Anico Pečnikovo, uradnico. Novoporočencem obilo sreče!

* **Zlata poroka.** Posestnik in župan g. Jakob Bežjak v Drsteli pri Ptuj obhaja dne 15. avgusta letos zlato poroko s svojo ženo rojeno Murko. Redke slovesnosti se udeležila tudi dva brata jubilarca znani slavisti univerzitetni profesor dr. Matija Murko ter dvorni svetnik Mihael Murko.

* **Planinski dan v Kranjski gori.** Planince opozarjamo, da se bo dne 14. in 15. t. m. vršil v Kranjski gori planinski dan. ki se ga bodo udeležili slovenski, hrvaški in srbski planinci, da kakor lani obnovijo skupno manifestacijo planinske ideje. Planinski dan v Kranjski gori sicer je hrvaški turistični klub »Sljemce« skupno s podružnicami SPD v Kranjski gori, Mariboru in dr. Program je naslednji: Dne 13. avgusta prihod planincev z jutranjim, opokadskim in večernim vlakom v Kranjsko goro, kjer jih bodo sprejeli člani podružnice, zvečer komerz v hotelu »Razor«. Dne 14. avgusta izleti na Spik, Križko steno, Razor, Prisank, Vršč, Moistrovko in Vitranc. Vabimo planince in vsa bratska planinska društva v državi, da se odzovejo temu pozivu. Prijave društev s številom članstva ki se udeležijo planinskega dne, naj se najkasneje do 10. t. m. dostavijo podružnici SPD v Kranjski gori, ali pa H. T. K. »Sljemce« v Zagrebu, Marovska ulica 16.

* **Dobava premoga za centralno kurjavo.** Okrožnemu uradu za zavarovanje delavcev v Ljubljani je ponovno razpisana v št. 81. »Uradnega lista« z dne 30. julija t. l. na kar opozarjamo vse zainteresirane.

* **Odredba za pospeševanje turizma.** Minister za trgovino in industrijo je izdal na redbo glede pobiranja navijanja cen, glede reda in snage v hotelih in gostilnah zlasti v Primorju. Minister je odredil, naj zveza za pospeševanje turizma in zveza gostilničarskih združenj naroče lokalnim gostilničarskim organizacijam, da v vsakem kraju določijo osebo, ki bo vršila pregled hotelov glede cen, snage in drugih nedostatkov. Cenik morajo biti potrjeni od policijske ob-

lasti ter morajo biti izvešeni v restavracijah in spalnih sobah. Za pritožbe mora biti v vsakem lokalni skrinjica, katere ključ bo v rokah poverjenika. Ta naredba ima svrhu, da se kolikor mogoče ustreže gostom, ki so letos v obilnem številu posejili naše Primorje, ter da se njihov prihod zagotovi tudi za prihodnje leto.

* **Izletnikom v Logarsko dolino.** Kakor nas obveščajo iz Solčave, lahko mali avtomobili varno vozijo do Piskernika v Logarski dolini.

* **Pojasnilo.** Prejšnji teden smo v »Jutru« poročali o razočaranju komunistov v Bohinju. K temu nam Delavsko pevsko društvo »Vintgar« (Dobrava-Jesenice) pošilja naslednje pojasnilo: Preproveni koncert je nameravalo prirediti pevsko društvo »Vintgar«, ki pa ne obstoja na nikakoli politični podlagi. Koncert je bil pripravljen za soboto dne 23. julija. Ni bilo nikakega namena za kakke politične shode ali pa obhodo. Tudi niso prišli kakšni politični govorniki. Nasprotno pa je res, da sta v nedeljo nameravala prirediti Delavsko prosvetno društvo »Zasp« in Svoboda-Javornik izlet v Bohinjsko Bistrico in k Savici.

* **Utonil pred očmi gledalcev.** Na savskem kopališču v Zagrebu se je včeraj dopoldne primeril tragičen dogodek. Neki mladenič se je pognal v vodo, a je prišel na tleh, kar mu je gotovo povzročilo notranjo slabost. Parkrat je še pomahnil z rokami, a gledalci so mislili, da zbija šale. Nihče ni hotel nesrečnemu mladeniču na pomoč in voda je odnesla svojo žrtev.

* **Velik požar na Sušaku.** V noči od ponedeljka na torek je v parni žagi tvrde Pavlovič izbruhnil požar. Zorole je nad tisoč železniških pragov v vrednosti 50.000 dinarjev. Požar so opazili šele proti jutru Gasilnemu društvu, ki je prihitelo na pomoč, se je končno posrečilo omejit požar.

* **Garje se širijo v Bosni.** Po vestih iz Sarajeva se je pri živini zlasti v konjiškem okraju pojavila nevarna nalezljiva bolezen — garje, ki se prenašajo tudi na ljudi. V bolnicah leži že več bolnikov, ki trpe na tej bolezni. Dva bolnika: Ivan Ivanović in Andrija Radulović sta že podlegla tej nalezljivi bolezni.

* **Hudournik odnesel dva otroke.** V okoličih Višegrada v Bosni je v nedeljo divjala silna nevihta. Utrgal se je oblak, razlil se so hudourniki in valili s seboj kamenje in dreve. Otrok Sulje Haškiča štiriletni Muharem in dveletni Alija, sta bila ostala na polju, kjer ju je presenetila nevihta. Hudournik je zalotil otroke in ju odnesel s seboj. Oba otoka sta utonila v hudourniku, ki ju je odnesel celo v reko Drino, kjer so po dolgem iskanju našli truplo malega Alija, dočim za Muharemom ni nobenega sledu.

* **Drzna železniška tatvina dragocenih starinskih predmetov.** Dne 20. julija je starinslovec in lastnik muzeja v Beogradu Dušan Popović, poslal iz Rožarske Slatine na Bled več dragocenih, srbskih starinskih narodnih vezenin, ter več drugih predmetov, med katerimi sta bili tudi originalni pismi pesnika Dimitrija Obradovića ter Vuka Karadžića. Starinske dragocenosti je Popović zaprl v močne zaboje, ki pa so nato iz Rožarske Slatine do Bleda na nerazumljiv način izginili iz vlaka. Tatu kljub intenzivnemu zasledovanju doslej ni še bilo mogoče izslediti. Popović trpi skupno nad 30.000 Din škode.

* **Grozna smrt pod vlakom.** Na križišču Vinogradske ulice in železniške proge v Zemunu so našli predvčeršnjim grozno razmesarjeno in od koles na polovico prezano truplo neznanega moškega, ki je v desni roki krčevito držal belega goloba. Kakor javljajo beograjski listi, je komisija baje ugotovila, da je ponesrečenec Slovenec (?) iz Pregrade z imenom Juro Franček. V Zemunu mož ni bil zglašen. Domneva se, da je Franček v pijanosti prišel pod vlak.

* **Ločena žena razparala možu trebuh.** V vasi Martinah pri Našicah se je 39 letni kmetovalec Gabov Kosović lani ločil od svoje žene, ki se je nato preselila v sosednjo vas Zoljane. Minul ponedeljek pa se je ločenoč stozilo po ženi in se je podal peš k njej, da jo spravi zopet s seboj na svojo kmetijo. Pozval jo je, naj mu sledi. Ana ni ubogala. Tako se je med njima razvil prepir in končno sta si skočila v las. Žena Kata je popadla nož in se zakadila v moža. Zabolja ga je prvič v prsa, drugič v vrat, tretjič pa v trebuh in je nato zasukala tako, da so izstopila čreva. Gaborja so v breznačnem stanju prepeljali v bolnico, srčito kato pa v zador.

* **Sto nagrad po 1000 Din.** Kdor pošlje 20 Din prejme 1 fini parfum. 1 zobno pasto in žrebno število, pošiljane prosto. Kozmetični laboratorij, Vrhnika. 1147

* **Pri zastajajočem telesnem odvajanju,** napetjem telesu odvrača želodčni kislini, glavobolu, razdražljivosti, občutku tesnobe, splošnih slabosti, utrujenosti pospešuje prirodna grenčica »Franz-Josef« brez tru-

Kje Vas išče v nedeljo 7. avgusta sreča

da in bolečin lahko izpraznitev. Najznamenitejši zdravnik tega stoletja so vodo »Franz-Josef« z velikim uspehom porabljali pri moških, ženskah in otrokih. Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in spec. trgovinah.

ITO — zobna pasta najboljša
* Obiskovalcem »Smarjske Toplice« se sporoča v lastnem interesu, da glede stanovanja prej povprašajo pri upravitelstvu. — Upraviteljstvo. 1153

KUŠAKOVIČA KALODONT

najboljša pasta za zobe.

* **Tkanina »Eternum«**, glavna zaloga za Jugoslavijo pri J. Medved, manufaktura Ljubljana, Tavčarjeva ulica 7. 95

* **Volno, bombaž za strojno pletenje** in ročna dela dobite po najnižjih cenah pri PRELOGU, Ljubljana, Stari trg 12 in Židovska ulica 4. 93

Iz Ljubljane
u— Vsa viška društva in organizacije se obveščajo tem potom, da priredi dne 14. v slučaju slabega vremena pa 15. avgusta Narodno-strokovna zveza Vč-Glince, Rožna dolina letno veselico na Strelišču pod Rožnikom in radi tega naprošamo, da druga društva ne prirede isteza dne veselice!

u— **Odhod zaostalih Jutrovnikov.** Končno so se v redakciji pojavili izgubljeni sinovi in so smoti z zamudo skoro celega tedna odpotovali pod zanesljivim varstvom strica Toneta iz redakcije proti morju. Stric s pomarančami in bobi je tokrat že zopet navrgel enega fanta, tako da sedaj potuje Drago Gostiša iz Gorenjega Logatca, Anton Bajec iz Dolenjega Logatca, Franc Dežan iz Most pri Ljubljani in Oskar Peče iz Ljubnega pri Uršnem Selu in bo torej v Omišlju kar 13 dečkov uživalo lepe počitnice, ki so jim jih omogočili naročniki »Jutra«.

u— **Narodno strokovna zveza** se je preselila iz svojih dosedanjih prostorov v Narodnem domu, v Selenburgovo ulico 7, II. nadstropje v poslopje Jadranske banke.

u— **Drobna policijska kronika.** Aretovana sta bila dva berača, ki sta se ga na večer preveč navekla ter celo v pijanem stanju nadlegovala ljudi na cesti. Radi postopanja je bil aretovan neki bivši natakar. Nadalje so bili prijavljeni policijski naslednji dogodki: 1 tatvina krogel, 1 tatvina zlate ure, 1 poneverba, 1 poškodba tuje lastnine, 1 pretep na cesti, 1 naldba čevljev, 1 prestopek pijanosti, 1 prestopek zglasevalnih predpisov in 14 prestopkov cestnega policijskega reda.

u— **Pes napadel dečka,** 13 letni Stanko Sever, stanujoč na Viču št. 99, je opravil v torek dopoldne cestarska dela, pobirajoč v dvočkolno konjske odpadke. Prišel je pred Javornikovo hišo na Olincih, je nato krat začel silovito lajanje nekega psa, ki se je trenutek nato že zakadil vani ter ga ugriznil v koleno leve noge in takoj nato še v desno ramo. Pes je nato zopet odskočil ter se izgubil na Javornikovo dvorišče. Pes je bil Javornikov ter se je z verigo vred odtrgal od svoje utje. Ogrizenega dečka je grozeč Javornik sam odvedel z vozom k zdravniku dr. Kancu, ki ga je obvezal in mu izpral rane.

Najugodnejša priika se Vam nudi v trgovini F. in I. GORIČAR, Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 29,

kjer se radi razprodaje letne konfekcije dobijo fine in navadne perline obleke, krasne modne bluze in krila, otroški in damski predpasniki itd.

20 do 40 % pod ceno.
Oglejte si razstavo v izložbi!

u— **Razne tatvine.** Zidarskemu delavcu Ibrahimu Maconoviču, stanujočemu v baraki ob Linhartovi ulici ter istotam na neki stavbi stožilo po ženi in se je podal peš k njej, da jo spravi zopet s seboj na svojo kmetijo. Pozval jo je, naj mu sledi. Ana ni ubogala. Tako se je med njima razvil prepir in končno sta si skočila v las. Žena Kata je popadla nož in se zakadila v moža. Zabolja ga je prvič v prsa, drugič v vrat, tretjič pa v trebuh in je nato zasukala tako, da so izstopila čreva. Gaborja so v breznačnem stanju prepeljali v bolnico, srčito kato pa v zador.

u— **Ogenj na dvorišču hotela »Union«.** Na dvorišču hotela »Union« se je včeraj dopoldne vnela v enem izmed kotlov smola ki jo rabijo pri adaptacijskih delih dvorane in strehe. Razvil se je močan plamen in smrdel dim. O požaru je bila obveščena gasilna postaja. Gasilci so bili že čez nekaj minut na mestu s motorno brizgaljo, ki pa ji ni bilo treba stopiti v akcijo. Ogenj so pogasili delavci ter gasilci s tem, da so vporabili gasilne aparate ter namerjali na gorečo smojo peska.

u— **Ogenj na Barju.** Na polju pri Podpeču na Barju je predsončnim pogorel velik kozolec, napolnjen z mrvjo. K sreči je kozolec stal na samem in ni bilo nevarnosti za gospodarska poslopja in hiše v vasi. Ogenj je brzokone zaneetil kak nepovabilen prenočevalec. Škoda je znatna, posebno še, ker posestnik, ki trpi škodo, ni bil zadostno zavarovan.

u— **Veseli in hudi naborniki.** V Ljubljano prihajajo zopet fantje iz okolice, z nareglji v gumbnici in rožami ter trobarvnimi trakovi v narodnih barvah. V skupinah hodijo po ulicah, pojo in vriskajo, vmes pa kdo nategne harmoniko. Naborniki so, ki bodo odšli na pomlad ali jeseni k vojakom. Letos so fantje še dokaj mirni in ni nikjer prišlo do ekscesov. Le v neki gostilni na

Dolenjski cesti sta se v torek spoprijela neki Francelj iz Podkralja ter Janez iz sosedne vasi. Tekla je tudi kri, vendar samo iz nosa in majhnih prask. Francelj, ki je prvi udaril bo moral, preden odide k vojakom, brzokone presedeti še kakšen dan v ljubljanskem zaporu.

Iz Maribora

a— **Višek kopalne sezone.** Včeraj in predvčeršnjim je pač stopnja kopalne sezone v Mariboru svoj višek. Opravila se je najnujnejše delo; kdor je more pohiti v Dravo, ker je voda imela včeraj nič manj kot 20 stopinj Celzija, kar je za vedno mrzlo in deročo našo reko onemba vredna redkost. Na vsem obrežju od mejskega predmestja do Felberjevega otoka se je včeraj kopalo gotovo nad 2000 oseb. V mestnem kopališču je bilo toliko kopalcev, da kljub zabiti žebeljem za obleko v kabinah mnogih niso dobili mesta. Pod edino prho v kopališču pa je vladal ves čas tak naval, da nisl prišel z lepa na vrsto. V Kristanovem kopališču so priredili stalni obiskovalci v torek plavalno tekmo z nagradami. 16 tekmovalcev je plavalo posevno preko Drave v razdalji približno 300 m v treh skupinah in sicer dečki, dame in gospodje. Mnogo Mariborčanov se že tudi ob delavnih vozi kopat v Bistrico in solčit se na tamošnji predec.

a— **Mariborske deklece so se vrstile z morja.** V torek popoldne se je vrnilo s Krka 50 mariborskih deklic, ki jih je poslalo mariborsko slovensko žensko društvo za tri tedne na morje. Deco je vodila gospa Alojzija Kožuhova. Na mariborskem kolodvoru so zagorelo deco sprejeli številni njihovi svojci in odborniki ženskega slovenskega društva gospa dr. Lipoldova in gospa Balonova.

a— **Za 20 Din sta ga hotela ubiti.** V torek okrog polnoči sta delavca Anton Knaplč in Josip Tancer napadla v gostilni pri Delavski pekarni nič hudega slutečega tkalca Ivana Pšeničnika, ga začela daviti in zahtevati od njega denar, češ: »20 Din nama daj ali pa te ubijeva!« Pšeničniku se je posrečilo, da se je iztrgal surovežema in utekel iz gostilne. Napadalec se bosta morala zagovarjati pred sodiščem.

Dr. Vilko Marin

Maribor, Razlagova ulica 15

zopet redno ordinira

a— **Nepreviđen kolezar podri starko.** V torek popoldne je 16letni ključavničar, vajenec A. C. v Minski ul. zavozil s kolesom v 66letno starko Ano Kučnikovo in jo podri na tla. Četudi je sam padel s kolesa, se njemu ni zgodilo ničesar starka pa se je poškodovala na rokah in nogah ter so jo morali z rešilnim vozom prepeljati na dom.

a— **V Veliki kavarni in baru v Mariboru** gostuje do 15. avgusta g. Povhe, član Narodnega gledališča v Ljubljani. 1148

a— **U. U. dr. Jože Sekula ne ordinira do srede avgusta t. l.** 1146

a— **Tatovi koles nimajo počitnic.** Zadnje tedne je bilo ukradenih v Mariboru izredno veliko število koles. Kljub temu pa tatovi koles še vedno ne mirujejo. V torek je izginilo ključavničarskemu mojstru Kumeru izpred kavarne Drava in usnjarju Križiču iz Sv. Trojice v Slov. Ogricah iz neke veže v Wildenraimerjevi ulici skoraj novo kolo.

a— **Na prelomu...** Po dolgih mesecih jasnega azurja, ko je dan na dan lilo iz oble žgoče sonce in divgalo kar vidno sočno življenje iz oplojene zemlje, je pretekli tedeno noč grmelo in bliskalo nad Mariborom in Slovenskimi goricami. Nato so zapihali tudi hladni vetrovi, pa so že zopet minili, zgnila je le dušča sopara, sonce pa je zopet pripeka sveže in čisto, greje počete njive, s travnikov pa že tuhtam diši posušena otava. Drugod šume na bujnim jesenskem cvetju čebele. Tudi za nje je prišlo končno bogato leto, silajna letina za čebelarje. Panji so polni in težki. Po alejah in gozdovih pa že režilo v zelene trate svežle lise. Kostanji, senčnate lepe, srebrne breze in doslej neprodni gabri blede, včasih zaščušja pod nogami že tudi odumrli, rumeni listi. Pred toplim avgustom, in že smo na prelomu. Na trg prinašajo ordele, fino duhteče breskve, rumene hruške in isak dan je več pisanega slovenjgoriškega sadja v jerbastih naših deklet z rumenimi rutami. Po ulicah srečavamo ogorele, temne obraze, vse polno že imamo teh južniakov, ki so že prebili sladke počitnice na morju, druga partija odhaja. Po izložbah pa že pripravljajo jesensko sezono. Šolnikov je vedno več v mestu, večeri so hladni, jutra sveža. Jesen bo prišla in z njo novo delo in skrb. Hitimo, da se navžijemo sonca, gorkote, da je ostane še tudi za zimo mnogo v notranjosti, za srce in dušo, za nas in za druge, vsaj do pomladi, do novega pomlajenja.

Iz Celja

e— **Volilni shod.** Odbor združene slovenske gospodarske liste priredi v soboto 6. avgusta ob 20. zvečer v kino-dvorani Sokolskega doma v Gaberju javen shod, na katerem bosta govorila nosilec liste g. dr. Ljudevit Pivko in srezi kandidat za Brežice-Celje-Vrnsko g. Ivan Urek. Priidite na shod vsi, ki vam gre za resnico in za ureditev naših državnih narodnih in gospodarskih razmer. Klerikalne postojanke se zadnji čas močno podirajo; treba je, da sodelujete pri tem vsi, ki vam je za to, da se odstranijo iz političnega življenja vsi oni elementi, ki zabranjujejo ureditev in razvoj naše države.

e— **Celjska javna mestna knjižnica** je izposodila v mesecu juliju 1092 knjig. Svojo knjižnico je povečala z nakupom knjig od blivšega kluba naprednih akademikov v Celju. Knjižnica posluje ob nedeljah od 10. do 12. in ob četrtkih od 18. do 20. ure.

e— **Prometne omejitve v Celju.** Vlado občinski komisar razglašuje glede na vernost

in neoviranost prometa v sporazumu s srezkim poglavarjem v Celju v Aleksandrovi ulici na Glavnem trgu, na Kralja Petra cesti do križišča v Cankarjevo cesto in v Prešernovi ulici je ob vsakem času prepovedan promet s kakršnimi koli vozili, bodisi praznimi ali naloženimi, bodisi z živalisko vprego ali z motornim pogonom. Nadalje je v mesecu juliju in avgustu v navedenih ulicah prepovedana vožnja z motornimi kolesi, bodisi z motorjem ali brez njega. Izvzeta so seveda vozila za odvažanje kateregakoli materiala stanujočim osebam navedenih ulic. S to odredbo se ne ukine določba § 3 cestno policijskega reda za mesto Celje, po katerem je Glavni trg ob delavnih med 7. in 11. uro ob nedeljah in praznikih pa med 7. in 10. uro za promet za vozove, avtomobile, avtokolesa in kolesa zaprt. Kršitelji te prepovedi se bodo obično kaznovali.

e— **Ziviljena sit.** V torek proti večeru se je obostrel v bližini mestnega pokopališča v Zavodni pri Celju pešadijski kapetan g. Živko Pantelič. Krojila, ki ga ni zadela smrtno, mu je uničila desno oko ter skvarila levo, tako, da bo najbrže tudi to izgubljeno. Mladega oficirja so prepeljali na očeti oddelek v Zagreb.

e— **Smrtina kosa.** V celjski javni bolnici je umrl 39 let star ruski letnik mizar Gregor Mirojenko iz samarske gubernije, ki se je po vojni naselil v Slovenijo ter živel v Drešnji vasi pri Celju. Zapustil je tu vdovo in troje otrok. — V Gaberju pri Celju je umrla 59 let stara zasebnica Ana Devčnik. N. v. m. p.

Iz Tržica

e— **Gasilsko slavlje.** V nedeljo je praznovalo naše mesto pomembno slavlje blagoslovitve druge motorne brizgalne, ki si jo je po kratkem času po prvi veliki motorni brizgalni nabavilo naše agilno gasilno društvo. V primeri a prvo je druga po zunanosti prav neznatna, toda po učinku in cenin neprimerno važnejša. S to malo ročno motorno pride namreč gasilce v vsako ulico in k vsaki strugi, kar se z veliko ne da izpeljati. Za Tržico, ki je tako kompaktno zidan, kakor malo katero mesto, je to silno velike važnosti. Zato so vsi govorniki pri pravilno poudarjali veliki uspeh, ki ga je doseglo marljivo gasilno društvo. Slavnost je otvoril na trgu pred cerkvijo sv. Andreja častni načelnik društva g. Dornik, ki je pozdravil vse honorarjorje in goste od blizu in daleč. Kumovala je kot na mestnicu kumice g. Glanzmannove ga. Snov je s številnimi mičnimi družicami. Izpovedovali so še A. Lončar za mestno občino, g. Sejavio Janko za gasilsko župo kranjske in g. Bocak za zahvalo tržiškega gasilnega društva. Slavlja blagoslovitve se je udeležila tudi kumica velike motorke ga. Renata baronica Bornova s celo družino. Po blagoslovitvi je bil posrečen defile gasilcev pred oddelčnimi gosti in društvenimi funkcijonari. Nato je krenila povorka na veselišni prostor na Babičevem vrtu, kjer se je ob zvnečkih zvokih polnočestevne godbe železničarjev iz Ljubljane razvila neprisljuna zabava.

e— **Volitev župana v Trzinu.** V četrtek ob 17. bodo v občinski posvetovalnici volitve mestnega župana in mestnega starištvstva pod vodstvom najstarejšega mestnega občeta g. Karla Ruha. Volitvam bo prisostvoval tudi srezi poglavar iz Kranja g. vlad svet. Znidaršič.

e— **Planinski dan na Kovčah.** Odkar se zida na Kovčah novi planinski hotel, ki ima že svoje zadrudnike po vsej Sloveniji, se je obisk naših prijaznih planin dosti povečal. V nedeljo so prihitali zadrudniki od blizu in daleč, da pogledajo, kako napreduje stavba njihovega doma. Vsi so se vračali polni hvala in izrekli agilnemu odboru veliko priznanje. Stavba je pod streho in se že vrše notranja dela, ki bodo do jeseni gotova, tako da bo planinski dom že letošnjo zimo skrbel za telesni in duševni blagor ljubiteljev zimskega planinskega sporta. Vse tiste osebe, ki so dobile vabilo za pristop k zadrugi »Planinski dom« v Trzinu, pa se doslej še niso odzvale, prosimo, da čimprej to store, zakaj dom bo le njim v prid in ponos.

e— **Marljanskodonski institut,** ki je na počitnicah v Trzinu, pripravila za 13. ali 14. avgusta veliko rusko akademijo. Nam vsem je še v najlepšem spominu njihova lanska akademija, ki je s svojim izbranim sporedom, posebno z ruskimi plesi, občinstvo navzvestno fascinirala.

e— **Zopet težka nesreča.** V ponedeljek je treniral na ljubeljski cesti znani motociklist g. Valter Stuzzi iz Ljubljane. Vozil je proti Zvircu pri Sv. Ani. Nasproti mu pride baš na ovinku ključavničarski pomočnik g. Franc Hafnar, ki se je vračal z dela v Bornovem gradiču pri Sv. Ani. Na ovinku sta trčela tako nesrečno skupaj, da je do bil Hafnar težko poškodbo na desni nogi, ki je dvakrat zlomljena. Kdo je nesrečo zakrivil, bo dognala preiskava. Hafnar je znan kot silno resen in priden mladenič, ki se gotovo proti predpisom ni pregrešil. Pri tej priliki moramo pibiti, da so nekateri motociklisti zares breobzirni napram občinstvu. Skozi mesto vozijo z blazno hitrostjo in je že čudež, da se ne pripeti več nesreč. Tujeom bi šlovek še toliko ne zahteval, toda domačini, ki bi morali vedeti, kako nevarni so ovinki, bde kakor nori. Mestna občina bo morala tu energično posesti vmes, da se to divjaške razvade odpravijo. Svetujemo, da vsakdo prijavi vsakega, ki vozi prehitro, žandarmeriji. Stasoma se bodo že navadili na red. Vozniki s konji morajo plačati radi prehitre vožnje skozí mesto 200 Din globe. Prav! Treba pa je tudi motocikliste in avtomobiliste poučiti, da skozi mesta ne smejo prehitro voziti.

Iz Litije

i— **Otvoritev nove mestne tehtnice.** Javnostna tehtnica, ki se nahaja poleg litijske občinske pisarne je baje nekaterim neprimkladna, ker leži ob rok, zato je hotiški občinski odbor sezidal poleg kolodvoru novo likno hišico, ter nametil v njej lastno tehtnico. Za enkratno tehtanje do 1000 kilogramov se računa 3 Din. V interesu potnikov, ki jih pelje pot mimo, pa nujno prosimo, da se odstrani s ceste nasut premogov prah. Ob suhem vremenu moras skozí oblake prahu, ob najmanjšem dežju pa gasiž po pravem črnem morju. Tam bo pač treba pot nasuti s peskom. Prosimo! i— **Sprememba volitv v našem srezu.** Za državnozbornke volitve so nastale v našem srezu nekatere spremembe volitv. Ko-

Dogovore

„KLJUČ“
najboljše, najtrpežnejše
zato najcenejše

Do srečke za milijonske dobitke

pridete le, ako igrate v vseh razredih. Kupite si čimprej najkasneje pa do 8. t. m. srečko, da boste igrali že v II. razredu (žrebanje se bo vršilo 8. tm.) Tako boste imeli sigurno tudi srečko za V. razred, v katerem je največ možnosti priti do bogastva. Srečke prodaja za Ljubljano in vso Slovenijo pooblaščenca, glavna razpečevalnica srečk za Slovenijo

Zadružna hramilnica n. z. z. o. z. Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 19.

lovrat, ki je volil dotedaj v Aržišah, ima odsej volišče v Kotredežu. Laze so dodajljene volišče v Ribčah. Občina Hotič, ki je volila dotedaj v občinskem posloju v Hotiču, voli sedaj v Gradcu pri Litiji. Volišče bo najbrž v uradnem posloju litijskega sreskega poglavarja. S to preuredbo je popravljen Gradčanom krivica, ker tvorijo pretežno del občine in volilcev, pa so morali na volitve k skoraj 2 uri oddaljeni občinski pisarni. Za umestno spremembo so se največ potrudili naši občinski odborniki, ki so s tem korakom storili večini volilcev veliko uslugo.

i. **Dotok letoviščarjev.** Zadnje čase je opažati, da je narasel v Litiji dotok letoviščarjev; osobito prihajajo bratje Srbi in Crnogorci. Litija jim je všeč radi lepih bližnjih izletov ter radi pripravnih kopalnic v Savi. Mislamo, da bi se dal dotok letoviščarjev s primerno reklamo še povečati. Tozadevno bi se pa morali interesirati faktorji — predvsem gostilničarji, posredniki primernih sob ter drugih pridobitni krogi — organizirati, saj bi bil tujski promet lep in stalen vir dohodkov za Litijo. O tem bo treba pač razmišljati in kmalu kaj ukreniti. Vsem letoviščarjem želimo, da se počutijo med nami kot dobrodošli bratje.

i. **Tudi planinski rekord!** Član našega planinskega društva in njega ustanovitelj g. Josko Modic, nadpošta v poklju, se je povrnil s štiriidnevne ture. Gospod Modic je med posejstih Grinovača bil vsekar zanimiv turist, saj šteje eno leto manj kakor sedemdeset. Sicer pa je g. nadpošta med turisti sploh znana osebnost, ter se prav rad udeležuje osobito vseh skupnih izletov naše podružnice SPD, kjer je vedno prijeten družabnik in še vedno galanten kavalir napram nežnemu spolu. G. Modicu želimo, da bi še dolgo čil in zdrav planinaril!

Iz Novega mesta

n. **Za jesensko poročno zasedanje** so dotedaj prijavljeni: Mihič zaradi več umorov, ki jih je izvršil v Beli Krajini, Plot iz Žužemberka radi umora in zakonska Jakše zaradi goljufije s ponarejenimi menicami. Če bo pravočasno zaključena preiskava proti ponarejevalcu denarja Planinšku, bo prišel tudi on pred to zasedanje.

n. **Mesečna sejnica v Novem mestu** je bila zelo dobro obiskana, ker so prignali kmetje 1287 glav živine, od te samo krav in volov 512, prašičev pa 730. S kupčijami pa se prodajalci niso mogli pohvaliti.

n. **Epilog shoda na glavnem trgu.** Zaradi očitkov v zvezi s Slavensko banko, ki jih je iznesel voditelj Zveze dela in reda g. Uderman na javnem shodu na glavnem trgu pred občinskimi volitvami v Novem mestu o g. Hanušu Ogoreutzu, je ta vložil tožbo, do katere pa ni prišlo, ker je to dni tik pred razpravo g. Uderman vse svoje očitke prekalil in plačal sodne stroške. S tem je zadeva, ki je vzbudila obilo pozornosti, likvidirana.

n. **Slov. planinsko društvo v Novem mestu** naznanja, da so prenovljene ali na novo postavljene naslednje markacije: 1. Novo mesto, Jančič, Gaberje, Sv. Miklavž; 2. Grm. Rakovnik, Podgrad, razvalina Mehov; 3. Podgrad, Vina vas, glavna cesta; 4. Smihel, Rupč vrh, Birčna vas, Jurna vas, Podgrad; 5. St. Peter, Smarjeter; 6. Novo mesto, Trška gora; 7. Novo mesto, St. Jož, Dolž, tovarna. V kratkem bodo še postavljene markacije: Novo mesto, Pangerš grm, Gospodična, Trdinov vrh; Novo mesto, Smarjeter; Novo mesto, Hmelnik, Trška gora, Novo mesto. Turistika je sedaj precej ozivelja. Zato, da je podružnica brez planinskih koč. Med vojno je obstajala ena kova na Trdinovem vrhu. Ko pa je minila vojna, so jo kmetje popolnoma raznesli. Na zgradbo nove koče pa začasnó še ni mislili.

Iz Ptuja

j. **Naročnikom «Mariborskega Večernika Jutra»** so dostavila list odslej vsak večer od 19. do 20. avgusta. Naročila sprejema na raznašalec časopisa g. Mohorič.

j. **Deček pobegnil.** Miha Vidovič, rojen leta 1913, v občini Sedlaček, srez Ptuj, je 23. julija pobegnil, svojem varuhu Francu Cafuti, posestniku v Sedlačku. Fant je ba je že večkrat pobegnil, je malopridnež in ga veseli klatiti se po svetu. Beg je varuh prijavil oblasti. Komur je o fantu kaj znane, naj sporoči to varuhu.

j. **Škropljenje trufskih cest in ulic.** Zadnje čase ko sonce tako hudo pripeka ter ni več dni hladnega dežja, čutimo tudi v Ptuj silno potrebo po zadostnem in rednem škropljenju cest. Mestna občina se sicer trudi in škropi dnevno, vendar vsem potrebam skoraj ni v stanu zadostiti. Predvsem primanjkuje nov modern škropilnik, dalje pa bo mnogo lažje, ko bo imelo mesto vodovod in se bodo dali na raznih krajih v mestu namestiti hidranti, medtem ko more hoditi voznik sedaj daleč do mesta ne klavnice po vsako kapljo vode. Vrehu

tega je občini za škropljenje cest na razpologo le samo en par konj. Kljub vsemu so manskate pritožbe meščanov deloma upravičene, ker na zuma zlasti za nepoučenega izgleda, kakor da bi občina obravnavala nekatere ceste in ulice bolj mačehovsko od drugih. Je pa to zato, ker so to najpomembnejše ceste, ki jih pasira največ voz, avtomobilov, motociklov in so torej v najgloblji potrebi. Te ceste, zlasti Ljutomerška in Ormoška, so last okrajnega zastopa, s katerim se občina še do danes ni mogla pogoditi, kdo naj utrpri prispevek k škropljenju. Enako je v sporu Kolodvorska cesta, ki je last železniške uprave. Mestni magistrat naj nadalje energično zabrani zlasti v drevoredih pri kolodvoru vsako poskušeno vožnjo z motornimi kolesi, ker le ti motorni vozači, ki se tamkaj producirajo in dvigajo cele kope prahu onemogočajo sprehajanje mimim ljudem.

j. **Zopet tatvina koles.** V nedeljo je prijavil na tujkajni stražnici g. Ivan Vrančič iz Strazgonje, da mu je bilo dopoldne ob 10. pred Ormoško pekarno ukradeno še novo kolo znamke «Puch». Kolo je bilo črno prepleksano, krmilo obrnjeno nazgor. Vrednost 2100 Din. Oblasti so pridno na delu, da izsledijo organizirane tatove koles.

j. **K falsifikatorski aferi v Strnišču** nam poročajo: Drž. pravdnistvo okr. sod. mariborskega je odredilo izpustitev osumljenca, ker za obstoj suma sploh ni bilo podlage, ne pa, ker za krivdo ni bilo dovolj dokazov, kakor je bilo prvotno sporočeno.

Naši onstran granic

p. **Na Cerkljanskem iščejo rudo.** Te dni je bilo zborovanje, katerega so se udeležili zastopniki civilne in vojaške oblasti. Bilo je več govorov. Inženjer Merlo je zatrjeval, da je po sedanjih izkopnihah dogano, da je na cerkljanskem svetu mnogo rude in komisar De Podesta je hvalil inženjerja Merla za dosedajni trud ter pripovedoval, kako da cerkljansko ljudstvo z zanimanjem sledi raziskavanju v nadi, da se razvije na Cerkljanskem druga Idrija.

p. **Zivotaženje Reke.** Velike reške industrije so objavile svoje bilance za preteklo leto. Ladjedelnica «Carnaro» izkazuje deficit 3.300.000 lir, tvornice olja 1.500.000 lir, bančno združenje 230.000 lir. Od meseca maja do sedaj je bilo na tribunah prijavljenih konkurzov za 10 milijonov lir. Trdka Moskovskih ima pasiv 3 milijone nam aktivam enega milijona. Dne 1. julija je bilo protestiranih 200 menic. Ministar Volpi je obljubil Reki pomoč, katere pa od nikoder ni.

p. **Idrija ima zopet novega občinskega načelnika.** Inženjer Caldana je odstopil, ker kot državni uradnik ne more opravljati občinskih poslov. Novi občinski načelnik je neki Portelli. Inž. Caldana si je znal pridobiti zaupanje pri idrijskih meščanih.

p. **Suša.** V Primorju, zlasti pa na Krasu in v Istri, je nastala suša, ki uničuje na delne pridnega kmetovalca. Pomlad je kazala jako dobro, sedaj pa že solnce in že šest tednov ni bilo izdatnega dežja.

p. **Zastrupila se je v Trstu Sofija Paide,** ker ji je bilo odpovedano stanovanje. Ko je dobila sodniški nalog, da mora v kratkem iz stanovanja, je vsa obupana iskala drugo stanovanje pa ga ni mogla dobiti. Nato je pila strup. Prenesli so jo v bolnico, kjer je umrla.

p. **Utonila je pri kopanju v javnem kopalšču pri svetilniku v Trstu 13letna Henrika Fajdiga.**

p. **Poljedelske razstave** prireajo v Istri. Otvorjen sta sedaj razstavi v Pazinu in Labinu, sledile bodo še druge. Pri otvoritvah se povdaja potreba povzdige poljedelstva v Istri, da bo mogla dežela preostati sedanjo krizo. Gotovo je, da istrski seljak dela z vso svojo močjo v prid dežele, naj bi le tudi vlada pokazala enako skrb za Istru!

p. **Boj proti jetiki.** Tržaški deželni konsorcijski za pobijanje jetike je imel sejo, v kateri je poročal dr. Mann, da je dal cvetlični dan 83.000 lir, vsled česar je bilo mogoče poslati v morsk kopaljšča 170 otrok, ki so šli in se je bati, da zapadejo jetiki. Konsorcijski misli na zgradbo planinskega sanatorija in prezimovališča ob morju. Čulo se so pritožbe, da se gorski kraji branijo iz sanatorija za jetične, ali dr. Mann je izjavil, da bo vsako branjenje brezuspešno.

p. **«Dopolavor» v Ajdovščini** deluje čisto po fašističnih intencijah. Napravljeno je sporno vezbalšče, katero delavci v vedno večjem številu posejajo zvečer, sestavila se je skupina planincev, ki dela ob nedeljah izlete in Ajdovščina ima tudi že dramsko društvo, ki prireja predstave. Tako vklepajo delavce v fašistične organizacije, da jih odtegnejo stikom s slovenskimi društvi in da bi jih po tej poti toliko lažje in hitreje potujčili.

Sport

Poziv slovenski javnosti

V znamenju težkega boja za obstanek proslavi SK Slovan v dne 21., 27. in 28. avgusta svojo 15letnico. V 15 letih dela in stremjenja za dosego svojih ciljev, ki si jih je zastavil ob ustanovitvi, je SK Slovan izvršil ogromno delo na sportnem polju, in sicer čisto za največjim naporom in denarnimi žrtvami. Po dolgem boju se mu je končno lani posrečilo dobiti lasten prostor, ki pa je za gojenje sporta še popolnoma neporaben. SK Slovan se zaveda, da je lastno in primerno urejeno igrišče pogoj za uspešno delovanje in vzgoji trdno in zdrave slovenske mladine.

Da mu bo mogoče ob 15letnici priti z resno in uspešno akcijo, se obrača SK Slovan na našo javnost z vpludno prošnjo, da mu prisloži z denarnimi sredstvi na pomoč ter tako pomaga graditi zgradbo, ki naj bo živ spomenik delavnosti slovenskih sportnikov.

Naj ne bo v prihodnjih dneh Slovenca, ki bi zavrnili naše pooblaščenca, ki bodo pobirali prispevke v korist zgradbe igrišča SK Slovana, na bivišem vesokolskem zletišču. Vsek, tudi najmanjši dar je dobrodošel! — Odbor SK Slovana.

Razpis damskega lahkoatletskega tekmovanja za prvenstvo države

Jugoslavenski lahkoatletski savez priredi v dne 13. in 14. t. m. ob 16. na enem izmed igrišč na področju BLAP. tekmovanja za poedinsko prvenstvo države za dame v sledečem sporedu: 13. avgusta: 1. 60 m predtek, 2. met krogle 4 kg, 3. 60 m semifinale, 4. skok v daljavo, 5. 200 m predtek, 6. 100 m predtek, 14. avgusta: 1. 200 m finale, 2. met diska 1 kg, 3. 60 m finale, 4. skok v višino, 5. 100 m finale, 6. met kopja 600 g, 7. 4 x 60 m Dolžina in opis tekalšča je JLASu za sedaj neznan radi pomanjkanja podatkov s strani BLAPa; obvestilo o tem sledi naknadno. Prijave morajo biti v rokah JLASa najkasneje do 6. avgusta, a poslati jih je treba preko LLAP. Prijave, ki nimajo žiga LLAP kakor tudi prijave brez prijavnine ali naknadne ali telegrafičnim putem, se ne bodo upoštevale. Nagrade dobijo v vsaki točki tekmovanja tri najboljši tekmovalke oziroma moštva, zmagovalka v vsaki točki dobi naslov prvakinje Jugoslavije za leto 1927. Prijavnina za točko in osebo 15 Din, za moštvo 30 Din. Tekmovanje se vrši po pravilih JLAS.

Službeno iz LLAP. Gg. savezni sodniki so naprošajo, da pridejo na sestanek in svrhu razgovora glede spremembe tekmovalnega pravilnika. Sestanek se vrši v petek 5. t. m. ob 18. v damski sobi kavarnice Emona in je obvezen za vse gg. savezne sodnike. — Vsi klubi se opozarjajo, da so tekmovalna pravila nekoliko spremenjena in da so že v veljavi. Pravila se lahko naroči pri JLASu za ceno 3 Din. Denar in poštino je treba plačati naprej. Naslov: A. Kohn, Zagreb Gunduličeva 11. — Čita se se za SK Ilirijo s pravom takojšnjega nastopa Jerina Mladena in Jerina Minka.

Juniorske tekme za prehodni pokal SK Ilirije. — Za letošnje tekme so prijavili udeležbo 1. SSK Maribor, ZSK Hermes, SK Jadran, SK Krakovo, SK Slavija, SK Mars in SK Ilirija. Prva seja medklobuskega odbora za izvedbo turnirja se vrši danes, v četrtek 4. t. m. ob 20.30 uri v posebni sobi kavarnice «Evropa». Na sejo se vabijo gg. Logar, Kosec, Mahkovec (Ilirija), Bošnjak (Jadran), Bergant (Hermes), Klubi Maribor, Krakovo, Slavija in Mars morejo naknadno imenovati po enega odbornika. Slavija, Mars in Hermes se naprošajo, da položijo do današnje seje prijavnino po 50 Din, sicer njihovih prijav ne bo mogoče upoštevati. — SK Ilirija.

ASK Primorje, nogom. sekcija. Dances, v četrtek, trening na našem igrišču proti SK Slovanu. Sledeti igralci naj bodo najpozneje ob 18. v garderobi: Pepe, Slamič, Pečnik, Ivo, Pišek, Jug I, Turkovič, Čermnik, Erman II, Čebolin, Uršič, Privšek, Zalar, Sočan. — Načelnik.

SK Ilirija, nogometna sekcija. Jutri, v petek ob 18. uri trening s SK Reko.

Državno prvenstvo v plavanju se vrši v dne 6. in 7. t. m. na Sušaku. Prijavljeneh je okoli 250 tekmovalcev. Zastopani so skoraj vsi klubi države, ki goje vodne sporte. Ljubljanska Ilirija bo zastopana s skakalci Kordeličem in Antosijevićem ter vaterpolomostvom, ki si je preteklo nedeljo osvojilo prvo mesto v podsaveznem prvenstvu. V prvem kolu se sreča Ilirija z moštvom SK Brdjanina iz Beograda.

Zanimive številke. Med nedeljski mednarodni nog. tekmi med Českoslovaško in Jugoslavijo je bilo vplačanih na vstopnino 161.000 Din. Od tega zneska je odpadlo na stroške za goste 55.000, na stroške za lastne igralce 30.000, na najemnino za prostor, reklamo in banket 45.000 Din, tako da je ostalo JNSu okroglo 30.000 Din. Prodanih je bilo 6000 vstopnic.

Austrija se imenuje novoustanovljeni klub v Celovcu, ki je nastal po fuziji Klaga genfurter Sportvereina in Amateurev.

Motoklub Celje. V nedeljo dne 7. t. m. priredi Motoklub Celje izlet v Solčavsko planino. Člani kluba kakor tudi ostali motociklisti iz področja društva se vpludno vabijo na udeležbo. Zbirališče motociklistov iz Celja in iz krajev šmarskega sreza točno ob 5. zjutraj pred «Mestnim kinom» v Celju. Motociklisti, nastanjeni v krajih Savinjske doline, naj se zbirajo na progi Celje-Solčava in se priključijo izletnikom. Za zbirališča naj veljajo Zalec, St. Peter v Savinjski dolini, Polzela-Braslovce, Letuš, Mozirje, Rečica ob Savinji, Ljubno, Luče. Iz Solčave skupen odhod z motornimi vozili na Piskernikovo koč. Izlet se vrši le ob lepem vremenu. — Za nedeljo dne 14. avgusta t. l. bo Motoklub Celje organiziral izlet na Ljubelj. Člani motociklisti, ki želijo posejiti Ljubeljsko dirko, se vpludno vabijo, naj se javijo klubu. Po prijavih bo nato določen skupen odhod na cilj.

Velike motociklistične dirke. I. hrv. motociklističnega kluba «Zagreb» se vrše dne 7. t. m. na dirkališču Čermomercu pri Zagrebu. Dirka je dostopna vsem verificiranim dirkačem. Udeležba bo po dosedajšnjih prijavah zelo številna. Program dirk obsega 9 točk, in sicer posredni krog vseh tekmovalcev, dirka razreda do 250 cm, do 350 cm, do 600 cm s prikolicco, do 500 cm, do 1000 cm, preko 600 cm s prikolicco, dirka za rekordni čas in srebrni prehodni pokal in toležišna dirka.

Gospodarstvo

— K predstoječim trgovinskim pogajanjem med Jugoslavijo in Avstrijo. V kratkem bodo prišla trgovinska pogajanja med našo državo in Avstrijo. Avstrija namerava, kakor znano, med drugim povisati nekatere agrarne carine, ki so v trgovinski pogodbi z Jugoslavijo vezane. V prvi vrsti gre za carino na moko, ki naj bi se povisala od 5 na 7 zlatih kron. Dodatek k carini na žito naj bi se namreč povisal od 3 na 5 zlatih kron; dosedanjí dodatek v znesku 3 zlatih kron pa je v trgovinski pogodbi z našo državo vezan. Madžarska je med drugim že pristala na to povisjanje. Po vseh z Dunaja bo najbrž Jugoslavija pristala na to povisjanje, če se bo sporazum, ki se pripravlja med avstrijsko in madžarsko mlinsko industrijo, razširil tudi na jugoslovensko mlinsko industrijo. V tem pogledu se računa z gotovimi koncesijami napram jugoslovenski mlinski industriji. Važno je tudi povisjanje carine na kladivo živino, ki je v pogodbi z Jugoslavijo določena na 5 zlatih kron. Določitev carine na kladivo živino bo ena glavnih točk pogajanj. Glede carine na živino za delo je Jugoslavija že pristala na povisjanje, tako da more sedanja avtonomna carina (50 zlatih kron) stopiti v veljavo. V avstrijskih agrarnih krogih se pričakuje, da bo Jugoslavija zahtevala, da se ta carina v dodatni pogodbi veže. Paralelno s povečanjem carine na živino namerava Avstrija tudi povečati carinske tarife za meso. Avstrijski agrarni krogi so tudi zainteresirani na povisjanju carin na svinje in svinjsko meso, ki so prav tako vezane v pogodbi z Jugoslavijo.

— Z lesnega trga. V mesecih julij in avgust je v lesni trgovini običajna stagnacija; navzile temu pa opazamo, da je bilo letos zaradi razvite gradbene delavnosti v inozemstvu in deloma tudi v naši državi prodanih zelo veliko tramov po predpisanih dimenzijah. Ponudb v tem blagu je dovolj, vendar pa se naši mali producenti ne morejo udeleževati izvoza, oziroma te kupitje, ker se ne morejo držati predpisanih dimenzij ter izdelujejo le tako zvane monte blago. Zelo živahna je bila tudi kupitja v tramih. Daljši in debelejši trami vedno niso prišli v poštev, in to, kar se je izvozilo, je bilo izdelano po od kupe določenih dimenzijah. Rezanega blaga (smreka, jelka) je v zadnjih mesecih prišlo malo v poštev. Italijanski trgovci dobijo v Avstriji boljše kvaliteto in lepše manipulirano blago po razmeroma ugodnih cenah. Izvoz drv je letos v primeri z lanskim letom nazadovolj. V zadnjem času se opaža, da se za tukajšnji lesni trg bolj kakor običajno zanimajo trgovci iz Sušaka in Splita. Vzkrok temu je iskati v ugodnih pristanišnih tarifnih, ki omogočajo našim producentom trgovinske stike z jugom. Velika napaka naših manjših producentov je ta, da se pogosto ne držijo dobavnega roka, zaradi česar trpijo gmotno škodo, odbijajo kupca ter kvarijo s tem ugled ostalim rednim dobaviteljem.

— Trošarina na parfume, esence in eterična olja. Gremij trgovcev v Ljubljani obvešča vse one trgovce, ki se bavijo s prodajo parfemov, da so glasom zakona o državni trošarini izveščili, esence in eterična olja, brez alkohola, za plačilo in kosmetične pripravke podvrženi državni trošarini ter se plačuje za 100 kg 800 Din trošarine. Ako imajo ti izveščili, esence in eterična olja alkohol, se pobira za 100 kg Din 1760, ne glede na jakost alkohola. Ker so torej ti preparati trošarinski predmeti, so prodajalci dolžni podati prijavit trošarinskemu oblastvu, ki jim izda potrdilo o prijavi. — Načelnstvo.

— Kakšne obresti zahteva Amerika za evropska posojila. Po ameriških uradnih podatkih je znalaša povprečna obrestna mera evropskih posojil, ki so bila na ameriškem tržišču izdana v drugem četrtletju t. l., povprečno 5,2% do 7,69%. Pri tej obrestni meri je poleg emisijekega tečaja upoštevana amortizacijska doba tako, da ti odstotki predstavljajo obrestno mero, katero so ameriške emisijeke banke ob priliki emisije nudile publiku za v obligacijah dotične emisije naloženi kapital. Efektivna obrestna mera je seveda večja, ker je izplačilni tečaj za toliko nižji, kolikor znaša privoljiza emisijeke banke. Po imenovani statistiki je znalaša povprečna obrestna mera za danska posojila 5,2%, za norveška 5,56%, za madžarska 6,6 do 7,48%, za avstrijska 7,0 do 7,2%, za italijanska 7,19%, za oskenska 7,4 in za jugoslovenska posojila 7,6 — 7,69%. Obrestna mera za jugoslovenska posojila je bila torej največja; pri tem pa je treba upoštevati, da so pogojji, ki jih stavijo ameriške banke Poljski in Rumuniji še težji, vendar pa na račun ted držav v drugem četrtletju t. l. ni bilo izdano nobeno posojilo.

— Koliko so plačale posamezne pokrajine neposrednih davkov od leta 1919. naprej. Po službenih podatkih ministrstva financ je bilo v letih 1919 do vključno 1926. plačanih na račun neposrednih davkov 7.764.011.028 Din. Od te vsote odpade na Srbijo in Črno goro 1763.8 milijona Din ali 408 Din na osebo, na Bosno in Hercegovino 1052,5 milijona Din ali 557 Din na osebo, na Dalmacijo 217,3 milijona Din ali 349 Din na osebo, na Hrvatsko in Slavonijo 1638 milijona Din ali 702 Din na osebo, na Slovenijo 1093,5 milijona Din ali 1035 Din na osebo in na Vojvodino 1968,9 milijona Din ali 1118 Din na osebo. — Slovenija in Vojvodina sta bili torej relativno najbolj obremenjeni. Toda te številke nam ne podajo še prave slike naše davčne preobremenitve, ker je bila prva leta po preobratu razdelitev davkov na posamezne pokrajine dokaj pravičnejša kakor zadnja leta. Obremenitve po neposrednih davkih (takseh, carinah, trošarinah, monopolih itd.), ki je gotovo še občutnejša, pa žal ni mogoče ugotoviti.

— Nemška trdka išče zastopnika za razpečevanje patentiranega stroja za čiščenje živine; eventualno prodaja za Jugoslavijo tudi patent. Pojasnila in naslov da urad velesejma v Ljubljani.

— Trdka v Københavnu (Skandinavija) išče zastopstvo za danske klobuke in slaminke (sirovine in pletenje), danske velurklobuke, umetne cvetlice, izdelane klobuke za gospode in moško perilo. Naslov je na vpogled v uradu Ljubljanskega velesejma.

— Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 5. t. m. ponudbe glede dobave smrkovega platna in 80.000 kg živiga apna; do 9. t. m. glede dobave 1 bakrene krpne plošče in žičnih vrvi; do 12. t. m. glede dobave platna, motovna, usnja, 9000 komadov brezovih metalnih brez državev, 8000 škaltije vžigalce, steklene papirja, gladilnega platna, sidla, globus - paste, signalnih šip, urinola, glicerina in špirita. Direkcija državnega rudnika v Zabukovci pri Celju sprejema do 10. t. m. ponudbe glede dobave 10.000 kg portlandskega cementa. — Vršile se bodo naslednje oteralne licitacije: 22. t. m. pri direkciji državnih železnic v Subotici.

glede oddaje 5000 komadov pil v brušenje; 23. t. m. pri direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave 200.000 komadov navadne opeke in 30.000 komadov zleblnikov; 24. t. m. glede dobave 12.000 kg modre galice, 1000 kg salfmikalne soli, 200 komadov čopičev ter glede dobave raznih krtac. — Pri ekonomskem odelu direkcije državnih železnic v Ljubljani se bodo vršile naslednje oteralne licitacije: 23. t. m. glede dobave raznih tiskovin in 3560 komadov prašnic; 24. t. m. glede dobave 3 motorjev za vrtilni tok, 5275 kg železne pločevine, 80 kg kotnega železa, 60 kg zakovic in 70 kg vijakov; 25. t. m. glede dobave 10.000 kg strošne pločevine in raznih tiskovin.

Borze

3. avgusta.

Tudi današnji devizni promet je bil slabši kakor običajno. Ker se je nudilo nekaj privatnega blaga, je Narodna banka le v manjšem obsegu intervenirala Deviza na Italijo se je trgovala za 309.125.

Na zagrebškem efektom tržišču je bila tendenca v Vojni škodi čvrstejša. Na aranžma se je trgovala po 344, kasa pa po 344 — 344,5. V banknih papirjih ni bilo pomembnejših izprememb; tržišče industrijskih papirjev pa je bilo popolnoma zanemarjeno, tako da ni bil zaobeležen niti eden zaključek.

Devize in valute.

Ljubljana. Berlin 13.515 — 13.545 (13.53), Curih 1093,5 — 1096,5 (1096), Dunaj 7.9875 — 8.0175 (8.0025), London 275,8 — 276,6 (276,2), Newyork 56,7 — 56,9 (56,8), Praga 168,2 — 169 (168,6), Trst 308,125 — 310,125 (309,125).

Zagreb. Dunaj 7.9918 — 8.0218, Berlin 13.5175 — 13.5475, Italija 308,15 — 310,15, London 275,8 — 276,6, Newyork 56,7 — 56,9, Pariz 222,25 — 224,25, Praga 168,2 — 169, Curih 1093,5 — 1096,5.

Beograd. Pariz 222,3 — 224,3, Newyork 56,7 — 56,9, Italija 308,25 — 310,25, Dunaj 7.9931 — 8.0231, Budimpešta 9,905 — 9,925, Bruselj 7,915 — 7,945, Bukarešta 34,25 — 34,75, Atene 76,25 — 76,75, Sofija 40,75 — 41,25.

Curih. (Ob sklepu.) Beograd 9.1375 blago, Italija 38,22 den., Pariz 30,32 den., London 25,20125 den., Newyork 519 bl., Berlin 123,45 den., Praga 15,39 bl., Bukarešta 3,18 den., Budimpešta 90,50 bl.

Trst. Beograd 32,10 — 32,60, Dunaj 253,80 — 263,80, Praga 54,17 — 54,67, Pariz 71,70 — 72,80, London 89,11 — 89,41, Newyork 18,9075 — 18,4075, Curih 351,8750 — 355,8750, Budimpešta 815 — 825, Bukarešta 10,9750 — 11,4750; dinarji: 81,80 — 82,80.

Elekti.

Ljubljana. Celjska 197 — 199, Ljubljanska kreditna 146 — 0, Merkantila 0 — 90, Prašedion 850 — 0, Kreditni zavod 160 — 0, Stavbna 55 — 0, Sešir 104 — 0.

Zagreb. Državne vrednote: investicijsko 84,25 — 85, agrarna 50,5 — 51, Vojna škoda aranžma 344 — 345, kasa 344 — 345, za avgust 345 — 345,5, za september 347 — 348; bančne vrednote: Eskomptna 92 — 93, Kreditna Zagreb 92 — 92,5, Hipo 56 — 56,5, Jugo 90 — 91, Ljubljanska Kreditna 147 — 155, Narodna 4700 — 4750, Obrtna 39 — 40, Prašedion 850 — 860, Etno 175 — 185, industrijske vrednote: Našice Union 1600, Nihag 12,5 — 0, Gutman 240 — 250, Slaveks 100 — 120, Slavonija 15,875 — 16, Danica 156 — 165, Sečerača Osišek 490 — 485, Vagon 30 — 40, Union Osišek 300 — 305, Bečkerek sladkor 1300 — 1700, Veveš 125 — 140, Dubrovačka 385 — 395, Trbovlje 450 — 465.

Blagovna tržišča

Ljubljanska blagovna borza (3. t. m.). Les: Tendence neizpremenjena. Zaključeno je bil 1 vagon desk (večina smrek), 18 mm, I, II, III, monte, od 20 cm šir. naprej, 4 m dolž, fco vag. nakl. post

Iz življenja in sveta

Promet med ladjami na odprtem morju

V ponedeljek se je izvršil v bližini Newyorke zanimiv letalski poskus, s katerim se je posrečilo doprinesiti dokaz, da je promet med kopno zemljo in med ladjami na odprtem morju povsem mogoč. Znan letalec Chamberlin, se je v Newyorke v ponedeljek popoldne dvignil v zrak z dvokrovnim Fokkerjevega tipa ter je pristal na krovu ameriškega parnika «Leviathan», ki je bil oddaljen približno 150 km od Newyorke.

Chamberlin je oddal na parniku pošto in se je zopet vrnil v newyorško pristanišče. Manipulacija se je gladko izvršila. Ameriški odsek zračne mornarice namerava na podlagi tega ugodnega rezultata odpreti večje parnike, ki vozijo med Ameriko in Japonsko, s primerljivimi letali, ki bodo v prvi vrsti oskrbovali pošto zvezo med ladjami na odprtem morju in med kopno zemljo.

Lord Birkenhead pred ameriški novinarji

Angleški lord Birkenhead je bil nedavno v Londonu pozvan, naj prevzame predsedstvo novinarskega zborovanja, katerega se je udeleževalo 25 ameriških časnikov. Kongres se je vršil v Dartmouth Housu in lord je le z največjim naporom obvladal situacijo. Pozdravni nagovor je začel tako-le: «Vse svoje življenje sem trepetal pred angleškimi novinarji, sedaj pa stojim kar pred 25 ameriški časnikarji. Gospoda moja, napora te naloge ne morem popisati, kakor tudi ne povedati, če jo bom zadovoljivo rešil.»

Kaj je hotel ubogi lord drugega, kakor začeti govoriti o splošnih škodljivostih človeškega zdravja, o alkoholu ter o nikotinu. Priporočal je ameriškim novinarjem, naj se s posebno vnemo poprimejo antinikotinstične propagande. Slavil je vzgled države Colorado, ki je dosegla rekord v tem, da je prepovedala kadijo na ulicah. «Nimam sicer časti poznati države Colorado», je govoril, «toda predstavljam si lahko, kakšen užitek je hoditi po cesti, ki ni zastrupljena z nikotinom in ki je obvarovana pred strupenim dimom. Noben mož, nobena ženska, noben otrok ne kadi, ali ni to naravnost ginljiv prizor, ob katerem ti morajo privreti solze v oči?»

Tako je govoril visoki angleški lord, uverjen, da je ubral prave strune in da mu ameriški novinarji tega ne bodo pozabili. Zares ga niso pozabili. Natisnili so njegov humoristični govor v svojih listih in danes se nad njim zabava ves ameriški svet.

Usoda Sacca in Vanzettija

Že leta in leta, posebno pa zadnje mesece straši med Evropo in Ameriko zadeva dveh italijanskih anarhistov Sacca in Vanzettija, moža, ki sta obsojena na smrt na električnem stolu radi zločina, katerega baže nista izvršila. Sodišče je oba moža sodilo in obsodilo zelo površno. Sodniki so ju gledali z zelo pristranskim očesom in ker sta bila revolucionarja v dobi, ko je bila revolucija v Ameriki zaradi boljše viškega vala silno zasovražena stvar, sta prišla moža že a priori v nemilost pri ameriških očetih pravice. Obsojena sta bila na smrt na električnem stolu, toda s sodbo jima je bilo do danes prizanešeno. Vse intervencije, da bi jima bila izposlovana pomilostitev, so ostale brezuspešne. Šest let sta Sacca in Vanzetti čakala milosti in revizije procesa in v zadnjem času sta hotela izsiliti obnovitev obravnave tudi s prostovoljnimi stradanjem, ki je trajalo 16 dni, a zaman.

Zadeva Sacca in Vanzettija je važna baš radi juridičnega prestopka, vsled česar so jo obravnavali najskrbnejši juristi naše dobe. Ameriški in evropski tisk je zahteval zadoščenja in popravilne krivice, toda pomilostjenje je bilo pridržano guvernerju države Massachusetts, Fullerju, ki pa je storil za ob-

sojenca edino to, da je odložil izvršitev obsodbe od 14. julija na poznejši čas. Kako presoja ameriška in evropska javnost zadevo, je najbolj razvidno iz dejstva, da so se vršile v mnogih ameriških in evropskih velikih mestih demonstracije v prilog obsojencema in da so te dni aretirali v Newyorke nekoga mladega moža, ki je hotel izvršiti atentat na guvernerja, v katerega rokah je usodna odločitev o življenju obeh italijanskih emigrantov.

Vstala je od mrtvih

V Casaberni blizu Madrida na Španskem je del časa болоvala starejša ženska Florescina Huescan. Pred nekaj dnevi je postala njeno trpljenje tako nezno, da je popolnoma otopela za zunanji svet. Ker ni dajala od sebe nobenih znakov življenja, so jo domačini proglasili za mrtvo in mrtliški oglednik, zelo površen človek, jo je celo s pismeno izjavo spoznal in proglasil za mrtvo.

Svojci so najavili pogreb in so položili Florescino v krsto. Ceremonije v cerkvi so že bile pri kraju in pogrebci so položili rakev na rame ter jo nesli proti pokopališču. Mahoma pa — strah in groza! — ti nekaj potrka na pokrov rakeve. Sprva so ljudje mislili, da gre za kak ropot v bližini spreveda. Toda potrkalo je vdrugič in tretjič in slednjič se je začel pokrov krste premikati. Prestrašeni in meneč, da se jim bliža sodni dan, so pogrebci postavili tovor na tla in zbežali domov, da se zaklenejo pred strahom. Ko se je spreved razšel, je Florescina odločila pokrov od krste, vstala in se je peš napotila domov, kjer je danes čila in zdrava, da nihče več ne misli na njen bližnji konec.

Smrt najslavnejšega telepata

V Newyorke je preminul najslavnejši telepat Amerike, 81 letni Bert Reese. Amerika je smatrala tega moža več dečenjev za najboljšega tolmača tujih misli. Reese ni imel vse svoje življenje konkurenca, ki bi mogel zamegliti njegovo slavo. Po pokolenju je bil poljski Žid in je že v otroški dobi kazal izredno nadarjenost. Z 20 leti se je izselil v Ameriko, kjer je čez noč postal gost najelegantnejših newyorških salonov. Bila je doba, ko je bil tako zaželen, da se ni vršila nobena večja družabna prireditve v Newyorke brez njega.

Reese je bil svetovalec in ljubimec vseh ameriških slojev. Poslovni svet je prihajal k njemu po nasvete in Reese ni štedil z njimi niti takrat, ko je bilo treba odločiti o vprašanjih borzne spekulacije. Seveda je zaslužil ogromno denarja. Sreča pa se mu je pozneje izneverila in borzni svet se je odvrnil od njega. Zato pa se je zbral okrog njega svet ameriškega intelektualnega sveta. Milijonarja Vanderbilt in Warbourn sta bila njegova osebna prijatelja in učenjak Hyslog ter izumitelj Edison sta ga visoko čislala. Edison se je začel pod njegovim vplivom baviti z okultizmom.

Reese je bil tudi medij mnogih slavnih učenjakov. Nevrolog Charcat in fiziolog Rich sta ponovno eksperimenti-

rala z njim. Dosegla sta nepričakovane rezultate. Seveda ni manjkalo tudi takih, ki so odrekli Reeseju vsako sposobnost ter so mu očitali, da je čisto navaden goljuf, ki vara ljudi s spretnostjo in s triki. Amerika je dala Reeseju priimek «Mož z röntgenovimi očmi».

Opasen posel

Indijski krotilec kač, ki mu živali ne store ničesar zalega.

Umor devet dni po poroki

Letos v januarju se je vozila 18 letna hčerka trgovca Stöhra iz Innsbrucka proti Hallu. V vlakcu se je seznanila s 25 letnim možikom, ki se ji je predstavil za zdravnika ter ji je povedal, da se piše dr. Nagele. Par tednov po tem srečanju se je parček zaročil, 10. maja pa sta zaročena postala mož in žena.

Na dan poroke se je dr. Nagele domenil z očetom svoje žene, da dobi njegova zakonska družica 61.000 Kč ter 18.000 švicarskih frankov dote v gotovini. Oče je res zapisal obe vsoti na mladega moža. Mlada poročena sta se nato odpeljala v Marijanske Lazni na medene tedne. Pozneje sta nameravala obiskati še neko madžarsko kopališče, toda preden je bil načrt izvršen, je prejel dekletov oče obvestilo, da je hčerka dne 19. maja, torej 9 dni po poroki nenadoma umrla. Mrtvaški list je podpisal sam mož, ki je zabeležil kot vzrok smrti oslabele srca.

Oblasti so kvitirale zadevo brez opazke in so odredile pokop brez zadržka. Šele pozneje je prišlo očetu in materi pokojnice na misel, da utegne biti smrt njune hčere vendarle precej zagonetna. Policija v Innsbrucku je prejela nalog, naj stvar natančno preišče. In res je prišlo na dan, da ni Nagele nikak zdravnik in da tudi ni upravičeno nositi doktorskega naslova. Truplo je bilo nato ekshumirano in zdravniška komisija je ugotovila, da mlada žena ni umrla naravne smrti. Mož je svojo ženo zastrupil z injekcijami, da se je lahko polastil zapisanega denarja.

Perfidni Albion

Chamberlain (nemškemu Michlu): «Evo ti tvojih kolonij!»

(«Pravda», Moskva)

Josip Velkaverh:

Petrova odpustnica

Bil je na las podoben onemu, ki ga je pred ne vem kolikimi leti trikrat pogledalo in pobožalo božje solnce.

Ko sem prišel v njegovo rojstno vas in sem na stečaj odprl duru name nove šole, je sedel tam za pečjo v zadnji klopi, sedel prav na robu klopi. Doma je sedel na klopi oče, sedel tudi pes, sedel pa ni na tisti klopi Peter. In zakaj naj bi bilo v šoli, ki je bila Petru sveta kakor cerkev, drugače? Saj tudi učitelj ne sedi v klopi, si je mislil Peter in je bil srečen na njenem robu.

Tri dobre pedi ga je bilo do glave, glave same pa za dvoje širokih ust, nad katerimi so kakor večje ob luč zadevaje ob vedno mokri nos njegove močne oči. V obeh pa je bilo skrito solnce, ono božje solnce, ki ga občuti le tisti, komur je dano, da vidi skozi meglo. Počasno in kasno je bilo Petrovo šolanje. Ko je sosedov Franček raztrgal na šolskih klopih že troje hlač, je Peter, siromak, dobil šele prve. Pustil jih je pod kozelcem berač, našla jih je takrat še živeča Petrova mati in tako se je zgodilo, da je Peter dobil svoje prve hlače. Saj bi bila ena sama velika krpa dovolj velika zanj, ki noče, da bi bil velik. Mati mu je kmalu nato umrla. Za spomin nanjo je

spravil Peter one svoje hlače na dnu stare skrinje, ki mu je ostala po materi.

Z desetimi leti ga je oče prignal v šolo. Ne vem, kako je bilo takrat, bilo pa je usojeno, da Peter na srečo tisti dan ni spoznal svojega učitelja. In tako je po svoji volji sedel v ono zadnjo klop, ki sem ga našel na njenem robu, ko sva se spoznala. Vsi drugi učenci in učenke so bili brez knjig. Peter pa je prinesel svojo s seboj in tudi zvezek je imel. Imel pa ni svinčnika, ki mu ga je, kakor je povedal, oni dan na paši pohrustala koza. Bila sta si pač dobra prijatelja in od nje se je Peter naučil molitvic, ki so za nepridiprave huda pokora.

Drugi dan smo na vse zgodaj računali. Šlo je čez klop in strop in tudi »lop!« — kakor pač zna učiti šiba. Peter pa, ki se je bil naučil počevanje na paši, kjer je urezoval vrbove šibice in jih zlagal med rogele ponižni kozi: danes po dve, jutri po tri, se je smejal računati in še bolj smejal nerodnim računom. Tako se je zgodilo, da je bil Peter najboljši računar vsega razreda. Pa tudi čitanje in pisanje mu je šlo gladko izpod rok: zato je bil koncem leta med prvimi, ki so bili godni za »veliko šolo«, kakor pravijo drugemu razredu.

V pričetku zadnjega šolskega leta ga nekaj tednov ni bilo v šolo. Imel je,

kakor se je opravičil ob svojem zakasnelem prihodu, »špampatno« hjezen, ki je menda hujska od španske. Petra pa, ki sta si bila s kozo v ničnem sorodstvu, ni zmogla. Pa tudi v učenju ni zaostal. Sedel je seveda zopet blizu peči, tja, kjer je pozimi toplo, poleti pa hladno, kakor je modroval pri obravnavanju dobrih in slabih prevodnikov toplote. K temu pa je pristavil, da je kozje mleko zelo toplo, ker ima koza njega raje kot samo sebe. Tako je po Petrovi in lastni zaslugi zašla nedolžna rogača med dobre prevodnike toplote.

Pa tudi telovadba je bila letos nova učenost za Petra. Tudi otrok in v eni sami dolgi ravni vrsti se on med njimi, to je bil zanj dogodek, saj še s kozo nista hodila vselej gladko po ravni stazi. Ni mu pa šla v glavo komanda, v noge pa ne korak, ki za uči šola drugega kakor mati. Pozor! ki je strog in raven kakor učiteljeva palica, je seveda tudi Petra poravnal, da bi ga bilo sanga sebe strah, če bi se bil vidi takega v koritu vode, kjer je o mraku napajal svojo kozo. Drugače pa je bilo z »Voljno!« Drugi učenci, ki so se vadili na to povelje, so se razšli. Peter pa je ostal kakor okamenel na mestu. Pa ga nočukne za rokav sosedov Franček: »Peter, voljno!« Peter pa, ki so mu bile, kakor vedno, misli pri kozl, se odreže:

Kriminalni organi so tudi dognali, da je Nagele iskal novih žrtev s pomočjo oglasov v listih. Anoniral je, da išče zvez z ženskami, ki si žele moža in imajo veliko doto.

Guvernanta Device Orleanske

Neko filmsko podjetje na Francoskem pripravljalo film historične junakinje Jeanne d'Arc, Device Orleanske. Filmski koncert je dolgo inseriral v listih ter je iskal pripravne ženske za naslovno vlogo. Konkurenčni razpis je zbral 400 tekmovalk, med katerimi je bila izvoljena 15 letna Simona Gensmois. Ona bo torej proglašena za svetnico — seveda samo na platnu.

Podjetje je sklenilo s Simono pogodbo, kateri pa se je upri dekletov oče. Izjavil je, da je bil dogovor sklenjen brez njegove privolitve in da ga ne more odobriti. Filmska družba je nato naperila zoper g. Gensmoisa tožbo, ki se je končala tako-le:

Predsednik filmskega podjetja je obljubil, da bo čuval dostojnost in nedotakljivost Simone, nakar je oče dal svoj pristanek proti primerni denarni odškodnini. V novo pogodbo pa je bila

ustavljena klavzula, da ne sme napraviti predstavljajka Jeanne d'Arc nobene koraka brez spremstva nadzornice dame. Tako je dobila Devica Orleanska svojo guvernanto.

× Ljubavna tragedija milijonarjeve hčere. V Marijanskih Laznih se je pred tedni mudila žena nekega budimpeštanskega milijonarja s svojo hčerjo Ireno. Dekle, znana lepotica, se je v kopališču seznanila z nekim parketnim pisalcem in se je vanj zaljubila do blaznosti. Mati pa ni hotela nič vedeti o zvezi med obema. Tako sta sklenila milijonarjeva hči in pisalec, da pobegneta. V zadnjem trenutku je mati doznala za ta načrt in preprečila pobeg. Za držala je hčer ter hotela odpotovati z njo v neko kopališče v Tatrach. Bilo pa je že prepozno. Hči je začela kazati znake duševne zmedenosti in te dni so jo morali prepeljati v sanatorij za živčne bolezni.

× Nevhita razdelila celo vas. Kakor smo poročali že večkrat med brzojavkami, je badenska vas Didelshheim postala žrtev težke vremenske katastrofe. V bližini naselbine je treščila strela v več dreves in je povzročila lokalni požar, ki se je zaradi velike burje razširil na vse strani. Zrtev plamenov je postalo poleg stanovanščic tudi 39 skednjav in shramb z vsemi pridelki letošnje žetve. Gmotna škoda je nepopisljiva, prebivalstvo, ki je ostalo brez strehe in imetja, berati po svetu in mora živeti od miloščine tujih ljudi.

Socijalna politika

Nekaj besed o poslovanju višjega invalidskega sodišča v Zagrebu

V amisu čl. 105. invalidskega zakona imajo oni invalidi, kojim so specialne invalidske komisije pred uveljavljenjem zadnjega invalidskega zakona ukinile invalidsko podporo, ker ni bilo v spisih zadostnih dokazov, da so dobili poškodbe v vojni, pravico, da predlagajo obnovu postopanja tekom 6 mesecev, odkar so dobili na znanje odločbo omenjene specialne invalidske komisije.

Takih invalidov je v Sloveniji precej. Zakrivilo so to večinoma župani ali občinski tajniki, ki niso invalidov pravilno podučili. Spec. invalidske komisije so v vseh onih invalidskih aktih, v kojih ni bilo dokumenta, da je dotični dobil poškodbo v vojni, zahtevale potom županstva zaslišanje invalida, da naj navede dokaze. Po tedaj veljavnem zakonu sta zadostovali za dokaz dve priči, pripravljene, da pred sodiščem prisrežeta in potrdita, da je invalid dobil poškodbo v vojni. Ravno glede te okolnosti niso občinski funkcionarji podučili invalidov, namreč zapisali na željo spec. komisije, da invalid nima dokazov, akoravno bi se našlo v vsaki vasi za vsakega invalida mnogo priči, ki bi moge potrditi in prisrežati, da je invalid dobil poškodbo v vojni. Čudno je tudi, da spec. inv. komisije, ki so jih tvorili pravilniki in inteligenti, niso zapazile, ko so dobivale od občin odgovore, da nimajo invalida dokaza, da temeljito ti odgovori na nezadostnem poznanju zakona. So občine, kjer je po 5 do 6 takih invalidov, ki so do leta 1923. uživali invalidsko podporo. Imajo pohabljenne razne dele telesa in vsak inteligent, ki bi imel posla z navedenimi poročili občin, bi moral zapaziti pogrešek, ker bi si ne mogel razlagati velikega števila pohabljenov v eni občini drugače, kakor da so to vojni pohabljeni.

Ravno radi teh nedostatkov dela spec. inv. komisij je bila vzpostavljena uvodoma navedena doloba v novi invalidski zakon, da se odpomore krivicam. Toda novi inv. zakon ni določil, kako naj se postopa v tem obnovitvenem postopanju. V novem zakonu je pač čl. 62, ki govori o ugotavljanju invalidnosti, vendar se vidi, da je ta člen namenjen za ugotavljanje invalidnosti novih slučajev. Člen 62. je glede dokazov strožji in pozna kot priče samo dva vojaka iz edinice, kjer je invalid služboval, med tem ko dopušta člen 41. zakona o začasnih pomoči invalidom iz leta 1921., temeljem kojega so imele reševati dokaze spec. inv. komisije, tudi druge osebe kot priče v dokaz, da je poškodba nastala v vojni službi.

Vidi se torej, da je čl. 105., odst. 5., invalidom, ki niso sami zakrivil, da jim je bila ukinjena podpora, sicer dovolil obnovu postopanja. Toda s čl. 113. zakona o invalidih je bil ukinjen omenjeni čl. 41. zakona o začasnih pomoči invalidom, ki edini da možnost stotinam invalidov, da dokažejo, da so dobili poškodbe v vojni.

Kakor je znano, so dobila sodišča po novem zakonu invalidske posle v reševanje. Mimogrede bodi omenjeno, da je nepoznan razlog, čemu so se te stvari dodelile sodiščem, ki so na ta način postala nekako odvisna od ministrstva socijalne politike in so v zakonu o invalidih take disciplinarne določbe, ki se protivijo principom, po katerih

se v vseh modernih državah presoja neodvisnost sodnikov.

Okrajna sodišča so sprejela predloge uvodoma navedenih invalidov ter zaslišala po invalidih predlagane priče v svrhu dokaza, da so poškodbe nastale v vojni. Razume se, da je bil redek invalid, ki je mogel predlagati take priče, oziroma dokaze, kakor so določeni v členu 62. novega inv. zakona. Preostalo ni nič drugega, kakor sprejeti tudi priče v smislu čl. 41. zak. o začasnih pomoči invalidov. Pri tem so sodišča smatrala, da je to tudi po zakonu dopušteno. Novi invalidski zakon je res ukinil veljavnost vseh prejšnjih zakonov. Logična posledica tega je, da je ob pomanjkanju posebnih tozadevnih določb v zakonu vršiti to obnovu po zakonu, ki je veljal tedaj, ko se je vršilo pomanjkljivo, sedaj obnovljeno postopanje. Ni mogoče zaključiti, da je zakonodajalec, ko je uzakonil novi invalidski zakon, v istem hotel čl. 105. popraviti pomanjkljiva postopanja v tisočih slučajih invalidov, a istočasno mislil in hotel, da naj se vrše te obnove ali poprave po čl. 62. tega novega zakona, ker je moral vedeti, da je nemogoče invalidom doprinesiti kakke dokaze kakor jih zahteva čl. 62, ki je očitveno namenjen za nove slučaje invalidnosti, ki nastopijo v mirni dobi pri normalni vojni službi. V slučajih nove vojne se bo moral čl. 41. vsekakor spremeniti, ako se bo hotel rešiti pretežni del slučajev invalidnosti.

V naši državi je na tisoče invalidov, ki so bili odškodovani ali ki so oboleli v državah cele Evrope in celo v Africi. Oboleli so po raznih taboriščih. Bili so kot ranjeni lečeni v raznih začasnih državah in privatnih bolnicah, kojih arhivi so bili uničeni ali leže kje, kamor ni mogoče priti ne invalidom, ne oblastu, da bi iz njih našli poseben slučaj invalida in tako dobilo dokumentarno uverjenje o njihovi poškodbi v vojni.

Vsega tega pa, kakor se vidi iz prvih spisov, ki jih je prišlo reševati višje invalidsko sodišče v Zagrebu, ki mora po zakonu revidirati sklepe okrajnih sodišč, ne vpoštevata ter zahteva od okrajnih sodišč, da naj pošljejo uverjenja bolnic, kjer so bili dotični invalidi lečeni. Sedaj pa naj si vsakdo predstavlja, kaj taka zahteva pomeni v večini teh slučajev. Invalid pravi, da je bil lečen v Budimpešti, Veroni, v Kremeni, v Moskvi ali v Omsku ali pa v kakem ogromnem gnezdu, odkoder ne dobiše odgovora, ako piše desetkrat, bodisi potom konzulatov ali ministrstva zunanjih zadev. Dejanica posledica tega bo, da ne bo viš. invalidsko sodišče v Zagrebu odobrilo dotičnih sklepov okrajnih sodišč in da bodo zgubili pravico do invalidnine oni invalidi, ki so invalidnino še dobivali, ki so svoje bolezni in rane lečili širom cele Evrope in največ pri tem trpeli.

Ako je potrebno, kakor razlaga zakon višje invalidsko sodišče v Zagrebu, za vsako tako vprašanje uverjenja, ki je postalo v upravi naše moderne države jako komudno dokazno sredstvo, ni razumeti, kako duševno in razvojevalno delo vrši višje invalidsko sodišče. Ta posel konstatiranja iz uverenj ki mogla vršiti kaka druga oblast v državi, ki bi mogoče manj stala in ne bi za to bil potreben kolegij sodnikov.

Koncem vseh koncev bi se pa moralo, ako ostane višje invalidsko sodišče pri sedanjem naziranju, ali popraviti invalidski zakon, ali izdati k istemu interpretacijo v omenjenem smislu, ali pa disciplinirati vse specialne komisije in vse one oblasti, ki so velikemu delu invalidov, o katerih govorimo, v letih 1920, 1921 odvzele vse dokumente, ki so potem izginili v razne predale ali koše in jih kljub vsemu iskanju ni možno najti.

Invalidski zakon ureja razmere med splošnostjo, to je državo in posameznimi osebami. Nobene težkože ni, ako se vidi, da je pomanjkljivost zakona povzročila tako zmedo in grozi tisočim državljanom z veliko mogočnim in gmotno škodo, da ne bi mogla kompetentna oblast, t. j. ministrstvo za socijalno politiko, izdati potrebna navodila višjemu invalidskemu sodišču v Zagrebu in okrajnim sodiščem, kako naj v teh slučajih postopajo.

Stvar je velike važnosti in jako nujna, ker poteka že četrto leto, odkar ne dobivajo tisoči resničnih vojni poškodovancev nobene podpore, med tem ko vidijo, da dobivajo vdove, ki se jim v večini slučajev ne goli slabše, kakor se jim je godilo pred vojno, redne rente za izgubo svojih mož.

Listnica uredništva

Na ponovne prijave in povpraševanja uredništvo «Jutra» kategorično izjavlja, da neki g. Franc Prežeren ni član uredništva in da nima nobenega naročila ali pooblaštila za sodelovanje pri «Jutru». Specijalno tudi ne kot poročevalec s sodišča.

Dopisnikom. Anonimno gre vse brez par-dona v koš. Podpisati je treba tudi dopise, ki se osebno izročijo v uredništvo. Pišite kratko, s čimlom, na eno stran — pa bodo urgence nepotrebne.

PRIZANAŠAJTE PLANINSKI FLORI!

Sokol

40letnica Sokolskega društva
v Novem mestu, 13. in 14. t. m.

(Pismo iz Novega mesta.)
Dvignj, Sokol lahko krili
se visoko pod nebo
po deželi naši mili

nosil bratom pismo to
Sred' avgusta tu praznuje
naše društvo rojstva dan;
naj se s bratom brat raduje,
da bo praznik naš svoji
iz Dolenjske metropole
gre do vas veseli klic:
Vabimo vas vse, Sokole,
vrste dragih Sokolci!

V naši sredi tu zberite,
gostje, od vsih strani;
»Zdravilo« s nami zaključite
k štiridesetletnici!

1151

Sokol v šiški praznuje v dne 6. in 7.
avgusta t. l. svojo 25letnico združeno
s krožnim zletom I. ljubljanskega sokol-
skega kroga. Pri tej priliki se odpre
tudi letno telovadsko, ki bo izročeno Sokolu
v uporabo. Sokolstvu naklonjeno občinstvo
se vabi, da poseti prireditve v šiški v kar
največjem številu. — Zdravo.

Otvoritev Sokolskega doma v Gro-
suplju. Dne 14. avgusta t. l. se odpre no-
vi dom mladega Sokolskega društva v Gro-
suplju, zajedno z nastopom in veliko
vrtno veselico pri br. I. Rusu. Pohitite ta
dan vsi na Grosuplje. 1152

Dopisi

VRHNIKA. V nedeljo bodo pri nas ob-
činske volitve. Naša skrinjica je druga.
Naša k. o. SDS je, uvaževajoč veliko go-
spodarsko važnost dobrega občinskega go-
spodarstva zbrala na svojo listo najboljšo
gospodarje našega trga in okolice. Nosilec
liste je g. Mihael Tomšič, kot drugi je na
listi tudi dober in priden gospodar g. An-
ton Verbič, strojar iz Sapa. Nadalje so na
listi zastopniki: uradnikov, delavcev, obrt-
nikov in kmetov in to vse samostojni ljud-
je, ne kimavci, kakor je to pri klerikalnih
navada. Vsi, ki jim je napredek našega
kraja pri srcu, bodo glasovali za našo listo.

RADOVLJICA. Sedaj v poletnem času
društveno življenje v našem prijaznem
mestu skoraj popolnoma počiva. Da pa nu-
di tudi v tem času mesečnom nekoliko
razvedrila in seveda okoličanom, se je od-
ločila tukajšnja podružnica JM, da priredi
v času od 7. do 15. avgusta 1927 kegljanje
na dobivke v prid JM, in sicer na keglji-
šču pri »Hiršmanu« v Predtrgu. Kegljanje
se vrši dnevno od 17. do nedeljah od 14.
dalje. Spridno dejstva, da se ravno v se-
danem času fašizem z vso silo trudi, da
zastra naš narodni življenj v zasedenem
ozemlju se vsi Radovljani in okoličani
vabijo, da se prireditve udeležijo. Pomagaj-
mo bratom, da ne bodo klonili pod jar-
mom, ki jim ga nalaga tupec. 1154

ČRNOMELJ. V »Slovenca« je nek do-
pisnik iz Črnomlja napisal tako žaljiv in
neumen dopis, da se mu smejele tudi do-
mači bolj resni klerikalci. Dopisnik v »Slo-
vencu« skuša zmanjšati sijajen uspeh so-
kolske prireditve v Črnomlju, ki ni bila ne
okrožni, ne župni zlet, ampak samo dru-
štvena javna telovadba lokalnega značaja,
ki je bila obvezna samo za domače dru-
štvo. Kljub temu so bila častno zastopana
sosedna bratska društva iz Gradaca, Se-
miča, Bojanc Karlovca in Novega mesta.
Peščica naših domačih radicevcev, ki je
navajala gledati vse naše razmere z va-
škega zvonika, ki povsod ruje proti urad-
ništvu in učitelštvu in ki bi tudi rada te-
rorizirala naša sokolska društva, je bolj
kontrolirala našo sokolsko prireditev. Odkrito
priznamo, da jih nismo pozrešali. Črno-
melj je zopet pokazal, da je na strani ide-
alne narodne organizacije in ne na strani
onihi, ki povsod zasledujejo svoje osebne
koristi in riharjlo v kalnem. Takega navdu-
šenja ni pokazal Črnomelj za našo sokol-
sko stvar nikdar tako, kot letos ob priliki
javne telovadbe. In to je ono, kar silno
bolj dopisnika iz Črnomlja. Skoraj ves Čr-
nomelj je bil v zastavih in slavnostnem
razpoloženju; povsod, koder je korakala
impozantna povorka, je občinstvo navduše-
no kilcalo Sokolom in jih obaspalo s cvet-
jem. Točno ob 16. se je začela javna telo-
vadba. Vse točke so bile zelo skrbno na-
študirane in precizno izvedane ob spremlje-
vanju voljske godbe. Vsa gib je bil na
mestu. Občinstvo so posebno ugajale sku-
pine in orodna telovadba gostov iz Nove-
ga mesta in Karlovca. Letos je črnomeljski
Sokol pokazal tudi v telovadbi toliko napre-
dek da ga lahko štejemo po številu telo-
vadečega članstva v eno izmed najmočnej-
ših društev v župi. Zvečer je bila ogrom-
na dvorana Sokolskega doma napolnjena do
zadnjega kotička. Videli smo v njej za-
stopane vse sloje kmetov, delavcev in go-
soda. Vojaška godba iz Karlovca je igra-
la neutrudno srbsko, hrvatske in slovenske
komade, da smo imeli res pravi umetniški
užitek. Kako je v dvorani vladalo živahno
razpoloženje in veselje, ki nam lahko po-
vedali tudi naši domači Orli in Orlice, ki so
se ob zvokih lepe voljske godbe ne-
prisiljeno zabavali do rane zore in sicer
v melah dostojnosti, kar jim moramo pri-
znati. Končno vprašuje dopisnik v »Slo-
vencu«: Kaj je bil tako težni vzrok, da
se je bolj kotiralo mestno godbo? Mi pa od-
govarjamo dopisniku »Slovenca«, ki se de-
la silno nalagava: Mestna godba v Črno-
mju, ki se nahaja daleč v razkroju in živi
samo od podpore naprednih Črnomeljcev,
je dolga leta delala neprijetne pri vseh na-
šli javnih sokolskih prireditvah. Nikdar ni
spremljala prostih vaj pri javnem nastopu,
ker se ni hotela potruditi da bi dotične
komade naštevala. Mogoče misli dopis-
nik iz Črnomlja, da je pri našem Sokolu ta-
ko malo značasnih ljudi, da bi mogli še

nadalje prenašati srpoto in ponizanje?
Ako bi dopisnik iz Črnomlja želel vedeti
še nadaljne vzroke, radi katerih se je bolj
kontroliralo mestno godbo, mu jih na željo
se našteamo. Prepričani smo, ako bi letos
igrala mestna godba v Sokolskem domu,
bi bil dopisnik »Slovenca« prvi na vese-
lic, potem ne bi bilo nobene kritike in bi
bilo vse v najlepšem redu, posebno pa te-
lovadba. Odkločen obračun črnomeljskega
Sokola s srpoto in nedostojnimi tradi-
cijami in sijajem uspeh nastopa je silno
zabol del dopisnika iz Črnomlja in radi tega
kritič. Tako je! V tem gnu leži zalec.

LOKA PRI ZIDANEM MOSTU. Kako se
v loškem srezi klerikalcem majelo tla, je
pokazal tudi Gosarjev šod št. 1. julija v Lo-
ki, ki je dolgo vrsto let veljala za neraz-
rušljivo klerikalno trdnjavo. Videli se, da
se lasi tudi pri nas da je tudi precejšnji
del naših občanov sit klerikalne koman-
de. Dasi je bil šod klerikalna prireditev,
smo imeli tudi priliko videti, kaj se z
vztrajnim delom dosegli tukajšnji demo-
krati. Z veliko agitacijo in reklamno so va-
bili klerikalci na svoj volilni šod, na ka-
tereza sta prišla lovit volilne krogiče kan-
didat g. dr. Gosar in oblatni poslanec g.
Deželak. Gospoda pa nista bila pripravljena
na to, da je tukaj že precej močna ar-
mada samostojnih demokratov. V dolgovre-
nih govorih sta mlatila prazno slamo. Iva-
li se je eden bolj kakor drugi, kaj je že
vse dobrega storil in kaj še bo storil, ali
teh dobrot mi ne vidimo nikjer. Pač neke
pa se pozna, pri takšnem okroženem ce-
stnem zastopu, ki je prikrajšan z glasov-
nim členom 82. finančnega zakona za vsot-
to 3.000.000 Din. Pridno sta govornika za-
vijala, nista pa pomislila, da je med mir-
nimi poslušalci več nego polovico samo-
stojnih demokratov ki si ne dajo natve-
ziti otrobov. V njihovem imenu se je kon-
čno oglašil g. Rapč. Ko so gospodje zapa-
žili, kakšnem nevarnem govorniku so da-
li besedo, jo je predsednik shoda g. Jur-
man hotel odvzeti, ali na glasen protest
poslušalcev mu je moral pustiti govoriti
naprej. Konec shoda je bil pač tak, da so
klerikalci z njega odnesli precejšen kleri-
kalni poraz. Javno povabilo g. dr. Rapeta,
da naj se g. Gosar udeležijo njegovega sho-
da v Zidanem mostu, je g. Gosar gladko
odklonil, čeprav mu je ponudil g. Rapeta,
da ga vzame tja na svojemu vozu seboj. Ljudje
so to razumeli, da se g. Gosar boji, da bi
mu g. Rapeta še temeljiteje izprašal vest, kaj
so storili vsega dobrega za svoje volilce
gospodje klerikalni poslanci. Vse male
drobtinice s katerimi se hvalijo, ne odti-
tajo pač niti št. 82. fin. zakona. Samo to
vam še povem, g. dr. Gosar, da se imate
zahvaliti samo disciplini in mirni krvi tu-
kajšnji pristavi SDS, da se vam ni kaj
takšnega pripetilo kakor pred kratkim v Sv.
Marjeti pri Rimeških Toplicah. Končno si
dovoliš javno vorašanje na tukajšnje go-
z. župana: Od kdaj plačujejo loški dav-
koplačevalci občinskega sluga, da ga po-
šilja g. kaplan okrog v svoje partizanske
svrhe? — Oujektivni opazovalec.

SLOV. BISTRICA. Prostovoljno gasilno
društvo v Slov. Bistrici priredi v nedeljo,
dne 7. avgusta na Glavnem trgu veliko
tombolo. Začetek ob 2. popoldne. Število
dobitkov je veliko, med njimi prav drago-
ceni. V nedeljo torej vsi v Slov. Bistrico.
1149

SPODNJA POLSKAVA. Vsako leto nu-
dijo naši dijaki svojim rojakom kak lep
umetniški užitek, kar je vse hvale vredno.
posebno za današnji materialistično do-
bo, in kaže, kako že sedaj znašo ceniti ve-
levažno kulturno delo med ljudstvom sa-
mim med svojim narodom, iz kolega sa-
mi izhajalo in kateremu na ta način vra-
čajo s hvalaznostjo ono, kar je narod zanje
že posredno ali neoposredno storil. Tudi v
letošnji poletni sezoni so nas presenetili s
prelepo Nicodemljevo »Učiteljico«, ki men-
da, razen v mestnih gledališčih, ni bila še
na kmetih nikdar igrana. Drama sama, na-
čin izvajanja in razpoloženje gledalcev je
kazalo, da je igra po svoji preprostosti in
vendar veliki globini, kjer prikazuje moč
resnične ljubavi matere, naj si je tudi ne-
zakonska, kjer uči ljudi spoštovati mater in
materinstvo kakor kak zakrament z onim
svetim spoštovanjem, ki ga dandanes vedno
bolj primanjkuje, da je igra naravnost
prilagodljiva za kmetstvo odre ki so po-
večini še dandanes polni plehkih burk, ko
je vendar razizbranost povolne dobe že da-
leč za nami in bi se moralo skrbeti za res-
no etično povzdigo narodove duše in du-
ševnosti. Seve je »Učiteljica« igra, ki mora
biti fino igrana, da se tudi v banalnijših
scenah vidi on etični moment. In to fineso
igre so naši kralci tudi silno lepo izvedli.
Vloza učiteljice Marije, ki jo je igrala gđ.
Opravševa, je bila po svoji naravni čustve-
nosti naravnost gledališko dovršena. Ravno
tako g. Ingolič kot župan Filip ni za-
ostajal za njo in je bil v nekaterih mo-
mentih res dovršen. G. E. Kopriva je v
svoji nalahki vlogi kot šolski sluga Klop-
čič igral zelo dobro in vsem v največje
zadovoljstvo. Odč. Prek v težki vlogi rav-
nateljice in gđ. Soes kot učiteljica Liza
sta verno predstavljali ta posebna tipa, ki
jih v življenju tolikokrat srečujemo. Osta-
le vloge g. Žigarta v vlogi zakrknjenega
posesnika Grdine, nasilnika. Mlakerja, kot
županov jedilajoč sluga. S. Kopriva kot
policijski svetnik, so bile po svoji original-
nosti dobro izbrane in zelo posrečene. Ne
smemo pozabiti male gđ. Boženke Veliko-
nje ki je s svetilkočim se sozicami in o-
čeh bila prebujka kot učiteljica hčerki-
ca Anica. Igralci so želi množico pohvale,
»učiteljica Marija« in »žena Anica« pa še
pomerljivo lepa šopka. Tudi čisti dobiček, ki je
namenjen šolski knjižnici v Sp. Polskavi,
je bil prav zadovoljiv. Omeniti je treba še
posebno res umetniško izdelano in zamiš-
ljeno odersko zavoso, kar je delo g. In-
goliča in je poklonjena tudi šolskem odr-
u. Da imajo tudi naši ljudje smisel za ta-
ke prireditve, se kaže razen po številnih
obiskih tudi v tem, da so šli dijakom na
roko osobito g. Sichel, tuk. trgovec, in
godba z vodjo g. Pučnikom, ki so vso pri-
reditev še bolj povzdignili. Želim le, da
se vse še mlajše generacije dijakov vzgle-
dujejo nad delom svojih tovarišev, ki po
večini kar je najdelavnejših, zapuščajo di-
jaški stan in bi delali po njihovih poth na-
vzgor. Prav posebno pa je želiti, da se
kmetički fantje in dekleta portrejo z vso
lubeznostjo dela za vaški oder, za katerega
so dobili navdušenja dovolj. Tudi bo naj-
večje zadovoljenje njihovim vrtnim rojakom,
mladim inteligencom in študentom.

MALA NEDELJA. Narodno kulturno dru-
štvo vprizorilo s sodelovanjem dišstva v
nedeljo, dne 7. avgusta ob pol 16. v dru-
štvenem domu Špčarjevo pravilčno igr-
»Pogumni Tonček« z godbo in petjem.
Vabljeni odrasli in mladina k obilni udelež-
bi. 1141

Izjava.

Vsem svojim cenil odjemalcem nazna-
čam, da bom po smrti svojega moža, vo-
dila še nadalje mesarstvo obrt, ter se tem
potom vsem najtopleje priporočam.

ANTONIJA GUTNIK

Naročila in vse dopise,
ličice in malih oglasov,
je pošliti na Oglasi od-
delek »Jutra« Ljubljana,
Prisrčnova 4. Tel. št. 2492

Mali oglasi, bi služijo v porredovalne in social-
ne namene občinstva: vaba bareda 50 par. — Naj-
manjši znesek 100. — Pristojbina za sifro 100.

Mali oglasi

Žalost, dopisovanja in oglaševanje trgovskega ali
reklamnega značaja: vaba bareda 50 par. — Naj-
manjši znesek 100. — Pristojbina za sifro 100.

Ure pristojbine je upada-
ti obsem z naročilom, a-
cer z oglaševanja priložilo.
Čekovni račun pošla kra-
nilnica Ljubljana, št. 1142.

Kam pa kam?

Rimske Toplice
Slovenija
Radioaktivno termalno ko-
palnico, levrno proti ren-
tu, blazni, teniskim in živ-
nim boleznim. Pension pro-
cesone 60, glavno 80 Din.
Pošljeno dalje direkto. 140

Obrt

Vulkanizirani
vse vrste avtomobilov, kakor
tudi
galoše in snežne
gumijevke čevlje
Popravila avtomobilov in mo-
torov. B. Št. 11. Ljubljana,
Rimska cesta 11. 13

Motorna vozila

Avtomobili
B. S. A. motokil, svo-
lovno avtomobil, s tur-
TATRA AVTOMOBILI za
v kvaliteti in za slabo
ceno brez konkurenca.
VSI REZERVNI DELI za
slovenske avtomobile na so-
logi.
DELAVNICE za vse mo-
torne vozila, strokovno
njaklo dela in solidne
ceno.
GARANJE vedno na ras-
polago.
BENČIN in sozale, tudi
ponoči, po konkurenčni
ceni.
JUGO-AVTO d. o. o., z o. z.,
Ljubljana, Dunajska c. 36.
Telefon 2234. 178

Avto
starejšega tipa, modernizir-
an, v dobrem stanju, pro-
dam. Naslov v oglašev-
nem oddelku »Jutra«. 22590

Motorno kolo
s priklopi na broz nje ku-
pin. Naslov v oglašev-
nem oddelku »Jutra«. 22594

Službe dobi

Več sekačev
za sakanje malih, lepa
sprejem. Plača po dogo-
voru. Drago Kobi, Maribor,
Čankarjeva ulica 1. 22413

Vajenca
iz bošje hile, s najmanj 2
razredi juž. kole sprejme
vredna Julij Medl, d. d.
Vodnikov trg 5. 22577

**Odvetniškega urad-
nika ali uradnico**
s prakso, znanjem stroje-
pisja in evant. stenografije,
sprejme dr. Nikola Pinter,
odvetnik v Murski Soboti.
22423

Brivskega pomočnika
za damski salon sprejme
takoj J. Stumace, Kranj.
22438

Trgovsko vajeniko
udrvo in politno sprejme
takoj trgovina s mešanim
blagom v Ljubljani. Naslov
pove oglaševni oddelku »Jutra«. 22595

Šoferja
stanujočega v Ljubljani —
sprejmem k tovarniškim av-
tomobilu na posamez-
ne vožnje. — Ponudbe na
oglaševni oddelku »Jutra« pod
»Vestem št. 22595

Učenca
za trgovino s meš. blagom,
s boljšo šolsko izobrazbo
išče na takoj Oni, Ribnica
— Dolenjsko. 22579

Delavko
za šivanje vršč, z okcbr-
v hili sprejmem takoj za
Gornjok. Naslov v oglaš-
nem oddelku »Jutra«. 22577

Učenko
zmožno slov. in nemškega
jezikla, sprejmem v trgov-
no s ševlji. — J. Stanzner,
Selenburgova 1. 22136

Brivskega pomočnika
ki zna šiti »babi«, sprej-
mem takoj ali po dogovoru
Mesoba plača 400 Din in
prosto v hili. Štefan
Podmajer, brivce, Zagorje
ob Savi. 22587

Poštno pomočnico
veliko poštne in brzojavne
službe, sprejmem takoj. —
Ponudbe na oglaš. oddelku
»Jutra« pod šifro d. 22540

Železninarje:
vrednatega prodajalca in
zastopnika prodajalca urad-
nika (šomo za stalno služ-
bo). Obdano ponudbe tudi s
naredbo ališnih prejav-
kov in evantualnim nasto-
pom je navoliti na vrhko
Schneider & Verzelet
— Ljubljana, katere sprejme
tudi dva učenca in boljšo
rednino in s postrobo jati-
sko predložitno. 22516

Krojaškega pomočnika
dobro izveščanega za veli-
ka dela, sprejmem za kon-
fektirsko delavnico. Stano-
vanje na raspolago. Cenj.
ponudbe je poslati na oglaš.
odd. »Jutra« pod šifro
»Konfektirsko delo«. 22599

Gospodično

zmožno kavelje, ali s manj-
šim kapitalom sprejmem
takoj v službo proti dobri
plači. Ponudbe na oglaš-
nem oddelku »Jutra« pod šifro
»Plača sleha 638«. 22528

Kuharico
de 30 let staro, ki zna sa-
mestojno kuhati in oprav-
ljati vsa hitra dela, sprej-
mem takoj. Naslov v oglaš-
nem oddelku »Jutra«. 22531

Natakarja

ostroma poslovodja, le pr-
vovrstnega, s najboljšo re-
ferenco, zmožnega kavel-
je 80.000 Din, sprejemno
s 15. avgustom za prevest-
je fins, zelo vzorno urajane
premetne gostilne. Istena
dam restavracijo kuhinjo,
evant. stanovanje in odob-
no po prošnji v hili. Dopol-
ne na oglaševni oddelku »Jutra«
pod šifro »V sredi Ljubljane,
tam kjer promet živo
cveto«. 22537

**Slikar in plesk, po-
močnika in vajenca**
takoj sprejme Tona Malgač,
Gospodarska cesta 14. 16.
22538

Služkinjo
ki zna nekaj kuhati in ima
rada otroka, sprejmem tak-
oj. Naslov v oglašev-
nem oddelku »Jutra«. 22544

Trg. učenca
poletnih starikov, ki ima ve-
saje do trgovine, kateri jo
dovrli najmanj 3 razreda
možanske ali 5 razredov
osnovne šole, sprejmem tak-
oj v trgovino mešanega
blaga. Hrana in stanovanje
v hili. Moras Alojzij, Rače
pri Mariboru. 22545

Brivskega pomočnika
mladega, kateri govori tudi
nemško, sprejme Drago
Riedl, Maribor, Aleksan-
drova cesta 81. Dolenjska
plača 800 Din. 22547

Deklico
14-16 let staro, pridno in
skromno, revalih staršev,
sprejmem za kuhinjska de-
la in k otrokom. Naslov v
oglaševnem oddelku »Jutra«. 22548

Prodajalko
špecerjake stroka, dobro
izveščano, sprejmem v me-
sta na Gorenjskem. — Pon-
udbe s zahtevni plači in
navedbo stanovanja, ob-
hajovanja na oglaševni oddelku
»Jutra« pod »Zametiljiva«. 22550

Zasluzek
za dopolnen sprejem. —
Naslov v oglaševnem oddelku
»Jutra«. 22530

Postrežnico
za dopolnen sprejem. —
Naslov v oglaševnem oddelku
»Jutra«. 22530

Službe išče
Perfektna kuharica
išče službo za takoj ali s
15. avgustom. Naslov pove
oglaševni oddelku »Jutra«. 22537

Izveščana pletilja
išče mesta. Cenj. ponudbe
na oglaševni oddelku »Jutra«
pod »Pletilja št. 22539

Gospodična
trgovsko naobrazena, zmož-
na samostojnega vodstva
trgovine — lahi premeniti
službo. Gre v pisarno ali
kot blaginjska ali pro-
dajalka. Ponudbe na oglaš-
nem oddelku »Jutra« pod šifro
»Karijiva št. 22517

Službe išče
28 let star, trgovsko na-
obrazen, lahi službe prakti-
kanta pri večji leoni indus-
triji v Ljubljani, evant.
ohoditi gre 3 meseca brez-
plačno. Samostojna topla na
oglaševni oddelku »Jutra« pod
»Politen. II. 22511

Kožarski strojar
dobro prikoževalen, išče
samo službo. Ponudbe na
postrobo »Jutra« v Mar-
iboru pod »Kožar«. 22540

Trg. pomočnik
prav dobro vvesten v ma-
lini stroki, lahi premeniti
službo takoj. Ponudbe pod
»Staršja meš 30« na oglaš-
nem oddelku »Jutra«. 22535

Prodajnik
Kopalna banja
in po napredaj v Kršev-
niški ulici št. 117, levo. 22505

Kopalne kape
v Ljubljani ali okolici, s
stanovanjem, vsaj do 1. no-
vembra razpoložljivim, ku-
pin proti takojšnjemu pla-
čilu. Ponudbe na oglaš-
nem oddelku »Jutra« pod šifro
»Amerikane 10«. 22510

Restavracijo
ali gostilno na prometni
točki s posebnim kupim.
Ponudbe s opisom in ceno
na oglaševni oddelku »Jutra«
pod »Kupim takoj«. 22515

Več tisoč m sveta
v mestu tik ceste, primor-
ne za vsakršno porabo,
posmi prodam. Naslov v
oglaševnem oddelku »Jutra«. 22520

Hišo
v Ljubljani ali okolici, s
stanovanjem, vsaj do 1. no-
vembra razpoložljivim, ku-
pin proti takojšnjemu pla-
čilu. Ponudbe na oglaš-
nem oddelku »Jutra« pod šifro
»Amerikane 10«. 22510

Restavracijo
ali gostilno na prometni
točki s posebnim kupim.
Ponudbe s opisom in ceno
na oglaševni oddelku »Jutra«
pod »Kupim takoj«. 22515

Več tisoč m sveta
v mestu tik ceste, primor-
ne za vsakršno porabo,
posmi prodam. Naslov v
oglaševnem oddelku »Jutra«. 22520

Hišo
v Ljubljani ali okolici, s
stanovanjem, vsaj do 1. no-
vembra razpoložljivim, ku-
pin proti takojšnjemu pla-
čilu. Ponudbe na oglaš-
nem oddelku »Jutra« pod šifro
»Amerikane 10«. 22510

Restavracijo
ali gostilno na prometni
točki s posebnim kupim.
Ponudbe s opisom in ceno
na oglaševni oddelku »Jutra«
pod »Kupim takoj«. 22515

Več tisoč m sveta
v mestu tik ceste, primor-
ne za vsakršno porabo,
posmi prodam. Naslov v
oglaševnem oddelku »Jutra«. 22520

Hišo
v Ljubljani ali okolici, s
stanovanjem, vsaj do 1. no-
vembra razpoložljivim, ku-
pin proti takojšnjemu pla-
čilu. Ponudbe na oglaš-
nem oddelku »Jutra« pod šifro
»Amerikane 10«. 22510

Restavracijo
ali gostilno na prometni
točki s posebnim kupim.
Ponudbe s opisom in ceno
na oglaševni oddelku »Jutra«
pod »Kupim takoj«. 22515

Rezervni častniki!

Uniforme in vse vojaške
potrebitve dobite pri Si-
mon Klimek, Ljubljana,
Selenburgova ulica št. 6.
22525

Za trgovino
prodam 6 omar. »Na ogled
pri tvrdki »Balkan«. Po-
nudbe na oglaševni oddelku
»Jutra« pod »Ugodno št. 22530

Pisalne stroje

skoraj nove, malo rabljene
in nove raznih znamk ugod-<

J. O. Curwood:

Preganjana žena

Roman.

»Dober večer, Culver Rann,« je odzdravil Aldous. V prvem hipu ga je pograbilo za živce — a že je bil spet kakor jeklo. Culver Rannovi zobje so se posvetili. Aldous je vrnil ta nasmeš. Oba nasmeška sta bila hladna in trda kakor dva rapirja. Oba moža sta se zavedala, da sta sovražnika na življenje in smrt, zakaj Quade in Culver Rann sta bila eno. Aldous je malomarno segel po skrinjici, v kateri so bile smotke. Culver Rann mu je ubranil z naglim dotikom svoje tanke, bele roke.

»Postrezite si z eno izmed mojih, Aldous,« mu je ponudil, odpiraje svojo srebrno tobačnico, ki je bila polna smotk. »Kakor veste, še nisva bila tako srečna, da bi mogla skupaj popuštiti.«

»Doslje še ne,« je rekel Aldous in sprejel smotko. »Hvala vam.«

Ko jo je prižgal, sta se spet srečala z očmi. Aldous se je obrnil k skrinjici.

»Pol tucata, Noblemen,« je rekel možu za prodajalno mizo. Nato se je okrenil k Rannu: »Hočete li eno od mene?«

»Z veseljem,« je dejal Rann. Smejoč se mu naravnost v oči je dodal: »Kaj delate tu gori, Aldous? Menda iztikate za posebnostmi našega kraja:«

»Morda. Kraj me zelo zanima.«

»Veselo je pri nas.«

»Gotovo da. Kakor slišim, je v marsičem vaša zasluga, da je Tête Jaune postala to, kar je.«

Rannove oči so za trenutek potemnele in usta so mu otrpnila; njegovi beli zobje so iznova blisnili v nasme. Razumel je puščico — samo vrniti jo je bilo težko.

»Potrudil sem se, da bi prispeval svoj skromni delež,« je priznal. »Ako iščete tukajšnjih posebnosti za svoje knjige, Aldous, bi vam nemara lahko pomagal — če ostanete dolgo pri nas.«

»Res bi mogli,« je rekel Aldous. »Mislim, da bi mi lahko povedali marsikaj takega, kar bi rad dognal. Vprašujem se le, ali boste hoteli?«

V mrzlem nasmešku njegovih oči se je očitno zrcalilo izzivanje.

»Trdno se naadam prilike in časti, da to storim,« je odgovoril Rann. »Zlasti še, ako ostanete dolgo v našem mestu.« Te besede so bile izrečene s posebnim poudarkom.

Sla sta proti vratom.

»In če ostanete tu zelo dolgo,« je dodal, pomembno bliskaje z očmi, »tedaj si utegnute pridobiti izkušeni, o katerih bi bilo izredno zanimivo čitati — ako bi kdaj prišle v tisk. Lahko noč, Aldous!«

Aldous je ostal v tobačnici še dve ali tri minute po Rannovem odhodu. Ko je stopil na ulico, se je mahoma zdrnil, češ, kako je mogel spustiti Quadevega pajdaša izpred oči. Rad bi ga bil zasledoval. Ura je utegnula biti enajst, ko je stopil v veliko Benovo igralnico. Čez pet minut je spet odšel, baš v trenutku, ko je hitela mimo njega nekakšna ženščina, za katero se je vlekel vonj po parfumu kakor oblak. Bila je deklin, ki je jahala na medvedu. Zdaj je nosila cestno obleko, le njeni svetli kodri so bili vedno nepoviti; očitno je

bila opravila svojo nočno žetev in se je vračala domov. Aldous je s presenečenjem pomislil, da odhaja nekaj zgodaj, posebno še, ker je vse kazalo, da se ji mudi.

Ženska je zavila proti veliki, lepo sstesanj Rannovi kočari, ki je bila zgrajena zunaj mesta, nedaleč od reke. Ni ga opazila, ko je stal med vrati igralnice, tako da je lahko neopažen krenil za njo, preden je izginila. Na poti do Rannove hiše se je odcepljalo do trideset stranskih stezic in »ulic«; v senci ene izmed njih se je ženščina utrnula in Aldous jo je izgubil izpred oči. Ni se varal, ko je ugotovil, da je ostavila glavno cesto.

Čez pet minut je bil tik pri Rannovi hiši. Na tisti strani, s katere se je približal, je bila tema. Niti najmanjši žarek svetlobe ni padal skozi okna. Po malem je obšel poslopje ter prispel na drugo stran. Tu je videl tesno zategnjen zastor; prostor za njim je bil razsvetljen. Oprezno se je plazil Aldous ob tesani steni, dokler ni prišel do okna. Na eni strani se je bil zastor nekam zapel, tako da je ostala četrt palca široka zev, skozi katero je uhajala svetloba. Aldous se je vzpel z očmi v višino špranje.

Videl je polovico prostora. Baš njemu nasproti je bila medlo rdeča mahagonova mizna plošča, osvetljena po čudno oblikovani železni svetilki, ki je visela izpod stropa. Na eni strani mize, deloma obrnjen proti njemu, je bil Culver Rann. Rannu nasproti je sedel Quade.

Rann je govoril, med tem ko je Quade s svojimi visečimi volovskimi rameni in mesnatim, zaripim tilnikom, prekipavajučim na ovratnik suknjiča, v napeti pozornosti slonel preko mize ter poslušal.

Brez prodaja ni rokodelstva.

Posnemalnik za britek, zalajmčno za večno dobro ostrino in izključuje vsako drugo ostrenje. Po dveh tednih preizkušnje vrnem denar, ako ne odgovarja. — Prospekt pošlje zastoni in poštne franko.

ST. SCHNUR — SLAV. ORAHOVICA.

SALON KLOBUKOV
Ivan Bartušek (Zagreb)
se je preselil
v ILICU broj 7.

VIII. velesejem v Libercu

13. do 19. avgusta 1927.

Poznano najugodnejši trg za nakup vseh čehoslovanskih izvoznih predmetov predvsem znamenitih svetovnih znanih tekstilij. Posetniki iz Jugoslavije uživajo sledeče vozne ugodnosti:

50% v Jugoslaviji,
25% v Avstriji,
33% v Čehoslovski.

Potuje se brez vizuma,
Legitimacije se dobe:

Ljubljana: ČSL. konzulat na Bregu 8,
Aloma Company, Aleksandrova cesta 2/I.

LOKAL

pripravljen za pisarno in precej obširno
skladišče
želim.

Ponudba pod „V mestu“ na „Jutro“.

Najboljša svinjska mast

znamke — I. P. — znamke

lastni izdelek tvrdke

E. POPOVIC — LJUBLJANA

se razpošilja v ročkah po 20 in 50 kg
ter sodih po 50, 100 in 200 kg.

točna postrežba! Cene najnižje!

Odpri oči!

Za izdane reklamne bankovce, plača moja blagajna vsakemu prinesitelju takega reklamnega bankovca pri nakupu letnega blaga za dinarjev 100—, v gotovini 10 dinarjev.

Veletrgovina
TRGOVSKI DOM, MARIBOR
lastnik I. Pregrad.

Prihodnja reklama bode zopet senzacionalna.

Pohišstvo (Zirbelho-z)

kakor novo, bogato okrašeno z užganimi slikami **ugodno napredaj.**

Na ogled pri gospe Ogriseg,
Maribor, Aleksandrova c. 7/II.

TRGOVCI, POZOR!

„Minerva“

namizno olje

v priznano neprekosljivi
predvojni kvaliteti

se zopet dobi

pri 8072

veletrgovcih v Ljubljani.

TRGOVCI, POZOR!

Park-sanatorij Schweizerhof

GRAZ - WETZELSDORF.

Za notranje in živčne bolezni. Posebni oddelek za zdravljenje: **Arteriosklerose.**
Prospekt.

Razpis.

Mestni magistrat ljubljanski razpisuje oddajo **kleparških del** na vseh objektih mestne pehotne vojašnice na trgu Taboru.

Oferetni pripomočki se dobe v mestnem gradbenem uradu Šolski dvored št. 2 II.

Ponudbe je vložiti v imenovanem uradu do 8. avgusta 1927 do 11. ure popoldne.

Mestni magistrat ljubljanski,
dne 3. avgusta 1927. 8840

Prostovoljna sodna dražba.

V nedeljo, dne 7. avgusta 1927 se vrši ob 15. uri v graščini na Gornji Polskavi prostovoljna sodna dražba v zapuščino Viljemine baronice Post spadajočih premičnin, zlasti starinskih predmetov. 8314

Mrtva fotografija ali živa?

Kinematografske filme, najlepše spominke na svoje, prijatelje, potovanja in doživljaje lahko

snemate in nato projekirate Vi sami
z amatersko priboravo

Pathé Baby.

Snemalni aparat stane samo Din 1250—,
projekcijski pa Din 1300—.

Projekcijski aparat se lahko kupi in rabi tudi sam, ker se dobe že dogotovljeni filmi po Din 5— vse e j na posodo.

Velika izbira filmov, poučni, humoristični, naravoslovni drame td.

Zaloga drogerija SANITAS, Prešernova 5

Cenik na zahtevo franko. 18.

Hektografični aparati,

zvitki, masa, hektografični trakovi vedno in najceneje v zalogi pri

LUD. BARAGA, Ljubljana,

Selenburgova ulica št. 6/I. 49 4 telefon št. 298.

Manufakturista

v manufakturni stroki popolnoma verziranega prodajalca in arangerja **SPREJMEMO** proti primerni plači pri tvrdki J. PREAC, Maribor, Glavni trg št. 13.

V poštev pride samo starejša in res prvovrstna moč.

PAZNIKA

sprejme svinčni rudnik v Mežici

za vodstvo delavnic za popravilo jamskih strojov —

Izkazati se mora s prakso v podobnih delavnicah

Nadalje za elektro-delavnico pri voplinici

ELEKTRO-MONTERJA

ki mora imeti prakso na visoki napetosti, v popravilu motorjev in transformatorjev. Nastop čimprej, stanovanja razpoložljiva. Ponudbe s popisom dosedanje prakse, plačin mi zahtevami in navedbo števil družinskih članov na zgornji naslov.

Razpis.

Uprava vodovodnega odbora v Vižmarjih razpisuje dela in dobavo materiala za zgradbo novega priključnega cevovoda k staremu vodovodu.

Proračunjena vsota 74.000 Din. Načrti so na vpogled pri srezkem hidrotehničnem oddelku (vladna palača) od 8. do 12. ure.

Zapečatene ponudbe je vposlati najkasneje do 17. avgusta 1927 pod značko „Vodovod Vižmarje“ na podpisani odbor.

Uprava vodovodnega odbora
Vižmarje. 8884

Št. 8.

8310

Razpis.

Pri novogradnji osnovne šole v Papežih se oddajajo potom ofertalne licitacije, odnosno ustne zmanjševalne dražbe sledeča dela:

Težakša, zidarska in betonska dela; dalje tesarska, kleparska, krovskarska, mizarska, pečarska, slikarska in plekarska dela.

Pismene ponudbe je vložiti do dne 10. avgusta t. l. pri šolskem upravitelstvu, kjer so na vpogled pogoji in načrt.

Ustna zmanjševalna dražba na licu mesta se vrši 11. avgusta 1927 ob 11. uri popoldne.

Odbor si pridržuje oddati dela ne glede na višino ponudka.

Krajni šolski svet Papeži,
dne 9. avgusta 1927.

Kovač, predsednik. Anton Podobnik, zapisnikar.

Restavracija

„Zvezda“ Ljubljana

Uljudno paznanjavo slav. občinstvu in p. n. gostom, da sva restavracijski obrat, katerega je vodil eno leto g. Vuletič, prevzela zopet sama, ter se p. n. občinstvu najtopleje priporočava.

Dnevno koncert, dobra topla in mrzla jedila, izborna pijača, ter prvovrstna postrežba.

FRAN in ROZA KRAPEŠ.

Fly-Tox Flaj-Tox

Cuvajte se imitacij!

Masere čuvajte svojo deco pred muhami in komarji, ki prenašajo razne nalezljive bolezni, opasno malarijo in barsko groznico.

Flaj Tox je najpopolnejše in edino zanesljivo sredstvo za uničenje muh, komarjev, stenec, živalskih parasitov in žuželk. Preizkušen v Pasteurjevem zavodu, institutu v Parizu in veterinarske šole v Alfortu. Prospekt na zahtevo brezplačno. Dobiva se v vseh drogerijah in pri zastopništvu

T. Subašić i Komp.

Beograd Knez Mihajlova ul. 25.

ISIS d. d., Ljubljana

Komenskega ulica št. 7

In drogerija **SANITAS**, Prešernova ulica 5.

„Rekord napetosti!“

„Eden najzanimivejših romanov!“
„Vsak bi moral poznati to knjigo!“

Take sodbe se silijo o pravkar izišem 16. zvezku knjižnice „Jutra“:

MICHEL ZÉVACO

„Papežinja Favsta“

Grandiozna slika iz viharjih dni!

Cena:

vezan izvod Din 55, broširan Din 45

Dobi se pri uprav „Jutra“.

Ljubljana, Prešernova ul. 54 in po vseh knjigarnah.

Naklada je majhna — naročite takoj!

Zahvala.

Ob prerani smrti mojega iskreno ljubljenega soproga, gospoda

Franca Gutnika

izrekam tem potom svojo najtoplejšo hvalo vsem, ki so v težkih urah sočustvovali z menoj.

Posebno se zahvaljujem č. duhovščini, g. šolskemu upravitelju in strukturi za v sice segajoč poslovilni govor ob odhodu grobu, občinskemu odboru, odboru Rdečega križa, krašnemu glavarju g. Klopčiču, gasilec, Vinc. ncl. evi konterenci sv. Antona, prosvetnemu društvu, društveni godbi, pevskemu orkestru, Orion, gg. stanoškim tovaršem za prenos krs. e. vsem darovalcem krasnih vencev in šopkov ter končno vsem, ki ste v tako obilnem številu prihiteli ob blizu in daleč in ga tako častno sprejeli na njegovi zadnji poti. Se enkrat vsem: Srčna hvala!

Vič - Glince, dne 3. avgusta 1927.

Antonija Gutnik, globoko žalujoča soproga.